

Uus katse

Kas IE8 kõlbab ka kasutada?

Eesti asi

Testis Skype iPhone'il

Punane kuningas

ATI-lt parim keskklassi graafikakaart

Astu arvuti peale

Väike, aga tugev

Uus Ordi kannatab 100-kilost meest

[digi]

Mänguri parim abiline

ehk ühekäeklaviiatuur

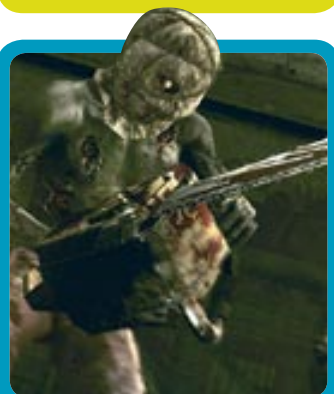

Kuidas osta kasutatud kaamerat?

VÕTA TELEPILT TASKUS KAASA

TESTIS KUUS USB-VASTUVÕTJAT LOE LK 40

Kuri karjas: mängime uut Resident Evil 5

Nr 49, mai 2009
Hind 39.90 kr

9 771 736 269 01 6

Linuxi aeg:
10 põhjust, miks minna üle Ubuntu

Hoia oma faile!
Õpetame, kuidas teha kõvakettast varukoopiat

Suur edu – 5 showd välja müüdnud!
LISAETENDUSED 13. ja 14. novembril!
Vaata www.dinosaurused.ee

Loodud The Creature Production Company ja BBC Worldwide koostöös

JALUTUSKÄIK DINOSAURUSTEGA SUUREJOONELINE VAATEMÄNG

11.-15. NOVEMBER 2009 SAKU SUURHALL
Showde algus 16:00 ja 20:00 | Uksed avatud tund enne algust
kollektiivtellimused 6664033 | www.dinosaurused.ee

EMT Topeltpluss kliendile 2 erietendust ja piletsoodustus! Piletid Piletilevist ja Statoili jaamadest www.piletilevi.ee

Postimees

JCDecaux

Reval Hotels

FORUM CINEMAS

40 >
Telepilt taskusse
 Seekord testime kuut USB-tuunerit, mis oskavad tasuta digilevi pildi arvutisse tuua

VÄRSKE KRAAM

- 7 > Uudised**
Nikon edvistab uue kaameraga
- 8 > Uudised**
HP meelitab ostma
- 16 > Top**
10 kõige segasemat IT-terminit
- 18 > Tulevik**
Kas $E=mc^2$ on ajas rändamise võtmevalem?
- 20 > Naistekas**
Neli nõuannet kaalukaotusmaratoniks
- 22 > Arvamus**
Internet - näljase õng
- 24 > Taavet Jansen**
Kahebitine teatrisõu

JÄRELE PROOVITUD

- 27 > Internet Explorer 8**
Sinine brauser sai suureks
- 28 > Topfield TF7720HTCO**
Kust leida antenni?

- 30 > iPod Shuffle**
Apple tegi seda jälle
- 31 > Skype iPhone'i jaoks**
Skype poeb taskusse
- 32 > Club 3D ATI Radeon HD 4890**
Uus tipp punastelt
- 33 > Ordi Pro931SSD**
Esimene tõsiseltvõetav Ordi?
- 34 > Logitech G19**
Nitroklaver
- 35 > Samsung SyncMaster P2270**
Õötöök loodud
- 36 > Samsung WB500**
Kõige laiem ja kõige pikem
- 37 > Fujitsu Siemens Amilo Desktop Si 3535**
Üllatustevaba tööarvuti
- 38 > Trekstor DataStation microdisk q.u (60 GB)**
Vaikne hall hiireke
- 38 > Canyon CNR-DPF35A**
Katkine pildiraam
- 39 > Canyon CNP-WF514N1**
N on kiirem kui G

36 >

Samsung WB500

35 >

Samsung SyncMaster P2270

64 >

Resident Evil 5

Sombid, Aafrika ja pidev hirm...

TESTID

- 40 > Suur test**
Kuus digi-TV USB-tuunerit
- 48 > Väike test**
Ühekäeklaviatuurid mängurile

KUIDAS

- 54 > ... varundada kõvaketast?**
Sest sa armastad oma andmeid
- 56 > ... kasutada virtuaalset töölauda?**
Virtualiseerimine on moesõna
- 57 > ... Ubuntu mälu pulgale saada?**
Elagu vabadus!
- 58 > ... osta kasutatud peegelkaamerat?**
On ju majanduskriis
- 60 > ... pildistada kosmost?**
Kaugused lähedasteks
- 62 > ... salvestada konsoolimängu pilti?**
GTA parim hüpe

PLAY

- 64 > Resident Evil 5 (Xbox 360)**
Tere tulemast Aafrikasse!

TAGUMINE OTS

- 76 > Ostujuht**
Võta poodi minnes kaasa
- 78 > Saabunud post**
Keegi võidab kõrva-klapid
- 80 > Digidoktor**
Meie ikka aitame
- 81 > Kuulame ja vaatame**
Meie maitse järgi
- 82 > Inimkatse**
Linux-i vahetus

- 67 > Art of Murder: Hunt for the Puppeteer (PC)**
Kriminaalne aardejaht
- 68 > Killzone 2 (PS3)**
Killzone: Liberation (PSP)
Tapatsioon ruudus
- 70 > World of Goo (PC)**
Limapallidega hullama!
- 71 > 50 Cent: Blood on the Sand (Xbox 360)**
Kus mu kolp on, l***?
- 72 > Tom Clancy's EndWar (PC)**
Kõikide sõdade lõpp
- 73 > Resistance: Retribution (PSP)**
Mesimagus kättemaks
- 75 > Tulekul**
Mai pakub mänge igale maitsele

70 >
World of Goo

Ubuntu aeg on käes

• Käisin 15. aprillil Eesti küberturvalisusega tegeleva agentuuri CERT pressikonverentsil, kus CERTi juht Hillar Aarelaid ning turvaekspert Anto Veldre maalisid ajakirjanikele päris hirmsa pildi sellest, kui ohtlikuks on muutunud arvutiviirused ning kuidas nakkuse võib oma arvutisse saada lihtsalt mõnd veebisaiti külastades. Ei aita

viirustõrje ega Windowsi uuendused. Noh, aitavad muidugi, aga lõpuni kindel nende peale olla ei saa.

Koju minnes ja oma sülearvuti kaant lahti tehes avastasin, et jälle ma ootan selle järel, kuni Windows end suikvelolekust välja kerib ning kõik taustaprogrammid (kaasa arvatud viirustõrje) tööle paneb. Olen korra aastas ikka Linuxit proovinud oma arvutisse installida ja nüüdki kirjutasid mu sõrmed lausa iseenesest Google Chrome'i aknasse www.ubuntu.com.

Nüüd olen juba kaks nädalat Ubuntu viimase versiooni, 9.04 kasutaja ja esialgu väga rahul. Mu arvuti on kiire, ta ei tee midagi, mida ei peaks, ma ei pea ootama selle järel, kuni näiteks viirustõrje kõvaketta kallal ketrab, ning ma ei pea nii palju muretsema turvalisuse pärast. Ehk on töölaua-Linuxi aeg nüüd käes?

 HENRIK ROONEMAA, PEATOIMETAJA

Olen korra aastas ikka Linuxit (enamasti Ubuntu) proovinud oma arvutisse installida

[MÄNGUMÄNG]

Eelmise kuu küsimuse õige vastus on, et «Warhammer 40,000: Dawn of War II-s» on neli osapoolt, kellena saab ka mängida.

«Warhammer 40,000: Dawn of War II» T-särgi, nokamütsi ja sõduri ID-lipiku võitis:

• Markus Loide

Mängude plakatid:

- Johan Liiv
- Andrus Saul
- Taimo Lehtsalu
- Eddie Vahtra
- Kaur Opmann
- Taavi Kõrvits
- Jan Heinpõld
- Robert Voogmaa

Auhinnad saab kätte [digi] toimetusest Liimi 1, Tallinn.

- Aadress: Liimi 1, 10621 Tallinn
- tel 661 6186 • faks 661 6185
- e-post digi@presshouse.ee

Toimetus

Peatoimetaja
Henrik Roonemaa
henrik.roonemaa@presshouse.ee

Toimetajad
Sven Vahar
sven.vahar@presshouse.ee

Martin Mets
martin.mets@presshouse.ee

Kujundaja
Holger Vaga
holger@presshouse.ee

Keeletoimetaja
Piret Reidla
piret.reidla@presshouse.ee

Tellimine

- telefonil 660 9797
- e-posti aadressil levi@presshouse.ee
- veebis aadressil <http://www.telli.ee>

telli.ee

HEAD AJAKIRJAD
HEA HINNAGA

Aastatellimus 399 krooni.
Otsekorraldus 33 krooni kuus.

Reklaam

Raimo Kõrts
tel 661 6186
raimo.korts@presshouse.ee

Fotod tootjatelt, kui ei ole märgitud teisiti.

Väljaandja **Presshouse OÜ**
Trükk **Unipress**

© Presshouse OÜ

Digis avaldatud tekstide ja fotode avaldamine ükskõik millisel viisil on keelatud ilma väljaandja eelneva kirjaliku loata. Kõik õigused on kaitstud.

www.digi.ee

Uus Pentaxi kevad-kollektsioon on kohal

Tule ja vali omale kevadeks uus stiilne lemmik. Kaameraga saad kaasa tasuta 50 (10x15 cm) digipildi ilmutamise, Velbon Teeny Pod ministatiivi*, Photopointi kliendikaardi ja PhotoExpress fotode tellimise tarkvara. Pentaxite kodu on Photopointis!

*Tasuta ministatiiv kompaktkamera osjalele.

Optio E70L

1490.-

10,1 megapiksli, 3x optiline suum, 5x digitaalsuum, 2,4" LCD ekraan, digitaalne pildistabilisaator, mõõtmed 93,5 x 60,5 x 26 mm, kaal 125 g.

Optio E70

Värvivalik:

1990.-

10 megapiksli, 3x optiline suum, 5,7x digitaalsuum, 2,4" LCD ekraan, digitaalne pildistabilisaator, mõõtmed 97,5 x 60 x 23,5 mm, kaal 110 g.

X70

Järelmaks:
305.-
(Kokku 7320.-)

5990.-

12 megapiksli, 24x optiline suum, 6,2x digitaalsuum, 2,7" LCD ekraan, optiline pildistabilisaator, intervallvõte, HD video, näo- ja naeratuse tuvastus, mõõtmed 110,5 x 89,5 x 82,5 mm, kaal 390 g.

Optio P70

Värvivalik:

Järelmaks:
152.-
(Kokku 3648.-)

2990.-

12 megapiksli, 4x optiline suum, 6,3x digitaalsuum, 2,7" LCD ekraan, digitaalne pildistabilisaator, HD video, näo- ja naeratuse tuvastus, mõõtmed 97 x 54 x 21,5 mm, kaal 110 g.

K20D

K20D kere:
12990.-

Järelmaks:
711.-
(Kokku 17064.-)

13990.-

14,6 megapiksli, smc Pentax DA 18-55mm F3,5-5,6 AL II suumobjektiiv, optiline pildistabilisaator ja sensori tolmu-eemaldus, 11-punktiga autofookus, **tolmu- ja ilmastikukindel kere**, 2,7" LCD ekraan, kaal 715 g.

K-m

K-m ja 18-55mm ning 50-200mm objektiiv:

7990.-

Järelmaks:
330.-
(Kokku 7920.-)

6490.-

10,2 megapiksli, smc Pentax DA L 18-55mm F3,5-5,6 AL suumobjektiiv, optiline pildistabilisaator ja sensori tolmu-eemaldus, 5-punktiga autofookus, 2,7" LCD ekraan, mõõtmed 122,5 x 91,5 x 67,5 mm, kaal 525 g.

Tasuta infotelefon: **800 FOTO** (8003686)

Lisainfo: www.photopoint.ee

Järelmaks: sissemaks 0%, makseperiood 24 kuud

PHOTOPPOINT
ÜLEMISTE KESKUS

Tallinn, Suur-Sõjamae 4
Avatud: E-P 10-21
Tel: 603 4726

PHOTOPPOINT
ROCCA AL MARE KESKUS

Tallinn, Paldiski mnt 102
Avatud: E-P 10-21
Tel: 665 9277

PHOTOPPOINT
PÄRNU MNT

Tallinn, Pärnu mnt 139
Avatud: E-R 10-20, L 10-18
Tel: 655 0651

PHOTOPPOINT
LÕUNAKESKUS

Tartu, Ringtee 75
Avatud: E-P 10-21
Tel: 731 5626

PHOTOPPOINT
TARTU KAUBAMAJA

Tartu, Riia 1
Avatud: E-L 9-21, P 9-18
Tel: 731 4828

PHOTOPPOINT
EEDEN

Tartu, Kaldla tee 1c
Avatud: E-P 9-21
Tel: 742 7868

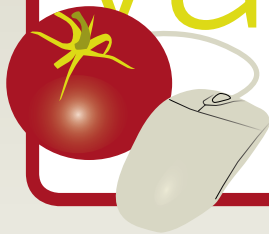
PHOTOPPOINT
RAKVERE

Rakvere, Tõrremäe
Avatud: E-P 10-20
Tel: 326 0633

PHOTOPPOINT
ASTRI

Narva, Tallinna mnt 41
Avatud: E-P 10-21
Tel: 356 7550

värske kraam

> Kuvar, mis sind jälgib **LK 8** > Spämm kulutab elektrit ja soojendab kliimat **LK 15** > Miks kasutada Ubuntut? **LK 17** > Nõuanded ülekaalulistele nohikutele **LK 20**

Numbrisõda

Märtsi teises pooles tuli Canon välja uhiuue peegelkaameraga EOS 500D ning uudis sellest polnud veel jahtunudki, kui Nikon sellele kohe vastas. Nikoni relvaks võitluses kasutajate rahakoti pärast on D5000.

• Nagu Canoni värskem kaamera, jääb ka Nikoni uusim aparaat päris algajatele mõeldud ja edasijõudnute kaamerate vahepeale. D5000 paigutub reas D60st ettepoole ja D90st tahapoole.

Esimesest eristab kaamerat uuem sensor, 11punktiga teravustamissüsteem ja parem autofookus, aga teisega võrreldes on tal puudu keresisene teravustamis-

mootor. Ka kere ja nuppude kasutusmugavuses osas ei anna D5000 päris D90 mõõtu välja, kuid see-eest on ta ka hinnalt odavam.

Konkurendi, Canoni 500Dga võrreldes on Nikoni uue lapsukese eeliseks välja keeratav ekraan, mis võimaldab näiteks pildistada lilli ja liblikaid ilma selleks kõhuli või põlvili laskumata. D5000 on

mõeldud just neile, kes tahaksid osta oma esimest peegelkaamerat, aga ei vaja tõsisemaid tööriistu nagu D90 või D300.

Kindlasti võiks kaalukaasi uue kaamera kasuks kallutada ka 720p videosalvestusvõimalus. D5000 ei sobi küll asendama täisfunktsionaalset videokaamerat, kuid pisemate kunstklippide salvestamiseks on see kui loodud.

Odav ja ilus

HP esitles aprilli lõpus uut sülearvutite seeriat HP ProBook. Hoolimata nimest ei ole tegemist tingimata äriklassi arvutitega, kuigi mõned tunnused sellele justkui viitaksid: tugevdatud korpus, turvakiip, sõrmejäljelugeja, kõvaketta kaitsemehhanism ja 3,5G. Arvuteid valmistatakse kahes suuruses, 15,6- ja 17,3tollise ekraaniga, ja nende kaal algab Harju keskmisest ehk 2,3 kilogrammist. Odavaima HP ProBooki saab kätte umbes 7000 krooniga.

Seltskondlik kuvar

● Eizo teatas, et neil on valminud kuvar, mis reguleerib voolutarvet vastavalt sellele, kas inimene selle ees istub või mitte. Kuvaril on sisseehitatud infrapunasensor, mis tunneb ära, kui kasutaja tööraadiusest välja läheb, näiteks laua tagant lahkub. Sellisel juhul lülitub kuvar energiasäästurežiimile. Kuvareid on saada esialgu 20tollise ja 23tollise diagonaaliga ja nii heledas kui tumedas kes-
tas. 20tollise kuvari eraldusvõime on 1600 x 900 ja 23tollisel kuvaril 1920 x 1080 pikslit. Jaapanis on suurema, Full HD resolutsiooniga kuvari hinnaks plaanitud umbes 45 000 jeeni ehk ligikaudu 5400 krooni, väiksema saab kätte ehk veelgi vähema raha eest.

512 MB USIM kaart

● Korea mobiilsideoperaator KTF teatas, et on välja töötanud 256 MB ja 512 MB mahutavusega USIM-kaardid. Vanemate telefonide omanikel pole sellega midagi teha, kuid need on kasutusel mitmetes nuti- ja 3G-telefonides. Kuigi peaaegu igas telefonis saab kasutada suurema mahutavusega microSD-kaarte, ei ole ruumi kunagi liiga palju.

Suuremahulistel USIM-kaartidel saab hoida endisest suuremat hulka püsiandmeid ja sisuliselt tähendab see seda, et pistes kaardi telefoni, millel pole mälukaardi tuge, on olulisemad asjad ikkagi USIM-kaardilt saadaval.

Kõik on lubatud.

Uus μ TOUGH-8000. Põrutuskindel. Veekindel. Lollikindel.

Discover your world. www.olympus.com

2m

10m

OLYMPUS

Your Vision, Our Future

Klapiga kaamerad

Tõestuseks, et videokaamerad ei pea olema koledad ja igavad, tõi Samsung turule ergonomilised videokaamerad SMX-C14 ja SMX-C10. Mõlemal on 10kordne optiline suum, väljakeeratav 2,7tolline LCD-ekraan, Hyper Image'i pildistabilisaatorid ja Active Angle'i objektiivid. Salvestamisvajaduste rahuldamiseks on SMX-C14-il 16 GB sisemälu, mida saab laiendada SD/SDHC-mälukaardiga, SMX-C10-l on üksnes SD/SDHC-mälukaardi tugi. Ühe laadimisega peavad videokaamerad vastu kolm tundi filmimist. Turule jõuavad need Samsungi videokaamerad juulis veel teadmata hinnaga.

Kiirus = PCI-Express + SSD

● Prestižne arvutiseadmete tootja OCZ andis ametlikult teada, et nende Z-Drive ehk PCI-Expressi siinile sobituv SSD väikmäluketas on valmis, millega arvutitootjad ja -kasutajad saavad lahti pudelikaelast nimega SATA ning väikmälupõhine ketas muutub lauaarvutites edukamalt kasutatavaks. Hetkel on plaanis teha SSD-kettaid mälumahuga 250 GB, 500 GB ja 1 TB, Z-Drive'i lugemiskiirus on kuni 510 MB/s ja kirjutamiskiirus kuni 480 MB/s. Z-Drive'ide hinda pole veel teada, kuid OCZ lubab, et see on teiste mäluotodetega konkurentsivõimeline.

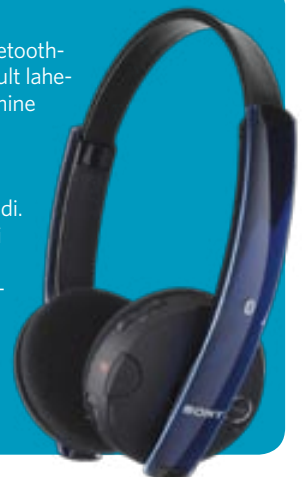
Stiili jagub ka Sony klappidele

● Kuigi need Sony kõrvapealsed Bluetooth-kõrvklapid ei ole just midagi röögatult lahedat, meeldib meile nende väljanägemine sellegipoolest.

USB-pordist laaditav Sony DR-BT101CX lubab ilma laadimispausita järjest muusikat mängida kuni 12 tundi.

Koos kõrvapealsete klappidega tõi Sony kalevi alt välja ka kõrvasisesed klapid DR-BT100CX, mille väljanägemine pole muidugi mõista niivõrd eksklusiivne.

Kõrvklappide hind pole samuti veel teada, kuigi Euroopas peaksid need kohe-kohe müügile tulema.

Hullud hinnad!

Auhinnakampaania kestab kuni 31.05.2009!

Võida Aqva Hotel & Spa super Spaapakett kahele 3 ööks majutusega sviidis

14 900.- väärtuses!

Pakett sisaldab lisaks 16 võrratut spaahoolitsust, veekeskuse ja saunade ning jõusaali piiramatut külüstust ning hommikusööke!

AQVA
HOTEL & SPA

~~14 900.-~~

10 900.-

Spaapaketi võitmiseks osale kampaanias ja osta vähemalt üks siin leheküljel olevatest supersoodsatest kampaaniatoodetest! Kõigi kupongiga ostu sooritanute vahel loosime peaauhinnana välja muinasjutulise spaapaketi ja lisaks hulgaliselt väiksemaid auhindu. Selle kupongiga super Spaapakett hinnaga 10 900.- ainult 01.05-30.10.2009

Kasepuust mööbel

~~8090.-~~

KUMMUT

6480.-

~~1390.-~~

TOOL

973.-

UNOLIK
www.unolik.ee

LAI VÄRVIVALIK!

VÕIDA SPA pakett! vaata pöördel:

Tehnohooldus

SOODUSTUS

~~-1000.-~~

+10%

soodustus hoolduse käigus tuvastatud rikete kõrvaldamiseks. Soodustus kehtib nii tööle kui varuosadele.

Kupongid kehtivad kuni 31.10.2009

Tallinn: Auto 100 Tallinn, Tartu: Aasta Auto,

Pärnu: Suve Auto, Viljandi: Linna Auto,

Jõhvi: Viru Rahvaauto, Kuressaare: Reval Auto

Kampaania info ja kontaktandmed www.skoda.ee

VÕIDA SPA pakett! vaata pöördel:

UUDIS!

Vivacolor laevärv 10L

TUTVUMIS-HINNAGA

380.-

KEMIFLORA
www.kemiflora.ee

Saadaval kõigis Kemiflora kauplustes.

VÕIDA SPA pakett! vaata pöördel:

Adrenaliinilaks

Kehtib 24.04.09 - 31.05.2009

SÕIDUPILET

-50%

69.-

FK Keskus

Paldiski mnt 229A

www.fkkeskus.ee

tel 687 0101

Viimsi Sisekardirada

Rohuneeme tee 1/I

www.sisekardirada.ee

tel 601 4522

VÕIDA SPA pakett! vaata pöördel:

SUBARU NISSAN CHEVROLET G2 autospirit

Kevadhooldus

Subaru, Chevrolet ja Nissan sõidukite hooldus ja garantiiremont Autospiritis!

Autospirit AS
Tallinn, Ehitajate tee 122,
telefon 659 9490, tallinn@autospirit.ee
Tartu, Turu 47,
telefon 730 1365, tartu@autospirit.ee
www.autospirit.ee

VÕIDA SPA pakett! vaata pöördel:

SOODUSTUSED kuni

1500.-

Solingeni kvaliteetkäär

SOODUSTUS alates

-10%

KLIKO

www.kliko.ee

VÕIDA SPA pakett! vaata pöördel:

AQVA KEVADPAKETT (1 öö)

Rikkalik hommikusöök

Piiramatu veeeskuse ja saunakompleksi kasutus.

Jõusaali kasutus

Vesiaeroobika (E-N kell 19.00)

Alessandro jalahoolditus - Pedix classic

HIND ainult 750 EEK/in

(kehtib 1.05 – 22.06.2009)

AQVA VÕRRATUD ARGIPÄEVAD (4 ööd)

Piiramatu veeeskuse ja

saunakompleksi kasutus

Jõusaali kasutus

4 rikkalikku hommikusööki

4 kahekäigulist õhtusööki

3 x vesiaeroobika

Sabbiamed valgusteraapia

Medy Jet vesimassaaž

Shanghai jalamassaaž

Wellness massaaž

Vannihoolitus

Alessandro Parafiinihoolitus

kätele või jalgadele

HIND ainult 3390 EEK (P-N)/in

AQVA
HOTEL & SPA

Nimi

Telefon

E-post

Ostu sooritamise kuupäev

Administraatori allkiri

Kampaanias osalemiseks saada täidetud kupong aadressil: Kirjastus PRESSHOUSE, Liimi I, 10621 Tallinn

Loosimises osalevad kõik korrektselt täidetud kupongid, mis on toimetusse jõudnud hiljemalt 10. juuniks 2009

Aqva Hotel & Spa Parkali 4 Rakvere
tel 326 0000 info@aqvahotels.ee
www.aqvahotels.ee

Nimi

Telefon

E-post

Ostu sooritamise kuupäev ja kauplus

Müüja allkiri

Kaupluse tempel:

Nimi

Telefon

E-post

Ostu sooritamise kuupäev ja kauplus

Müüja allkiri

Kaupluse tempel:

Kampaanias osalemiseks saada täidetud kupong aadressil: Kirjastus Presshouse, Liimi I, 10621 Tallinn
Loosimises osalevad kõik korrektselt täidetud kupongid, mis on toimetusse jõudnud hiljemalt 10. juuniks 2009.

Kampaanias osalemiseks saada täidetud kupong aadressil: Kirjastus Presshouse, Liimi I, 10621 Tallinn
Loosimises osalevad kõik korrektselt täidetud kupongid, mis on toimetusse jõudnud hiljemalt 10. juuniks 2009.

Nimi

Telefon

E-post

Ostu sooritamise kuupäev ja kauplus

Müüja allkiri

Kaupluse tempel:

Nimi

Telefon

E-post

Ostu sooritamise kuupäev ja kauplus

Müüja allkiri

Kaupluse tempel:

Kampaanias osalemiseks saada täidetud kupong aadressil: Kirjastus Presshouse, Liimi I, 10621 Tallinn
Loosimises osalevad kõik korrektselt täidetud kupongid, mis on toimetusse jõudnud hiljemalt 10. juuniks 2009.

Kampaanias osalemiseks saada täidetud kupong aadressil: Kirjastus Presshouse, Liimi I, 10621 Tallinn
Loosimises osalevad kõik korrektselt täidetud kupongid, mis on toimetusse jõudnud hiljemalt 10. juuniks 2009.

Nimi

Telefon

E-post

Ostu sooritamise kuupäev ja kauplus

Müüja allkiri

Kaupluse tempel:

Nimi

Telefon

E-post

Ostu sooritamise kuupäev ja kauplus

Müüja allkiri

Kaupluse tempel:

Kampaanias osalemiseks saada täidetud kupong aadressil: Kirjastus Presshouse, Liimi I, 10621 Tallinn
Loosimises osalevad kõik korrektselt täidetud kupongid, mis on toimetusse jõudnud hiljemalt 10. juuniks 2009.

Kampaanias osalemiseks saada täidetud kupong aadressil: Kirjastus Presshouse, Liimi I, 10621 Tallinn
Loosimises osalevad kõik korrektselt täidetud kupongid, mis on toimetusse jõudnud hiljemalt 10. juuniks 2009.

Hullud hinnad!

Auhinnakampania kestab kuni 31.05.2009!

Kerge, kauni välimuse ja **parima garantiiga** kodumaine sülearvuti.

Sülearvuti ML N320

- Intel® Pentium® Dual-Core protsessor T3400
- Windows® XP Home
- 12,1" (30,7 cm) WXGA ekraan (1280x800)
- 4GB muutmälu, 320GB kõvaketas
- veebikaamera ja mikrofon, Bluetooth
- kaal 2kg, aku tööaeg kuni 4,5 tundi
- müügi garantii 2 aastat, Ekspress garantii 1 aasta

Office 2007 valmidus ja Office 60-päevane prooviversioon

tavahind ~~10 997.-~~
erihind **9997.-**
järelmaks alates 314.- kuus

VÕIDA SPA pakett! vaata pöördel:

Telefon - 12255 | internetipood - www.enter.ee

enter

Karelia kvaliteetparkett

Tamm Rustikal I-lip Antiik l38 loc

1065.-
480.-

Saar Country K8 I-lip lakk l38 loc

910.-
450.-

Kask Natur l38 I-lip lakk loc

915.-
450.-

Kask Polar 3-lip lakk loc

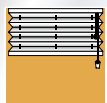
490.-
270.-

Pärnu mnt 110
(Osten Tori maja)
tel: 684 4100
www.ruutmeeter.ee

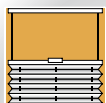
RUUTMEETER

VÕIDA SPA pakett! vaata pöördel:

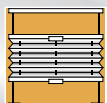
Uudne kardinalahendus

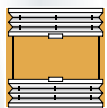
AVANEB ALT ÜLES

AVANEB ÜLALT ALLA

AVANEB KESKELE

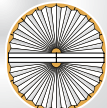

DUO

päevakardin - läheb valguse läbi
öökardin - päimendab

KOLMNURKSELE AKNALE

RINGIKUJULISELE AKNALE

Perfect Fit
kruvivaba
kinnitusega raam

-50%

Kõikides
Sunoreki salongides
www.sunorek.ee

VÕIDA SPA pakett! vaata pöördel:

KINKEKAART

expert

100.-

Selle kinkekaardiga saad
100.- krooni soodustust alates
1000.- krooniselt tehnikastult.
Pakkumine kehtib 24.04 - 31.05.2009.

Kaupluste aadressid leiad: www.expert.ee

VÕIDA SPA pakett! vaata pöördel:

Head raamatud soodsa hinnaga

Soodushinnaga raamatud müügil ainult
PRESSHOUSE toimetuses Liimi I, Tallinn, 4. korrus.
Toimetus on avatud tööpäeviti 9.00 - 16.00.
Kiirusta! Raamatuid on piiratud koguses.

Ehitaja käsiraamat

-75%
50.-

9. väljaanne
Täies mahus uuendatud
292 lehekülge riiklikud
antussu asjatundjate

-66%
50.-

-50%
50.-

-61%
50.-

VÕIDA SPA pakett! vaata pöördel:

Auhinnakampaania kestab kuni 31.05.2009!

Nimi _____

Telefon _____

E-post _____

Ostu sooritamise kuupäev ja kauplus _____

Müüja allkiri _____ Kaupluse tempel: _____

Kampaanias osalemiseks saada täidetud kupong aadressil:
Kirjastus Presshouse, Liimi I, 10621 Tallinn
Loosimises osalevad kõik korrektselt täidetud kupongid,
mis on toimetusse jõudnud hiljemalt 10. juuniks 2009.

Nimi _____

Telefon _____

E-post _____

Ostu sooritamise kuupäev ja kauplus _____

Müüja allkiri _____ Kaupluse tempel: _____

Kampaanias osalemiseks saada täidetud kupong aadressil:
Kirjastus Presshouse, Liimi I, 10621 Tallinn
Loosimises osalevad kõik korrektselt täidetud kupongid,
mis on toimetusse jõudnud hiljemalt 10. juuniks 2009.

Nimi _____

Telefon _____

E-post _____

Ostu sooritamise kuupäev ja kauplus _____

Müüja allkiri _____ Kaupluse tempel: _____

Kampaanias osalemiseks saada täidetud kupong aadressil:
Kirjastus Presshouse, Liimi I, 10621 Tallinn
Loosimises osalevad kõik korrektselt täidetud kupongid,
mis on toimetusse jõudnud hiljemalt 10. juuniks 2009.

Nimi _____

Telefon _____

E-post _____

Ostu sooritamise kuupäev ja kauplus _____

Müüja allkiri _____ Kaupluse tempel: _____

Kampaanias osalemiseks saada täidetud kupong aadressil:
Kirjastus Presshouse, Liimi I, 10621 Tallinn
Loosimises osalevad kõik korrektselt täidetud kupongid,
mis on toimetusse jõudnud hiljemalt 10. juuniks 2009.

Nimi _____

Telefon _____

E-post _____

Ostu sooritamise kuupäev _____

Müüja allkiri _____

Kampaanias osalemiseks saada täidetud kupong aadressil:
Kirjastus Presshouse, Liimi I, 10621 Tallinn
Loosimises osalevad kõik korrektselt täidetud kupongid,
mis on toimetusse jõudnud hiljemalt 10. juuniks 2009.

värskke kraam

Tuumajaam spämmerite jaoks? Rämpspost raiskab aastas 2,4 miljoni kodu vajaduse jagu elektrienergiat.

ISTOCKPHOTO

250

dollarit hakkab maksta esimene Google Androidi operatsioonisüsteemiga miniarvuti Skytone Alpha 680

680

grammi hakkab ta kaaluma

3

kuu jooksul tuleb see ARM11 kiibiga varustatud arvuti turule

70

aastani pikendas Euroopa parlament muusikaesitajate autoriõigusi paladele

50

aastat oli see enne

23

aasta jooksul esimest korda registreeris tänavu esimeses kvartalis Microsoft oma müügitulude vähenemise, võrreldes eelmise aastaga

6

protsenti kukkus käive

32

protsenti kukkus kasum

2,98

miljardit USD on kasum nüüd

8,5

protsenti noortest mänguritest on mängudest parandamatus sõltuvuses, leidis üks hiljutine uuring

2 000 000

arvutit haarasid häkkerid oma kontrolli all olevasse botnet'i, nende hulgas ka USA ja Suurbritannia valitsusagentuuriidele kuuluvad

7 000 000

krooni pakub Suurbritannia valitsus auhindadeks konkursil, kus tuleb leiutada senisest turvalisemaid ja varguskindlaimaid mobiiltelefone

17 000 000

tonni süsinikdioksiidi aastas tekib maailma juurde tänu rämpspostile

33

miljardit kilovatt-tundi energiat kulub spämmile

2 400 000

kodu aastane elektritarve

62

triljonit spämmikirja saadeti mullu terves maailmas

83

protsenti firmadest ütleb, et nad ei kavatse esimese aasta jooksul Windows 7-le üle minna, sest kardavad ühilduvusprobleeme

10 kõige segasemat IT-terminit

ISTOCKPHOTO

Inglismaal uuriti 5000 inimese käest, millised on nende jaoks kõige segasemad tehnoloogiterminid ja -lühendid. Esikümme on nüüd siin koos meie selgitustega, mis on ikkagi mis.

1. Dongel (*dongle*)

Dongel ehk kole toorvorm ingliskeelsest sõnast, mida ikkagi Eestis kasutatakse, on definitsiooni järgi mingi väike vidin, mis ühendatakse arvuti külge. No näiteks mälu pulga moodi klaviatuuri saatja või WiFi-kaart, mis käib USB-porti.

2. Küpsis (*cookie*)

Internetiturvalisuse eksperdid räägivad neist kogu aeg, aga tuleb välja, et inimestele on küpsis ikkagi segane mõiste. Teeme asja selgeks: cookie ehk küpsis on väike fail, mille mõni veebisait, mida sa külastad, laadib ja jätabki automaatselt sinu arvutisse. Nii teab Amazon, kui sa järgmine kord nende lehe avad, et sina oled sina, aga küp-

siseid kasutatakse ka kasutaja järel nuhkimiseks.

3. Telefonipisitk (*phone jack*)

Halloo?! Telefonipistik on see neljakandiline plastmassist jubin, mis on telefonaabli otsas!

4. Navi Key

Kes mäletab näiteks Nokia 3110 mobiiltelefoni, siis see teab, et Navi Key oli sinise triibuga suur nupp ekraani alaosas, millega sai kinnitada menüüvalikuid.

5. Time shifting

Digitaaltelevisiooni lahutamatu kaaslane. *Time shifting* (kui sul on sellise funktsiooniga digiboks) võimaldab panna televiseiooni otsepildi pausile ning

minna kööki võileiba tegema.

6. Digi-TV (*digital TV*)

Definitsioon ütleb, et analoogsignaalide asemel jõuab pilt digitaaltelevisioonis vaatajani digitaalsignaalide abil. Loogiline ju. Vaataja jaoks suurt vahet pole. Analoog-TV pannakse järgmisel suvel Eestis kinni.

7. Ethernet

Kõige üldisemalt öeldes tähendab Ethernet arvutivõrku, seda kõige tavalisemat, nagu sul koduski ilmselt on, neljakandilise, telefonipistikust veidi suurema pistikuga.

8. PC Suite

Nokia on vist halba tööd teinud, juba teine nende termin esikümnes. PC Suite on Nokia

programm, mis võimaldab Nokia mobiiltelefoni arvutiga ühendada.

9. WAP

Sa ilmselt ei pea seda teadma, sest WAP hakkab ajalukku vajuma, aga see oli mobiiltootjate ja -operaatorite katse luua oma versioon internetist, mis toimiks mobiiltelefonis, kus lehed oleksid väikse andmemahuga ja pildid üliväikesed. Vaata näiteks oma mobiililt wap.emt.ee.

10. Töölaud (*Desktop*)

Kuulge, kas see on mingi nali? Töölaud on see, mis jääb Windowsis järele siis, kui sa kõik aknad oled kinni või väikeseks pannud, ja seal on prügikasti ja My Computeri ikoon.

Kasulikud reisilingid

- Trip.ee on Eesti suurim reisiportaal, kus leiab eelkõige hulgaliselt reisimuljeid ja -soovitusi. Paras koht, kuhu minna oma reisi planeerima ja teistelt nõuandeid küsima.

www.trip.ee

- Ilma kaardita reisida on ka tore, kuid enamasti kulub kaarti siiski marjaks ära. Perry-Castañeda kaardikogu on maailma üks mitmekesisemaid.

www.lib.utexas.edu/maps/index.html

- Sihtkoht on teada, kuid vajad selle kohta rohkem teavet? Lonely Planet näitab, kui väike meie maakera tegelikult on, ja pakub rohkem fakte, kui sa jõuad aasta jooksul läbi lapata.

www.lonelyplanet.com/destinations

- Tahad teada, mitu Argentina peesot võrdub üks Eesti kroon? Universal Currency Converter on tehtud just selleks, et sellised küsimused saaksid vastused.

www.xe.com/ucc/full/

- Enne võõraste, kaugesse ja vähetuntud riiki minekut tasuks külastada Eesti välisministeeriumi kodulehte, kus on hulgaliselt infot ka selle kohta, kui midagi peaks untsu minema.

www.vm.ee/est/kat_429/

10 põhjust, miks kasutada Ubuntu

1. Keegi teine ei kasuta seda.

Jah, see pole nali.

Turvaekspertid soovivad: kasuta neid programme, mida teised ei kasuta, sest siis ei viitsi kurjategijad tegeleda nende turvaaukude otsimisega.

2. See on Linux! Jätlegi turvaküsimused.

Selle üle võib vaielda, aga üldiselt peetakse Linuxit palju turvalisemaks kui Windowsit ja isegi Mac'i.

3. See on kiire!

Ubuntu viimane versioon 9.04 on oma kiirusega hämmastanud kõiki. Sul ei pea olema 4 GB mälu ega uusimat protsessorit, et arvuti kogu aeg ei ragistaks.

4. Ubuntu on linnu uni.

See on tõsi, võrreldes Windows XP-ga tuleb uus Ubuntu sülearvutitel *sleep mode*'ist välgukiirusel välja. Teed ainult arvuti kaane lahti ja ongi juba pill ees.

5. See pole keeruline.

Kui sa kardad, et Linux on keeruline ja segane, siis ... natuke on sul

Seda logo ei pea mitte häbenema, vaid võib auga kanda.

õigus. Aga Google'i abil saab ühe nädalavahetusega ka täielik Linux-i võhik kõik hästi toimima.

6. See on nagu Windows.

Firefox, Thunderbird, Real Player, VLC, OpenOffice.org - enamik Ubuntu programme on sulle juba tuttavad.

7. Wine.

Kui sa soovid Linuxil all kasutada Windowsi programme, mine vaata aadressile www.winehq.org. Wine on programm, mis just seda teeb ja teeb hästi. Mehed mängivad isegi «World of Warcrafti» Wine'i abil.

8. Windows ei kao kuhugi.

[digiski] tutvustatud programm Virtualbox võimaldab sul

Ubuntuusse installeerida virtuaalse Windowsi-arvuti ning kasutada seal programme, mida sul hädasti vaja on, aga mida Ubuntu all ei saa (näiteks Photoshop).

9. See on tasuta! Ärgem unustagem, et Linux on vaba ja tasuta. Enamik inimesi on Windowsi küll oma arvutiga n-ö tasuta kaasa saanud, aga uut Windowsi ju enam tasuta ei saa.

10. See on ohutu ja lihtne.

Mine www.ubuntu.com, tõmba alla CD-tõmmis, kirjuta see plaadile, käivita arvuti plaadilt ja saad Linuxit proovida Live CD versioonis ehk ilma, et su arvutisse midagi installeeritaks.

5 asja, mida reisile kaasa võtta

1. Pistikuadapter. Pole midagi halvemast, kui võõras riigis avastada, et sa ei saa oma telefoni laadida, kuna pistik ei sobi. Hangi sobiv üleminek ENNE reisi!

2. Ohtralt mälukaarte. Nädalasel reisel ajad ehk ühe mälukaardiga läbi, aga pikemate sõitude ajaks laena sõbralt kas või väiksem kaart lisaks. Tobe on hakata keset reisi esimesi pilte kustutama.

3. Varuakud. Varuaku(d) nii fotoka kui sülearvuti jaoks kuluvad marjaks ära, eriti kui reisiid omapäi ega tea iial, millal neid taas laadida saad.

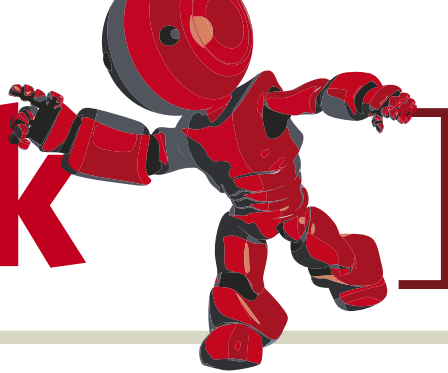
4. Telefonimärkmik.

Kirjuta olulisemad numbrid paberile välja, juhaks kui telefon varastatakse või kui sa seda laadida ei saa ning pead helistamiseks telefoni laenama.

5. Paroolid. Kui kavatsed reisel olles kasutada avalikke internetipunkte, veendu, et sul on kõik vajalikud paroolid meeles. Koduarvutisse salvestatutest pole ju kasu.

ISTOCKPHOTO

UURINGUTULEMUS

Kuupäev: märts 2009

Autorid: USA Marylandi ja Harvardi ülikoolide teadlased

Teema: Miks meile head naljad ei meenu?

Uuringu käik: See, et mõni inimene oskab ainuüksi jutustamise miimikaga kaaslasti naerutada, on teada tõde. Kuid miks tundub ühe ja sama inimese räägitud naljadest mõni meile eriliselt naljakas, mõni teine aga kohe üldse mitte, ja miks ei jää hea nali meile reeglina meelde - see oli USA psühholoogide uuringus keskseks küsimuseks. Sellele küsimusele vastuseid otsides analüüsiti läbi tuhandeid erinevaid nalju ja naljandeid, mida kuulajad pidasid eriti naljakateks.

Tulemused: Ilmnes, et head nalja ja igavat nalja eristavad kaks olulist aspekti. Esiteks on heas naljas reeglina mingi tavakäitumisest erinev ootamatu pööre. Teine oluline aspekt on nüansirohkus. Nüansid tekitavad meis tundeid ja kui need on positiivsed, siis on ka räägitav lugu tõenäoliselt naljakas. Mida sarnasem on räägitu me iga päeva elu mõttemustrile, seda suurema tõenäosusega me lugu mäletame ja vastupidi.

Kas $E=mc^2$ on ajas rändamise võtmevalem?

• Üsna sageli üritavad teadlased üle maailma painutada enam kui 100 aastat kõikumatuna püsinud Einsteini relatiivsusteooriat. 1905. aastal algselt kirja pandu tuletab meile $E=mc^2$ valemile tuginedes muuhulgas meelde, et kaugeid objekte ei näe me kunagi sellistena, nagu nad on praegusel hetkel, sest mis tahes informatsioonil kulub meieni jõudmiseks aega. Ei ole ka mingit võimalust kindlaks teha, kas kauged sündmused toimuvad samaaegselt või isegi millises järjekorras nad toimuvad. Sellest tõdemusest on nüüd kinni haaranud USA Connecticuti Ülikooli füüsikaproffessor Ronald Mallett, kes üritab laseritest ja peeglitest konstrueeritava peeglisüsteemiga muuta 2009. aastal võimalikuks osakeste ajas rändamise.

Planeeritava katse käigus üritatakse mikromõõtmes keha eluiga märkimisväärselt pikendada, kasutades selleks keskmise lillepoti suurust ajas rändamise süsteemi. Kui aatomist väiksem keha hävineks tavatingimustes üllühikese aja jooksul, siis peegelkeskkonnas iseene suhtes pöörlevate laserite abil murtud valgusruumiga keskkonda sisestatud mikrokeha eluiga arvatakse pikenevat märkimisväärselt. Miks keha eluiga pikeneb? Mallett sõnul tähendaks keha elua pikenedamine samadel bioloogilistel tingimustel, et mingi ajaühiku asus see keha meie ajamõõtmest väljas, tulevikus.

Tunnustatud füüsikuna on Mallett ka üks paralleelsete universumite ehk multiversumi teooria toetaja. Üks selle teooria väljendusi on teatavasti ka valgusest kiirem liikumine, mida nii mõnigi ulmekirjanik on oma teostesse pununud. Eks paistab, kas ulmekirjanduse klassika saab 2009. aastal ka praktilise väljundi.

Hologramm-TV jõuab tarbijateni 2019

• Aprillikuiselt internetitelevisioni teemaliselt rahvusvahelisel foorumil IPTV World Forum 2010 jõudis tehnoloogiameediasse päris mitmeid huvitavaid uudiskilde.

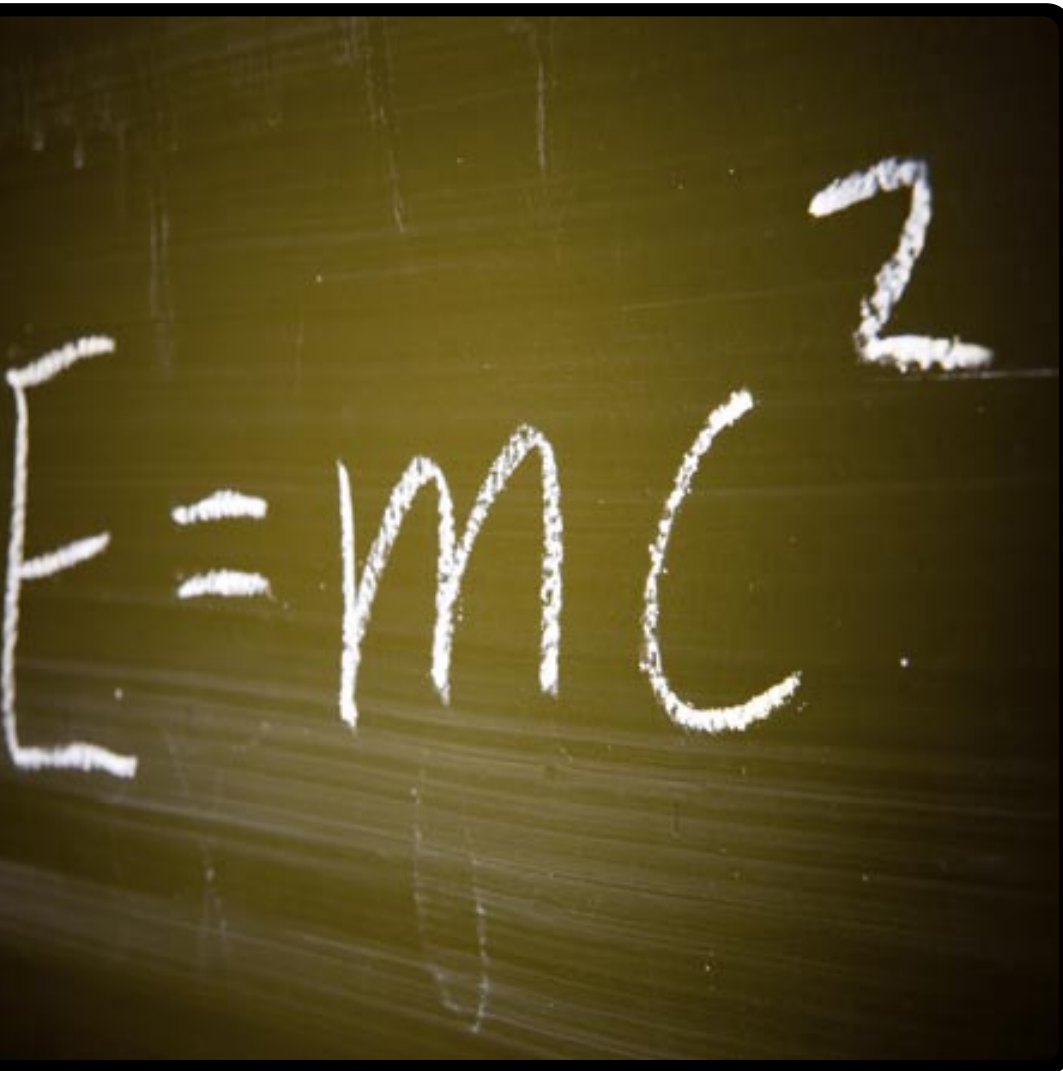
Üks põnevamaid prognoose oli aga kahtlemata Deutsche Telecom AG poolt väljahõisatu. Arvestades digitaalse andmevahetuse kiiruse kasvamist iga aastaga kuni kolmekordseks ning salvestusseadmete mahtude kasvu umbes samas tempos, pakuvad DTAG uute

tehnoloogiate juhid, et hologramm-TV ja 3D-TV jõuavad kodukasutajani juba vähem kui 10 aasta perspektiivis.

DTAG uudis jõudis avalikkusesse vaid mõned tunnid pärast Microsofti uudist, mille viimane avaldas samal foorumil, et lähima aasta-kahe jooksul ületab internetikasutajate osakaal traditsioonilise telemeediami tarbijate osakaalu.

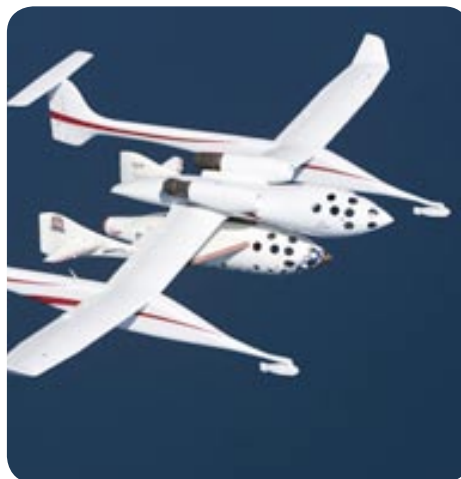
Globaalses perspektiivis on internet tulevast aastast meedium nr 1.

Kosmos osutus senisest kaugemal asuvaks

● Tundub esialgu uskumatu, kuid kuni viimase ajani oli kosmose alguse ja Maa atmosfääri lõppemise piir teadusmaailmas üks vaieldavamaid küsimusi. Kuniks Kanada Calgary University (CU) teadlased asja tõsisemalt ette võtsid. Aprillikuises Journal of Geophysical Research näitavad CU teadlaste poolt läbi viidud mõõtmised, et asjakohane kosmilise hõrenduse kriitiline piir koos kosmiliste osakeste kõrgema konsistentsiga ja seega ka kosmose alguseks tänase definitsiooni põhjal on tinglik joon 73 miili kõrgusel maailmamere pinnast, seni arvatud 50 või 62 miili asemel. See tähendab, et kosmos osutus olema meist kaugemal, kui seni arvatud. Samas on see uus väljakutse kõigile neile, kes seni keskmisest veidi kõrgemale lennutavate lennukitega rahvast «kosmosesse» viisid.

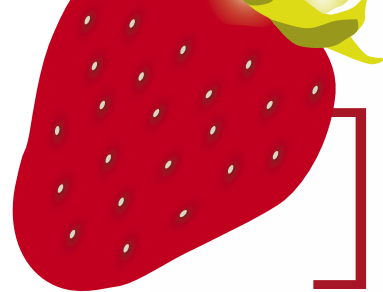
Südamelöögid pandi elektrit tootma

● Märtsi lõpus andsid USA Georgia Institute of Technology teadlased teada, et on välja töötanud ülitundlikud pieoelektrilised tsinkoksiidi nanoosakesed. Nende osakeste pieoelektrilisus väljendub omaduses eritada näiteks madalsageduslike võngete (südamelöök, helivõnked ruumis jms) poolt tekitatud mehaanilise surve all elektrivoolu. Ei ole vaja just erilist fantaasiat, et kujutada ette selliste osakestega kaetud riidesemeid, millesse integreeritud toitepistikuga abil võiksite toita kõiki me käsikasutuses olevaid e-seadmeid.

Haiglate asemel hoolekanderobotid

● Maailma majanduse tagasilöögid on viimasel paaril kuul toonud huvitavaid uudiseid uutest tehnoloogiatest, mis lubaksid väheste kuludega veelgi rohkem tootlikkust. Hiljutine Jaapani päevaleht Japan Today tõi sellesse loetellu nüüd ka meditsiini-tehnoloogia. Nimelt pakuvad Jaapani tehnoloogiagurud, et lähima viie aasta jooksul sisustavad nad Jaapani haiglad ja abivajajate kodud hoolekanderobotitega. Hoolekanderoboti idee on hästi ajastatud projekt, mis vananeva elanikkonnaga Maal leiab endale õige pea nii suure turu, et jaapanlased ennustavad aastaks 2025 hoolekanderobotitele 2/3 saareriigi robotitootmisest.

Käsitööidee: uus diivanipadjakate!

• Kas ka sinu elutoalad on täis erinevaid teleka-, digiboksi-, maki-, kodukinopulte? Siis kulub sulle ära ilmselt kelmikas padjakate, mille saad tõmmata ümber diivanipadja ning pista puldud selle taskusse.

Nii ei lähe need kaotsi, on kukkumise eest kaitstud ning alati käepärast. Samuti saad padja taskutesse pista ajakirju, mängukonsoole, huulelääiget – mida iganes!

Pildil on näha kaht Etsy kasutaja PillowTrhowDecor valmistatud ägedat diivanipadjakate, mis maksavad kumbki 65 dollarit pluss tellimiskulu, kuid osava Eesti tüdrukuna saad kindlasti ise endale sobiva õblemisega hakkama, kas pole?

Juhul, kui sa aga tõesti ei viitsi ise õblemisega jama-da, siis tea, et etsy.com aitab sind alati hädast välja.

Neli nõuannet nohikule kaalu-kaotusmaratoniks

Kui su elurütm on kiire, on raske leida trennitegemiseks aega. Samas pole mingi saladus, et rannahooaeg läheneb. Õnneks on olemas erinevad tehnikavidinad, mis teevad su elu lihtsamaks. «Naistekas» kogus kokku neli nippi, kuidas kaalulangetamisel silma peal hoida. Need võivad nõuda natuke seadistamist ja harjumist, kuid hiljem võivad osutada asendamatuteks abimeesteks.

1. Loe vahe-maid ja kaloreid Gmaps-pedometeriga.

Gmaps-sammulugeja aadressil www.gmap-pedometer.com võimaldab salvestada päevast jooksutiiru või jalutuskäiku või jalu-tuskäiku poodi ning sa näed, kui pika maa tegelikult maha tatsud.

2. Google Docsi treeningmallid.

Google Docs on loonud spetsiaalsed treeningplaanid, mis aitavad sul arvet pidada, kui palju trenni sa oled teinud ning kuidas sul läheb. Otsi *template*'e aadressilt docs.google.com, kasutades otsisõna «fitness».

3. iPhone aitab vormi saada.

Kui sul on iPhone, siis saad minna iTunesi poodi ja laadida tasuta alla sobivalt Lose it! nime kandev aplikatsioon, mis jälgib, mis su kehaga toimub, loeb kaloreid ning võrdleb neid päeva jooksul põletatud kalorihulgaga.

4. Daily Mile kogub kokku trennihoolikud.

Kui sulle meeldivad sotsiaalsed võrgustikud, siis võib sulle sobida ka Daily Mile (dailymile.com), mis annab võimaluse salvestada oma igapäevaseid jõupingutusi koos saatusekaaslastega.

Valge on uus must!

• Valge on tõesti väga populaarne vidinavärv, tuleb tunnistada. Kas ilmuvad silme ette kõik need iPhone'id ja Apple'id? Ning kas sul on valgete tehnikavärkide vastu nõrkus? Siis võib sulle meeldida uudis, et Leica tuleb peagi välja luksusliku eripartiina toodetava fotokaameraga Leica M8, mis on üleni valge! Kaamera on tõesti peen, Leicale kohaselt on aparaat kokku pandud käsitsi ning valmistatud parimatest saadaolevatest materjalidest. Tarkvara poolest peaks tegu olema talvel välja tulnud 10 000 dollarit maksnud Leica Safari M8 noorema ja valgelt kütleva vennaga. Hinna kohta pole veel infot, nii et seniks saab vaid igatsevalt kaunist pilti vaadata.

«Naistekat»
toimetab
Sigrid Lamp

LCD-kaardid digitaalse õnnitluse saatmiseks

• Kui mõni su sarnaste tehnikahuvidega sõber või sõbratar peab sünnipäeva, saab lapse, abiellub, lahutab või tähistab muud elusündmust, siis ei ole miskit sobivamat, kui õnnitleda teda omanäolise LCD-kaardiga. Nimelt on tegu «kaardipõhjadega», kus sa saad ise ära värvida õiged tühikud, et oma sõnumit edasi anda. Tulemuseks jääb üllalae digitaalse ja futuristliku ilmega tekst. Kaardid on valmis teinud firma nimega Yellow Owl. Need maksavad 5 dollarit (50 krooni) ja tellida saab neid leheküljelt urbanoutfitters.com.

Tõeline virtuaalreaalsus: ekraaninuppudest knopkad

• Klakk-klakk-klakk! Firma Orbiculus toob sinuni tõelise virtuaalse reaalsuse.

Kui sa oled samasugune korktahvlite fänn nagu minagi, siis ei ole su kodus ilmselt kunagi erinevaid knopkaid ja rõhknaelu liiga palju.

Need Orbiculusi knopkad toovad päris-ellu nupud, mida sa oled harjunud tavaliselt nägema teisel pool ekraani, virtuaalses reaalsuses. «Yes», «No», «Cancel», «Save», «Attach» ja muud teada-tuntud sõnad muudavad su korktahvli kindlasti lõbusamaks ja, mis seal salata, äärmiselt nohikusõbralikuks. Telli lehelt zestuff.com (maksab vaid ligi 4 dollarit), komplektis on kümme knopkat.

Lexie Barnes ütleb kevadele tere

• Ehi oma sülearvuti kevadeks ära! Lexie Barnesi arvutikotid ja -käsied on hästi tuntud oma rõõmsate värvide ning julge disaini poolest. Ka sel kevadel on disainer välja tulnud uute lõbusate kottidega sinu parima sõbra kaitsmiseks, kaunistamiseks ja mugavaks ringivedamiseks. Lisaks on ta oma *online*-poes, mis asub aadressil lexiebarnes.com, pannud osad asjad soodusmüüki. Jah, see on tõsi, sa saad need toredad ja silmale kaunid arvuti-ümbrised kätte kõigest 15 või 20 dollariga, olenevalt suurusest. Valida on kolme fantaasiarikka kujunduse vahel.

KUU TSITAAT

«Kahe aasta pärast on spämmiprobleem lahendatud.»

Bill Gates aastal 2004 maailma majandusfoorumil järjest suureneva rämpspostilaine kohta.

Internet – näljase õng

Armastame rääkida Eesti IT-alasest edust. Usun, et on raske vaielda vastu faktile, et oleme endise NSVLi maadest nii jõukuse kui inimarengu poolest kõige kaugemale jõudnud.

• Samuti meeldib mele mainida asjaolu, et seda edulugu on saatnud internetikasutajate arvu erakordselt jõuline ja stabiilne kasv ning e-teenuste põimumine ühiskonda kõigil tasanditel – alates suhtlusportaalidest kuni e-valimisteni. Juhus? Vaevalt.

Aasta-aastalt oleme harjunud lugema võidukaid uudisnupukest uuest ja uhkemast internetikasutajate arvust, mis eelmise aasta lõpul jõudis 15–74aastaste hulgas üle 800 000. Suurepärase tulemus, kahtlemata, kuid paraku on medalil ka teine pool – nimelt interneti mittekasutajad. Jah, Eestis on ligikaudu 300 000 inimest, kes võiksid ea poolest interneti kasutada, kuid põhjusel või teisel ei tee seda siiski mitte.

«Milleks muretseda,» võiks ju mõelda. «Las naudivad elu, selmet arvuti taga küürutada!» Paraku on asi elunautlemisest kaugel, sest interneti mittekasutajad on kasutajatest hulga kurvemas olukorras – enamasti on nad vaesed ning mõnikord pole neil ka tööd. Sellise hüpoteesi püstitamiseks pole tõenäoliselt vaja just selgeltnägija olla, kuid seda kinnitab ka mullu Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriu-

mi tellimusel läbi viidud uuring. Samuti võime kahjuks oletada, et selle seltskonna ummikseis ei piirdu sotsiaalse ja majandusliku küljega ning et tõenäoliselt on tegu üleüldiselt üsna õnnetute inimestega.

Lihtsaim on tõenäoliselt manada silme ette kujutuspilt Maslow' püramiidist, kus alles ülemistel astmetel tekib huvi interneti kasutada ning alumistel astmetel peakski prioriteetid mujal olema.

Kuid mis siis, kui eelkirjeldatud seos elujärje ja interneti kasutamise vahel ei olegi pelgalt ühesuunaline.

Mis siis, kui interneti kaasatuna avaneks seni mitte kõige paremini hakkama saanud inimesel uued võimalused ühiskonda sidustada ning edu saavutada? Spämmi, porno ja Delfi kommentaaride kõrval toob internet meieni ju ka väärtusliku teabe ja kas või näiteks uued sõbrad.

Kas tänapäeval, kui paremini hakkamasaa osa meist elab infoühiskonnas, on arvuti, internetiühendus ja oskus neid kasutada justkui seesama õng, mille kinkimine näljasele peaks see kõige parem mõte olema?

MART PARVE
Kolumnist

little gamers

arvamus

+105°

500 GB plaadil

General Electric teatas, et neil on õnnestunud luua DVD-suurused prototüüplaadid, mis mahutavad kuni 500 GB andmeid. Müügile peaksid plaadid ja lugemiseadmed tulema aastal 2012.

+82°

Sampo pank areneb

Aprillis hakkas Sampo pank pakkuma võimalust internetipanka sisse logida Mobiil-ID abil. Oli juba viimane aeg. Tere tulemast kaasaega, Sampo kliendid!

+57°

Tehnoloogia õige kasutamine

Uudised seagripist jõudsid vaevu üle ookeani levida, kui juba loodi Google Mapsi rakenduse põhjal seagripi leviku kaart, kus igaüks saab vaadata, kui kaugel viirus tema kodukohast veel on. Eeskujulike näide tehnoloogia õigest kasutusest.

-49°

Spämm tapab jääkarusid

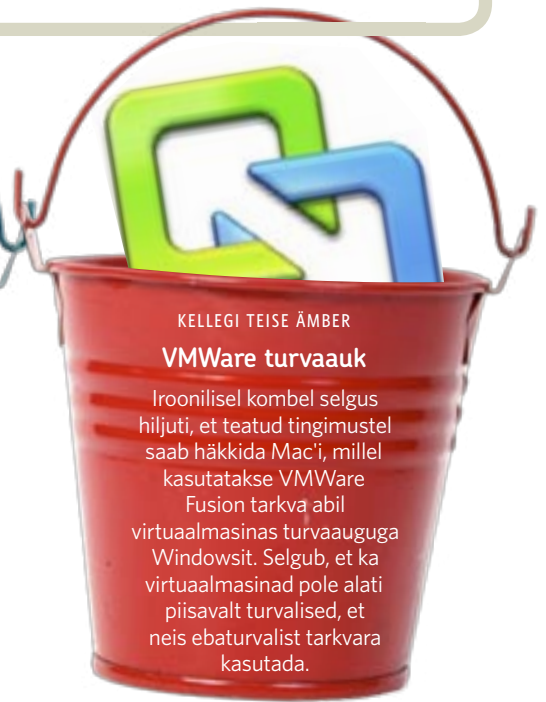
McAfee avaldas arvutused, mille järgi kulub üleilmselt spämmkirjade töötlemiseks 33 miljardit kilovatt-tundi elektrit, mis on sama palju energiat, kui kulutavad 3,1 miljonit autot, tarbides 2 miljardit liitrit bensiini.

MEIE ÄMBER

Nimetu restoran

Eelmisel kuul kirjutasime blogivast pererestoranist, kuid andmetest oli välja ununenud restorani nimi. Restoraniks on Tallinnas Vilmsi 16 asuv Tigu ja blogi aadressiks tiguteek.wordpress.com.

KELLEGI TEISE ÄMBER

VMWare turvaauk

Iroonilisel kombel selgus hiljuti, et teatud tingimustel saab häkkida Mac'i, mille kasutatakse VMWare Fusion tarkva abil virtuaalmasinas turvaaukuga Windowsit. Selgub, et ka virtuaalmasinad pole alati piisavalt turvalised, et neis ebatavalist tarkvara kasutada.

SEL KUUL

Edumeelne Lähis-Ida

SVEN VAHAR

toimetaja

● Käisin reisil Lähis-Idas. Mõtlesin pikalt, kas võtta sülearvuti kaasa või mitte. Ikkagi konfliktipiirkond ju. Võtsin siiski. Ööbisime kolmes kloostris. Neist esimeses oli eeskujulik tasuta WiFi, teises oli ühiseks kasutamiseks internetiühendusega arvutid ja ainult kolmandas polnud midagi.

Sellest, et IT pühadele ödedele teps mitte võõras pole, andis tunnistust ka see, et nad kasutasid usinasti Skype'i, olles ühe arvuti ainuüksi tervenisti sellele pühendanud.

Ja need olid kloostrid, mitte hotellid. Ausalt öeldes olin ma meeldivalt üllatunud. Seda enam, et WiFi leidsin ma ka linnas, mille sissesõitu palistavad kuuliaukudega majad ja kuhu pääseb ainult sõjaväelist kontrollpunkti läbides.

Sellega seoses meenub paari aasta tagune Saksamaal käik, kus hotellis tuli internet hommikul ette ära tellida, et siis õhtul modemiühendusega seda saada. Kaabel pidi tookord endal kaasas olema...

KUU TSITAAT

«Elisa uus suhtlusportaal Pling! astub Twitteri, Orkuti ja Rate.ee asemele.»

Elisa ambitsioonikas pressiteade selle kohta, kuidas nende uus suhtlusportaal vanadel tegijatel selja prügiseks teeb.

Kahebitine teatrisõu

Taavet Jansen teab, mis tunne on seista publiku ees laval, kui prožektor keset etendust laest alla kukub või kui muusika ennast ise sisse-välja lülitab. Mitte sellepärast, et tal oleks halb õnn. Ta kutsub need õudused täiesti teadlikult esile. Taavet on koreograaf.

Kuidas tekib kunstiinimesel tehnikahuvi?

Tegelikult olen tehnikaga seotud olnud päris pikalt. Kui ma hakkasin töötama koreograafina, hakkasin paralleelselt töötama ka tehnikuna. Huvitusin arvutitest, videomontaažist ja ka konventsionaalsest teatritehnikast, nagu valguskujundus ja tehniline ülesehitus ... ja heliga olen üldse olnud seotud 13. eluaastast.

Sinu etendus «It's nothing really» räägib teatritehnikast ja see nomineeriti Eesti Kaasaegse Tantsu aastaauhinnale. Miks sa sellise lavastuse tegid?

Enne seda olin töötanud juba aastaid tehnoloogilise ja interaktiivse teatrikontseptsiooniga. Põhimõtteliselt sellesama valemiga, mis tuli 1990ndatel koos personaalarvuti kasutuselevõtuga teatris. Kuidas erinevad meediumid suhestuvad, kuidas näiteks sensoritega mõõdetakse tantsija siputamist ja siis infot meediumite vahel ping-pongitakse. Kokkuvõttes – mida keerukam lahendus, seda parem.

Mingil hetkel tuli sein ette ja sain aru, et rong on ammu läinud. Et ma ei pööra enam ammu tähelepanu sellele, mida see data protsessimine tähendab, milleks seda kõike vaja võiks olla. Sel hetkel, kui ma jagasin ära, et arvutiprogramm on minu jaoks tähtsam kui tulemus, otsustasin kõike otsast alustada ja mõelda, kuidas binaarkoodi saaks teatrisse üle kanda algtasemel – binaarsete vastandustega – 1 ja 0. *On ja off.*

Sel hetkel hakkas kunstnik tehnikainimest välja tõrjuma?

Jah, «It's nothing really» oli tegelikult minu vastulööök sellele tehnikainimesele. Sain aru, et tegelikult tekib teatriillusioon hoopis teistmoodi – mitte tehnika keerukusega, vaid hoopis lihtsusega. See lavastus töötab tegelikult ainult ühe mõttega – mis juhtub, kui kogu teatrietenduse toimimiseks vajalik tehnika tõsta fookusesse ja panna elama oma elu.

Väljaspool teatrit elab tehnika juba ammu oma elu. Kas see on sinu jaoks probleem?

Ma arvan, et kriitilisest piirist on asi kaugel. Ma hakkaks kukalt kratsima, kui mobiiltelefon mulle sisse ehitataks. Kolmas käsi ja kolmas kõrv, nagu on Stellarcil, paneksid mind ka juba mõtlema.

Miks ei võiks inimest natuke tuunida?

Mitu asja hakkavad minus kohe omavahel võitlema. Ühest küljest oleks see tegelikult tore, kui inimese areng astuks tehnoloogia abil järgmisele tasandile. Selline posthumanistlik teooria on mulle väga kallis. Ehk aitab sellest 70aastaseks

[MINI-CV]

Nimi: Taavet Jansen

Vanus: 30

Haridus: Tallinna Ülikool koreograafia eriala, lõpetamata Haagi Kuningliku Kunstiakaademia ArtScience'i eriala, Amsterdami Teatrikooli tantsu ja uue meedia magistrantuur

Töö: aastast 2005 vabakutseline koreograaf, lavastaja, videokunstnik

Hobid: uuteks hobideks on mäesuusatamine ja mootorrattasõit

elavast kohmakast infarktidega tüübist? Teisest küljest häirib mind seal mingi kontrollisüsteem. Mulle meeldib mõelda inimesest kui sõltumatu indiviidist, kel on veel võimalusi üksi elada ja toimetada.

Kui ma Facebooki konto kustutan, pangaga lepingu lõpetan ja metsa lähen, siis on mind raske leida. Kiip, millel on andmeside haiglaga, kes mu keha kontrollib, kaotab võimaluse n-ö huntide kätte jääda.

Millise tehnikateadlikkuse poole teater liigub?

Ma kardan, et üritatakse ikka veel kõvasti edasi pressida. Sisimas ma loodan, et on jõutud mingi haripunktini ja nüüd hakkab teistpidi liikumine.

Mingil hetkel lööb sisse säästlik mõtteviis. Minu soolo raiskab 45 kilovatti tunnis, mis on täiesti absurdne hulk elektrit selleks, et näidata etendust, millel pole mingit erilist sisu. See-tõttu tegin ka viimase etenduse Taavi (Eelmaa – toim.) ja ühe Parriga (prožektor –toim.), mis põleb ainult poole võimsusega.

Aga need progressiivsed teatritehnikud... Mis on uusimad vidinad, mida nemad kasutavad?

Ma arvan, et 3D-projektsioon või hologramm on see, millega tegeletakse, aga mis veel hetkel on võimatu.

Praegu näidatakse keerulisi 2D-pilte ja petetakse stereoprillidega või muude tehnoloogiliste trikkidega. Näiteks näidatakse ülevalt 45 kraadi kaldu ekraanile pilti, mis kõrvalt vaadates tundub 3D. Või siis projitseeritakse pilt veeaurule. Futurama stiilis projektsiooniga, kus laua seest tuleb mehe hologramm välja, pole vist veel hakkama saadud.

Aga ütle ausalt, kui sul oleks piisavalt pappi, et seda kõike kasutada, kas sa siis ikka «jonniksid»?

Arvuti protsessori kiirus on ikkagi nii kaugel sellest, mida ma tahaksin, et praegu ei paku tehnika pinget. Kui arvutid läheksid nii kiireks, kus mina neid kasutada oskaksin, siis...

No mis sa siis teeksid?

Ma tahaksin ühe korra teha midagi kolossaalset. Ma ei tea... Terve linna 3D-s *video-map*'ida. Aga ma ei ole seda täpselt mõelnud. Ja kuna mul on huvi tehnilise progressi vastu kadunud, siis ma pigem aelen kuskil pimedas keldris ühe väikese LEDiga, et näidata oma põlgust nende vastu, kes satelliidilt projitseerivad. [d] JOHANNES TRALLA

Ma hakkaks kukalt kratsima, kui telefon mulle sisse ehitataks. Või kolmas käsi ja kõrv...

VILJAR SEPP

- ★★★★ **Fantastiline.** Uskumatu toode, praktiliselt veatu ning pakub rohkem, kui oleksime osanud oodata.
- ★★★★ **Tippklass.** Väga hea toode, oma klassi tipp ja tõuseb teiste seast kindlalt esile.
- ★★★ **Harju keskmine.** Plussid kaaluvad miinused üles, kuid samas ei midagi erilist.
- ★★ **Kolmepoiss.** Midagi temas nagu on, ent miinuseid on selgelt rohkem kui plusse ning ostusoovitust talle anda ei saa.
- ★ **Hoia eemale!** See toode on nii halb, et poleks mitte kunagi tohtinud sündida.

Sinine brauser

Mõne kuu eest, kui brausereid võrdlesime, ei leidnud me just palju asju, mille eest IE-d kiita. Maailma levinuimast brauserist on nüüd ametlikult väljas uus versioon ja uskuge või mitte, aga see on eelkäijatest parem.

• Staažikad võrguelanikud kindlasti mäletavad aega, mil Internet Explorer oli hea brauser. See jääb umbes aastasse 1999–2002, kui seni populaarseima brauseri Netscape'i arendus seisma jäi, kuid Internet Explorerist tuli välja järjest uusi ja vahvamaid versioone, esmalt veidi viletsake IE4, siis juba päris kobedad IE5 ja IE5.5 ning viimaks 2001. aastal IE6.

IE8 on Microsofti esimene tõsiseltvõetav püüe pärast 2001. aastat veebi arenguga kaasas käia. Olgem ausad, see ülesanne pole kergete killast, sest konkurents on tugevam kui kunagi varem. Praeguseks pole Microsoftil tarvis mitte enam kasutajaid hoida, vaid ka desertööre tagasi võita.

See kumab IE8-st kõikjal läbi, sest väikeste mõõndustega sarnaneb see ära vahetamiseni IE7-ga. See on hea, sest kasutajal pole vaja ümber õppida, kuid see on ka halb, sest paljud uuendused on silmnähtavalt külge traageldatud, mitte korralikult integreeritud. Menüüd dubleerivad üksteist, tööriistaribade seadistus on võrreldes Firefox'i või Opera võimalustega endiselt puine ja kohmakas.

Vaeva on kõvasti nähtud

Olgu sellega, kuidas on, ent kuidas käitub IE8 reaalses kasutuses? Nii uskumatu, kui see ka ei tundu, on paar asja, mille poolest vaikeseadistustes IE8 teeb Firefoxile ära. Esmalt on selleks nutikas aadressiriba, mis samuti hakkab poole sõna pealt pakkuma vasteid, kuid IE8 ripploend on selgem, sirvimise ajaloost ja lemmikute seast tulevad vasted on selgelt eraldatud ning lisaks on iga rea taga välja toodud kustutamise ikoon. Kui paljud näiteks teavad, et Firefox'i aadressiriba ajaloost on võimalik sissekandeid kustutada, kasutades selleks kustutusklahvi?

IE8 saab korrektselt tehtud veebide kuvamisega hakkama

Ja veel, Firefox, va sunnik, laadib popimaste otsingusõnade peale otse otsingumootori soovitatud lehekülje, näiteks laadib aadressiribale U2 tippimise järel kohe www.u2.com, aga IE8 avab sinu lemmikotsimootori otsingulehe. Mul pole midagi selle vastu, et brauser mind aitab, aga minu eest mõelda ta ei tohiks. Lisaks leiab IE8 aadressiriba rippoendist ka kiirklahvide tähised – väike läbimõeldud detail, mida ootaks pigem Firefoxilt, aga võta näpust.

Teiseks asjaks, mille pärast ma IE8-t juba pärast paaripäevast sirvimist kiita tahan, on tõrkekindlus. Tõepoolest oskab IE8 kinnijooksnud veebilehe niimoodi sulgeda, et see ei häiri teisi parasjagu lahtiolevaid lehti. Kui leht mingil põhju-

sel kinni jookseb, sulgeb brauser lehe ja avab selle kohe uuesti, et samast kohast sirvimist jätkata. Ent kui leht pärast automaatset taaslaadimist kolmandat korda kinni jookseb, siis ei jää brauser tsüklisse, vaid lõpetab edasise proovimise, teatades viisakalt, et ilmselt on tegemist lootusetu lehega. Viis pluss!

Austab standardeid

Üllatus-üllatus, korrektselt tehtud veebilehete kuvamisega saab IE8 hakkama väga hästi. Kadunud on nihkes elemendid, liiga suured vahed kohtades, kus neid olla ei tohiks, ja valed fondisuurused. Enamik lehti näevad nüüd IE8 ja Firefox'i esituses identsed välja. ACID2 testi, milles on kasutatud keerukaid tänapäevaseid veebitegemise nõkse, läbib IE8 veatult. Seda on raske alahinnata, nüüd on olemas ka esimene Internet Exploreri versioon, mida veebiarendajad võiksid oma klientidele kasutamiseks soovitada. Ja arendajad isegi võiksid brauserile pilgu peale heita, sest IE8 silumisvahend Developer Tools on tegelikult vägagi asjalik.

Nende veebisaitide jaoks, mis on tehtud vanade ja vigaste IE versioonide jaoks, on võimalik sisse lülitada ka ühilduvusrežiim, mis kuvab lehti sellistena, nagu neid näitaks IE7. Seda saab lülitada jooksvalt, brauserit taaskäivitada pole vaja.

Paremaks on tehtud mitme veebisaidi sirvimise võimalust samas aknas, tähelepanuväärsematest uuendustest tasub kindlasti mainida lehtede automaatse rühmitamise funktsiooni: avades lehel oleva lingi teisel vahekaardil, saavad nii esialgne kui uus leht külge värvikoodi, mis on visuaalselt väga heaks indikaatoriks selle kohta, millised veebilehed on omavahel seotud. Jällegi pisiasi, aga tege-

• Märki «[digi] hea ost» kannavad tooted, mida oleme hinnanud kõrgelt või mis on supertestis jäänud teisele kohale.

• Selle märgi lisame soodsaima hinnaga toodetele.

• «[digi] testi võitja» märki kannavad tooted, mis on võitnud [digi] võrdlustesti.

sai suureks

Internet Explorer 8

HIND: TASUTA

Saadaval: microsoft.com/ie

Nõudmised arvutile: 233 MHz või kiirem protsessor, Windows XP või uuem, mälu vastavalt operatsioonisüsteemi miinimumnõuetele, Super VGA 800 x 600 resolutsioon või suurem

on need heaks arvanud panna. Ühesõnaga – lisandmoodulite süsteem on väga-väga nutune.

Üks lähiaastatel eeldatavalt üsna kasutu uuendus on saidisilute toetus. Kirjelduse järgi on tegemist geniaalse asjaga – sa saad määrata mõne veebilehekülje osa (mitte tervet lehekülge!), mida brauser ise jälgib ja mille muudatustest sulle märku annab. Mida aga reklaamis kirjas pole, on see, et veebisait peab seda tehnoloogiat toetama, vastav jupike koodi peab olema lehele sisse kirjutatud (HTML-i kirjutajaile: määrake elemendile laad nimega entry-content).

Kui kiirendite seast midagi endale sobivat leida, säästavad need kõvasti aega.

likult väga praktiline.

Mugavad on ka kiirtoimingud, näiteks veebilehel valitud teksti tõlkimine, meiliprogrammile edastamine või kohe otsingu tegemine. Nendega harjub kiirelt ja aktiivse internetikasutaja jaoks säästavad need kokkuvõttes kõvasti aega, iga kord võib-olla vast kümnekond sekundit, ent siiski.

Parandamisruumi siiski on

Kõik pole aga ideaalne. Näiteks Firefoxile tõelise elu sisse puhuvad lisandmoodulid on ka IE8 jaoks saadaval, ent selgelt on näha, et siinkohal on IE iseenda tehnoloogia vang, sest kuigi mõned neist (kiirtoimingud) installeeruvad otse brauseris ning jäävad kättesaadavaks kontekstimenüü kaudu, näiteks TinyURLi moodul, siis teised on eraldi allalaaditavad programmid, mis vajavad eraldi installimist,

Lisandmoodulite valik on Firefoxiga võrreldes endiselt nutune

näiteks CloudBerry Twitteri ja Xmarks'i järjehoidjate sünkroonimise lisandmoodul.

Kuna need on sisuliselt eraldiseisvad programmid, siis võib neil olla erinõudmisi, näiteks tahavad mõned moodulid, et sul oleks installitud .NET 2.0 raamistik, ja teised sätivad end käivituma juba koos Windowsiga, mitte koos IE8-ga. Näiteks Xmarks'i IE versioon töötab ka siis, kui sa brauserit ei kasuta. Halb, väga halb. IE8-l puudub ka ühtne kasutajaliides lisandmoodulite haldamiseks ning iga mooduli seadistuse leiab sealt, kuhu mooduli looja

Seni parim Internet Explorer

Kokkuvõttes võib öelda, et tegemist on Internet Exploreri perekonna seni parima esindajaga. Kui teil on põhimõtteline vimme teiste brauserite vastu, siis uuendage oma praegune IE6 või IE7 kindlasti IE8 peale. See pole küll nii kiire kui Chrome, nii võimalusterohke kui Firefox ega nii mugav kui Opera, aga tegemist on siiski igati hea brauseriga. **[d] SVEN VAHAR**

[HINNANG]

Hetkel parim IE. Paljulubav brauser, mis Firefoxile kandadele ei astu, aga on sinnapoole juba teel.

[d] hinne:

Kust leida antenni?

Topfieldi digi-TV boks on Eestis juba kiita saanud ning kiidame meiega, sest see aparaat manas laitmatu telepildi ette ka siis, kui puudus korralik detsimeeterantenn ning läbi tuli ajada lihtsa traadist raadioantenniga.

● Starmani reklaamid on vilja kandnud – juba arvavad paljud inimesed, et digi-TVd saab vaadata ainult Starmaniga liitudes. Topfieldi TF7720HTCO, mille karpile on muide suurte ja sõbralike tähtedega trükitud meie oma Digilevi logo, lükkab selle eksiarmumuse edukalt ümber.

Vanamoodne pult

Enamgi veel – need, kes soovivad paljude lisakanalite näol nautida ka Zuum-TV hüvesid, võivad osta just selle digiboksi, sest selle esiluugi taga peidab end üks Conax CAS7 pesa, millesse sobib suurepäraselt ka Starmani Zuum-TV vaatajakaart. Topfield oskab näidata kõiki Eesti seitset tasuta digikanalit ilma igasuguste liitumisteta, ka HD ehk peeneralduste pilti, mille jaoks Eestis on vaid digiringhäälingu levitaja Levira ise üles pannud ühe testkanali. Aga eks see on aja küsimus, millal tippkvaliteediga pilt üle Eesti eetrisse paisatakse, käesolev digiboks on selleks juba valmis.

Testimises olnud digiseade on pakitud küll üsna väikesesse karpis, kuid seade ise on liigagi suur ja tühjust täis, selle oleks vabalt võinud poole õhema või poole kitsama teha. No kuulge – digi-TV moodul on juba mahutatud isegi arvutiga ühendatavasse mälupulgasuurusesse kesta.

Miks ikkagi peaks üks teleri peale pandav karp nii suur olema?

Miks peaks üks teleri peale pandav karp nii suur olema?

Väikeses pakendis on kaasas vaid hädavajalik ja seetõttu ei teki ka mingit segadust või kõhklust seadmete ühendamisel ja ülespanekul. Ka digiboksi pult on lihtne ja minimalistlik, võiks öelda isegi, et vanamoodne. Siiski on puldil vajalikud nupud olemas, isegi eraldi nupp lai- ja ta-

vaformaadi vahel lülitamiseks. Ühenduskaablitest on kaasas helikaabel ja SCART (ilma hääleta). HDMI, mis kannab edasi nii kvaliteetse pildi kui hääle, ning optilise heliväljundi jaoks peab audio-videofiilil olema oma varudest võtta vastav juhtmete komplekt.

Testimise käigus osutus suurimaks väljakutseks hoopis detsimeeterantenni leidmine. Mälu järgi oli kuskil kapinurgas veneaegne detsimeeter-lauaantenn veel alles, kuid otsimise käigus see ajalooline instrument välja ei ilmunud ja tuli leppida ühe lihtsa traadist raadioantenniga, mis takistuse poolest sobis.

Topfieldi suureks kiituseks peab ütleva, et see traadijupp sobis ka digiboksile, mis hakkas kordagi hangumata selget telepilti edastama. Järgmisel päeval polnudki tarvidust korraliku antenni järele poodi minna.

Kaugus Tallinna teletornist oli linnulennult 6–7 km, seega ei läinud mingit superhead antenni vaja, kuid digiboks sai

laitmatu pildi kätte ka otsenähtavuseta, kui traat oli aknalt põrandale pandud – signaali kvaliteedi näitajad püsisid ikkagi maksimumi lähedal.

Tavaline 26tolline kineskoopiteler, mis juba aastaid vana, tundis boksi kohe ära ja lülitus automaatselt n-õ passiivsesse režiimi, hakates digi-TV pilti näitama, ainult laiformaat tuli sättida 4 : 3 suhte peale. Menüüd ja juhendid on kõik eesti keeles, seega sobib seade ka võõrkeelte vaegtundjatele hästi. Ja ega seal midagi eriti õppida polegi – menüüd on lihtsad ja klassikalised ning saab ka ilma käsiraamatut avamata hakkama. Lisaks võib kanaleid teemade kaupa grupeerida.

Suured ja selged tähed

Telekavad näitavad hästi suurte ja selgete tähtedega saadete pealkirju ja sisututvustusi, mida pikemate tekstide puhul tuleb ühe nupuvajutusega sinisest nupust nagu teleteksti edasi kerida, kui kõik korraga tekstiaknasse ei mahu. Kui aga boksi värske omanik elab kuskil kaugemal, kuhu teletorn nii lihtsalt kätte ei paista, saab kasutada laiendatud otsingu funktsiooni, mis paneb Topfieldi seadme ise hõikuma, mis suunas antenni keerata, et signaal parem oleks. Juhised ei kõla eesti keeles, vaid seade annab katusel antenni keera- jale märku helisignaalidega.

Tüütu oli seadme kuupäeva õigeks sättida – kellajaga oli lihtne, aga pingu- tust nõudis vaikumisi 2004. aasta kalendri 2009. aastasse kerimine. Ega see aastaarv kuigi oluline õnneks polegi.

Keeruline on seadme puudusi välja tuua, kõik on enam-vähem

Tavateleviisorilt digi-TV lainele kolinu jaoks on esimene märgatav miinus see, et digiboks ei vaheta kanaleid nii kiiresti kui analoogteleviisor. Topfieldi digiboksi kanalivahetuse aeg oli 3–4 sekundit.

Soodne kilohind

Kava sirvimine on samuti lihtne: saab vaadata eelmise, tänase ja tulevase päeva telekavu või sirvida kava kanalite vahel. Miinuspoolele võib kanda selle, et väike eelvaateaken, milles telepilt jookseb, vahetab koos kanali kava vahetamisega pil- ti, kuigi võiks jääda püsima käimasoleva saate juurde, mis ilmselt vaatajat hetkel rohkem huvitab. Aga see on tõepoolest maitseasi – mõni tahab kanaleid klõpsida koos saatekava lehitsemisega.

Topfieldi digi-TV boks on küll suur ja seest suhteliselt tühi, kuid kahe ja poole kilone seade kahe ja poole tuhande krooni eest teeb kokku üsna soodsa kilohinna, ehkki, nagu alguses öeldud, võiks seade olla poole väiksem (ja miks mitte ka poole odavam). Hinda tingides on siiski keeruline seadme juures puudusi välja tuua, kõik on enam-vähem laitmatu, samas ei leidu mingeid teistest kõrgelt üle lisafunktsioone või omadusi.

[d] KAIDO EINAMA

Topfield TF7720HTCO
(Eesti jaoks toodetud)

HIND: 2490 KROONI

Müügil: Merge

Digileviga ühilduv: jah (tagab tarkvara- uunduste edastamise üle digieetri)

Menüüde keel: eesti, inglise

Kodeering: MPEG-4, H.264/AVC

Pildi formaat: suhtega 4 : 3, 16 : 9, Pan&scan, Letterbox

Video eraldusvõime: 576i, 576p, 720p, 1080i (Full HD)

Väljundid: HDMI HD Video/Audio; TV- Scart; S-VIDEO/RGB/YPbPr; Audio L/R; S/PDIF digitaalne audioväljund

Sisendid: Video CVBS/S-VIDEO/RGB/ YPbPr ja Audio L/R läbijuhtimiseks teise seadmesse

USBga ühenduvus: USB 2.0 Host

Jadaport: RS-232C

Energiaarve: maksimaalselt 23 W, ootel 5 W

Mootmed: 340 x 60 x 265 mm

Kaal: 2,4 kg

[HINNANG]

Hea pildikvaliteet ka kehva antenniga, CONAX-kaardi pesa digi-TV tasuta kaartide jaoks, kuid vähe lisavõimalusi.

[d] hinne:

Apple tegi seda jälle

Tähelepanu (ekstreem)sportisõbrad! Ülikerge ja tugev pleier, mida saab juhtida taskust välja võtmata ja ekraani vaatamata, on kohal ja selle nimi on iPod Shuffle! Missugune on aga uus Shuffle igapäevakasutuses, selgitas välja meie test.

● Firma, mis on koos teistega üle lati punnitamisele alati eelistanud uue lati paikaseadmist, on sedakorda maha saanud maailma parima trennipleieriga.

Kui uue Shuffle'i üle otsustada pelgalt tehniliste andmete põhjal, tundub tegemist olevat nigelavõitu seadmega. Hea küll, ta on väike, selle vastu ei saa vaielda. Kuid, jumal tule appi, sellel aparaadil ei ole ju ekraanigi – seda ajal, mil just pikslid on see ühik, milles mõõdetakse maailma hinnalisimat kinnisvara!

Ta mängib muusikat

Niisiis võiks ju eeldada, et see puudus tehakse tasa läbi uskumatute funktsioonide lisamise, rääkimata elementarsetest võimalustest nagu näiteks FM-raadio?

Vale. Shuffle'il ei ole raadiot. Ei ole ka äratuskella, kalendrit, ussimängu ega ühtegi muud lisavõimalust, millega MP3-mängijad tänapäeval hiilgavad. Ei, salvestamist ka ei ole; ning helivormingutest tunnustatakse vaid põhilisi.

Mida see pleier siis üldse teha oskab, võiks nüüd iga mõistlik inimene küsida. Õnneks on sellele küsimusele

olemas ka vastus – nimelt oskab Shuffle muusikat mängida. Ja sarnaselt autistlikule geeniuusele, kes oskab vaid ühte asja (näiteks numbraid pähe õppida), aga on selles maailmameister, on ka Shuffle selles ühes ainsas asjas, mida ta oskab, väga hea.

Nupud kolisid klappidele

Eelmised Shuffle'id piirdusidki ainult nn «rõstri kasutajaliidesega». Rõster, seade, mis teeb vaid ühte asja ja mille enamasti kasutatakse vaid üht nuppu, on mugavaim võimalikest. Jah, tõsi, vanadel Shuffle'itel oli võimalik ka lugude ja pleilistide vahel liikuda, aga teab mis mugav see ei olnud, sest polnud täpselt teada, kuhu nupuvajutus sind viis.

Kõrvaldamaks nimetatud probleemi õpetas Apple uue Shuffle'i rää-

kima. Jah, rääkima. Pikk nupuvajutus ja Shuffle ütleb sulle parajasti mängiva loo pealkirja ja esitaja. Pikem nupuvajutus ning seade hakkab sulle ette lugema pleilistide nimetusi, mille seast saad järgmise nupuvajutusega sobiva välja valida. Välja on kukkunud tõeliselt toimiv ja mugav lahendus ning see on minu arust ehe näide Apple'i maagiast.

Teine olulisem ja paraku mitte väga rõõmustav muudatus on nuppude viimine korpusele kõrvalklappidele. Mugavusest rääkimine on vabanduseks hea küll, kuid tegelikult saame kõik aru, milles asi. Terava silmaga testijad on leidnud Shuffle'ist ühe imepisikese ja üsna salapärase kiibi, mille kohta on spekulieritud, et see võimaldab Apple'il kontrollida, milline firma võib uue Shuffle'i jaoks kõrvalklappe teha ja milline mitte, ning loomulikult selle eest kasseerida.

Adapterid on töös

Apple ise on öelnud, et see pole nii ja kiip on vaid nende Made for iPod partnerlusprogrammi jaoks, aga eks see ole varsti selge. Igatahes on juba mitmed suuremad kõrvalklapitootjad kinnitanud, et neil on uue Shuffle'i jaoks klappid ja adapterid töös.

[d] MART PARVE

Apple õpetas uue Shuffle'i rääkima. Jah, rääkima!

[digi]
HEA OST

iPod Shuffle

HIND: HETKEL TEADMATA

Müügil: küsi poodidest

Kaal: 10,7 g

Mälumaht: 4 GB

Vormingud: AAC, MP3, Audible, Apple Lossless, WAV, AIFF

Ühendus: USB, nõuab iTunes'i kasutamist

[HINNANG]

Sportisõbra parim kaaslane. Miinuseks hind ja standardsete kõrvalklappide välistamine.

[d] hinne:

Skype poeb taskusse

Kui iPhone'i jaoks kolmanda osapoole rakenduste kirjutamisele roheline tuli anti, eeldasin, et see, millal saame «jeesustelefonil» Skype'i kasutama hakata, on ehk vaid nädalate küsimus. Nädalatest said kuud, aga iPhone'i Skype'ist polnud ikka midagi kuulda.

• Skype'i meeskond oli oma kommentaarides kidakeelne: «Ei ole, ei tea». Praegu näeme, et kasutajate hämming oli põhjendatud – Skype'i iPhone'i versiooni on saatnud pöörane edu. Skype Eesti juht Sten Tamkivi rõõmustab oma Twitteri-voos kahe miljoni allalaadimise üle esimese nädalaga.

Mugav ja ilus

Puhta spekulatsioonina otsiksin viivituse põhjust asjaolust, et Apple on endale nii omaselt seadnud ka iPhone'i puhul ärimudeli ettepoole kasutajate huvidest. Heade suhete nimel AT&T ja teiste

Skype iPhone'ile on juba oma esimeses versioonis ülikorralik ja mugav

«kodustatud» mobiilioperaatoritega ei pruukinud Apple olla just ülearu varmas Skype'ile erilist kindlust andma, et valmis kirjutatud rakendus lõpuks ka Apple'i App Store'i lubatakse.

Meenutagem või, kuidas App Store'ist kadus rakendus, millega sai (süle)arvutisse iPhone'i kaudu internetiühendus tekitada. Keegi oli selle rakenduse valmis

kirjutanud ja oli kindlasti kibedalt pettunud, kui Apple AT&T huvide järgimiseks ta rakendusele vee peale tõmbas.

Oli mis oli, kuid rakendus on lõpuks kättesaadav ning seda mugavalt ajal, mil App Store on viimaks ometi oma ukse ka eestlastele avanud. Nagu teistegi platvormide jaoks on ka iPhone'i Skype tasuta; maksta tuleb vaid mobiili- ja tavatelefonikõnede ning muude lisateenuste eest.

iPhone'i platvormile omaselt on rakenduse allalaadimine ja paigaldamine üliilhtne, nõudes vaid üht nupuvajutust. Silmas tuleks pidada, et paljud n-ö «jailbreak'itud» telefonide omanikud kurdavad, et rakendus hangub või sulgub iseenesest. Kui see juhtub ka sinuga, siis aitab kindlasti telefoni taastamine jailbreak'imata kujule.

Kõned vaid WiFi-alas

Esimesest silmapilgust on selge, et rakendus on juba esimeses versioonis ülikorralik. Kasutajaliides on «jeesustelefoni» ja «jeesuskõneteenuse» ristsugutisele ootuspäraselt mugav ja elegantne ning põhifunktsionaalsuses pole Skype'i tasukuversioonile suuri mõõndusi tehtud, puudu on miskipärast vaid SMSide saatmine.

Mugavustest tooksin eraldi välja selle, et teenuse SkypeOut kaudu tava- ja

Skype iPhone'i jaoks

HIND: TASUTA

Saadaval: iTunes'i veebipoes

mobiiltelefonidele helistamiseks saab rakendusest otse ligi telefoni aadressiraamatule. Samuti toetab iPhone'i Skype grupivestlusi – seda erinevalt Fring'ist, millega iPhone'i-omanikud varem Skype'i kasutasid.

Veel olulisem on mõistagi asjaolu, et kõnede helikvaliteet on päris hea.

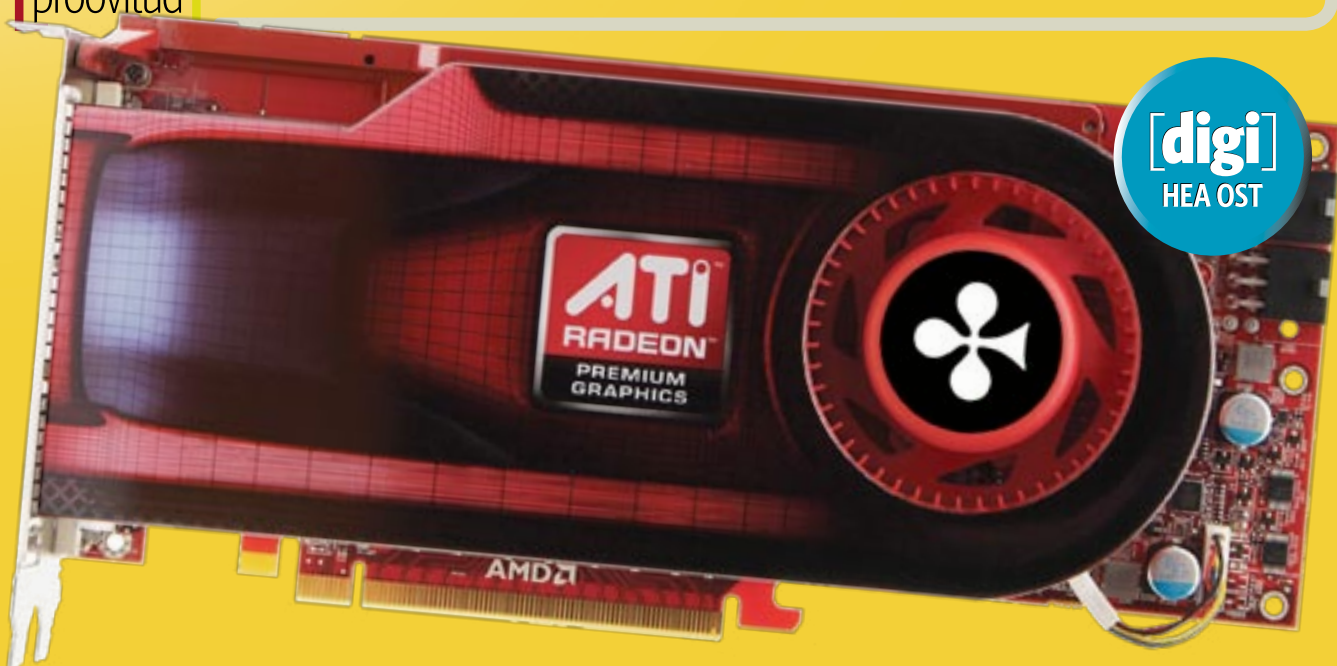
Ette võiks rakendusele heita vahest seda, et kõnesid saab teha vaid WiFi-alas, mitte 3G-võrgu kaudu, ning võimetust suunata kõnesid Bluetoothiga peakomplekti. Loomulikult on endiselt tüütu multitasking'u puudumine.

[d] MART PARVE

[HINNANG]

Rakendus on hea, eriti esmaversiooni kohta. Vähesed puudused tulenevad pigem Apple'i-poolsetest piirangutest.

[d] hinne:

[digi]
HEA OST

Uus tipp punastelt

Hiljuti võis [digi] veergudel heita pilku NVIDIA uutele kaartidele, AMD/ATI leerist pole peale Radeon HD 4870 midagi uut ilmunud. Nüüd aga tuli müügile ATI uusim tipp.

• Uus kaart põhineb graafikaprotsessoril RV790 (eelmise tipu, HD 4870 mootoriks oli RV770). Lähemal uurimisel selgub, et RV770 ja RV790 on peaaegu identsed, transistoride arv on küll uuel kaardil tõusnud 3 miljoni võrra 959 miljonini, kuid peamiseks uuenduseks on kasvanud taktsagedused.

Optimeeritud energiatarve

Kui GPU tuum töötab 4870-l 750 MHz sagedusega, siis 4890-l on see kasvanud 100 MHz võrra 850 MHz-ni ning GDDR5 mälu takt 3600 MHz-lt 3900 MHz-ni. Kuigi mälu siini laius on jäänud endiselt 256bitiseks, on tänu kõrgemale töötaktile infovahetuskiiirus kasvanud 115,2 GB/s-lt muljetavaldava 124,8 GB/s-ni.

Uus GPU on valmistatud ikka endises 55 nm tehnoloogias, kuigi paljud lootsid siin näha juba järgmist – 40 nm tehnoloogiat. Küll aga on AMD suutnud uue kiibi energiatarvet kõvasti optimeerida. Maksimaalses 3D-režiimis suudab kaart kugistada 30 W enam kui eelkäija HD 4870, kuigi jääb oma 190 W tarbega siiski alla NVIDIA lipulaevadest energiaõgarditele. Jõuderežiimis (*idle*) kulutab kaart aga eelkäijast 30 W vähem (30 W vs 60 W 4870-l). Jõudeolekus tiksudes on GPU temperatuur 50 kraadi piires, tööd raba-des tõuseb see juba 80–90 kraadini. Ent kahe sloti paksune jahutussüsteem saab

tööga hakkama, tegemata seejuures eriti silmatorkavat müra – paljud keskklassi ühe sloti paksused ventilaatorid uluvad ikka palju valjemini.

Tarkvara poolelt toetavad HD 4890 kaarti ATI draiverid Catalyst 9.4-st ning neid on saada ka juba alles beetaversioonides olevale Windows 7-le. Nagu ka HD 4870 toetab uudistoode Microsoft DirectX 10.1 ja OpenGL 2.1 ning turule on ilmunud ka esimene DX 10.1 toega mäng, Ubisofti lennusiimuleerimismäng «Tom Clancy's H.A.W.X.».

Nüüd aga kõige olulisema juurde – kui kiire on uus ATI kaart? Testides näitab kaart oma taktikasvule vastavat kiiruse kasvu. Kaart on ka väga hästi ülekiirendatav – RivaTuneri abil oli võimalik tõsta GPU taktsagedust kuni 970 MHz-ni ja mälu 4600 MHz-ni. Sellistel taktidel suudab see edestada isegi NVIDIA tippkaarti GTX 285.

Hind on tõeline maiuspala

Selle kaardiga lähenes ATI ühe GPU-ga graafikakaartide konkurents seni uljalt üksinda tipus trooninud NVIDIA-le, olles tulnud iga uue testiga üha ligemale. 3DMark2006-s aga suudab ta NVIDIA-t isegi veidi edestada. Seda küll vaid madalama eraldusvõime juures – pikslite arvu kasvades rebeneb vahe siiski igas testis veel NVIDIA kasuks, kuid kui vaata-

Club 3D ATI Radeon HD 4890

HIND: 3995 KROONI

Müügil: Ordi

Mudel: CGAX-48924DD

GPU: AMD/ATI RV790 55 nm

GPU taktsagedus: 850 MHz

Graafikamälu: 1024 MB GDDR5

Graafikamälu taktsagedus: 975 MHz (3900 MHz QDR)

Maksimaalne eraldusvõime: 2560 x 1600

Kaardisiin: 16X PCI-Express 2.0

Energiaarve: 190 W

Liidesed: VGA, Dual-Link DVI TV-Out, HDMI 7.1-heliga

DirectX versioon: 10.1

Shader model: 4.1

OpenGL versioon: 2.1

me lisaks saavutatud skooridele kaartide hindu, siis nn *bang-for-buck*'i (ehk see, kui suure tulemuse saavad kaardid hinna tuhande krooni eest) osas on jälle NVIDIA selg suurelt prügine. Hinda arvestades on kiirust vajavale tarbijale hetke parimaks ostuks ATI Radeon HD 4890.

Ning hind – kõigest 3995 krooni – ongi maiuspala lõpetuseks. Kiireim kaart, mis maksab alla 4000 krooni – seda pole arvatikasutajad ammuilma näinud. Seoses HD 4890 ilmunemisega langes HD 4870 hind juba 3000 krooni piirimaile.

[d] VEIKO TAMM

[HINNANG]

Hinna ja kiiruse suhte osas on NVIDIA selg nüüd prügiseks tehtud. Uus ATI on parim kaart alla 4000 krooni.

[d] hinne:

Esimene tõsiseltvõetav Ordi?

Ordi on valmis saanud esimese tõsiseltvõetava äriklassi sülearvuti ning uue masinaga tõi Ordi oma arvutitootjate partnerite nimistusse uue tootja, Taiwani suurfirma MITAC. Tegemist on Eesti arvutitootjate jaoks väga uuendusliku mudeliga.

• Kes on vähegi kokku puutunud ülivastupidavate (nn *rugged PC*) arvutitega, mis on asendamatu militaarvarustuses ja mujal ekstreemoludes, neile on MITAC ja tema oma brändinimi – Getac – vägagi tuntud ja tippkvaliteedi garantiiks. Lisaks robustsetele «sõjameestele» on Getac toonud turule seeria soliidse väljanägemisega, ent siiski oma vastupidavusest klass kõrgemaid ehk *durable class*'i sülearvuteid. Sel aastal üllitatud mudeli 9213 toorik on aluseks ka palju kiita saanud Delli Latitude E-seeriale ning nüüd saab sama masinat osta ka kodumaiselt tootjalt. Vahe on muidugi hinnas – võrreldes Delliga saab Ordi arvuti umbes 7000 krooni soodsamalt kätte.

Täis moodsat tehnoloogiat

Arvuti südameks on Inteli Penryn tehnoloogiaga Core 2 Duo protsessor SU9400. See on ULV (Ultra-Low Voltage, ülimaldpinge) protsessor, mis töötab pingel 1,05 V ja vajab maksimaalsel koormusel vaid 10 W energiat. Operatiivmälu on arvutil kokku 3 GB, sellest 1 GB integreeritud emaplaadile ja 2 GB lisamoodulina. Kõvakettaks on antud mudelil üleelmises [digi] tutvustatud Inteli 80 GB SSD. Kes pole lugenud, siis tegu on väikmäluseadmega, mis tagab ülikiire andmevahetuskiruse (lugemiskiirus 250 MB/s ja kirjutuskiruse 170 MB/s) ning mille otsinguaeg on pea olematu. Lisaks puuduvad seadmel pöörlevad osad, mistõttu see on pörutuskindel ja madala energiatarbega (kuni 0,15 W).

Odavam kui Dell

Kuuelemendiline aku tagab tänu madala voolutarbega komponentidele tööaja kuus-seitse tundi, isegi väga konservatiivsete vaadetega Passmark BatteryMonitori hinnangul kestab aku 5 tundi ja 57 minutit! Kui DVD-seadme asemele panna hoopis täiendav aku, tõuseb aku tööiga kuni 12 tunni.

Arvuti korpus on tugevast magneesium-

[TESTITULEMUSED]

PCMark05:	4376
Protsessor:	3682
Mälu:	3657
Kõvaketas:	-
Graafikakaart:	1486
Akute:	5:57

misulamist ning selle kaas talub testide põhjal 120kilost raskust, kuid arvuti enda kaal jääb siiski 1,7 kg kanti, mis on vastupidavust arvestades väike. Peale selle on klaviatuur veekindel, nii et kogemata kombel ümber läinud joogiklaas ei põhjusta veel väärtusliku riista surma.

Võib tellida ka mudeli, millel on «tavaline», 320 GB 7200 rpm kõvaketas, mis paigaldub spetsiaalsete kummipatjadega pörutuskindlalt korpusesse ning lisaks on kasutusel ka kiirendusandur, mis kukkumisel seiskab HDD lugemispead momentaalselt. Masinal on ka sõrmejäljelugeja ning emaplaadile integreeritud turvamoodul Infineon Security Platform TPM.

Taolisi äriklassi arvuteid oleme harjunud nägema hindadega alates 30 000 kroonist, kuid Ordi eest tuleb lauale laduda kõigest 24 500 krooni. Kui aga rahulduda tavalise kõvakettaga, siis saab arvuti kätte juba 19 900 krooniga. Ordile omaselt lisandub sellele hinnale muidugi veel operatsioonisüsteemi maksumus.

[d] VEIKO TAMM

Ordi Pro931SSD

HIND: 19 900 KUNI 25 000 KROONI

Müügil: Ordi

Protsessor: Intel Mobile Core 2 Duo SU9400 1,4 GHz

Mälu: 3 GB

Graafikakaart: Intel GMA X4500MHD

Ekraan: 13,3 tolli WXGA 1280 x 800 piksli, LED-valgustusega

HDD: 80 GB SSD

Optiline seade: DVD-kirjutaja

Ühendused: WiFi (a/g/n), mälukaartilugeja, ExpressCardi pesa, Bluetooth, 3 x USB, VGA, audioväljundid ja -sisendid, veebikaamera, sõrmejäljelugeja

Mõõtmised: 32,1 x 22,8 x 2,0-2,9 cm

Kaal: 1,7 kg

[HINNANG]

Väga tugeva korpusega, moodsat tehnoloogiat täis sülearvuti kodumaiselt tootjalt. Viis pluss!

[d] hinne:

Nitroklaver

G19-sse võib suhtuda kahte moodi. Asjatundmatu netikommentaator kirjutab: «No peab ikka oma raha peale väga vihane olema, et endale selline klaver osta.» Tõepoolest, üle 2000 krooni lihtsalt klaviatuuri eest välja käia... Tundub kunstilise liialdusena?

• Ei, sõbrad, ei tundu, sest G19 ei ole lihtsalt klaviatuur. Kes ei tea, mille jaoks see mõeldud on, sellel pole seda ka vaja. Ja kes teab, see kirub, et miks ma pidin just mõned kuud tagasi G15 ostma. Sest G19 on tõesti parem.

Kolm korda kaksteist nuppu

Mängurile, erinevalt nimetatud netikommentaatorist, pole vaja pikka sissejuhatust Logitechi G-seeria klaviatuuride teemal. Makronupud on võlusõna, mis hinna iga-ti vastuvõetavaks muudab. Kujutame ette olukorda, et sinu löömamehel on käes kilp ja kirves ja äkki avaneb tehnika, mille suur *damage-output* nõuaks kahekäerelva kasutamist. Mida teha? Muidugi relv ära vahetada. Aga kummagi tehnika taga on veel ka spetsiaalne löögiasend, kilbil kaitsevõimendus, kahekäerelval löögivõimendus. Olgu, panen need kõik erinevate nuppude alla. Aga ei mahu ju, kõik vastuvõetavates kohtades asuvad klahvid on niikuinii juba ümber programmeeritud palju vajalikumate asjade tarvis. Heakene küll, siis vajutan need nupud hiirega sisse. Aga sellega kaotan aega, pealegi peaksin samal ajal hiirega hoopiski oma tegelast juhtima.

Siin on koht, kus G19 tuleb ja särab: kolmes makropangas on iga panga all 12 nuppu (erinevalt G15 kõige levinumast versioonist, millel oli ainult 6 nuppu, st

liiga vähe). Lülitad sisse ühe kolmest pangast (M1, M2, M3) ja nupu MR (*macro recording*), valid G-nupu, mille alla tahad makro salvestada, teed ära kõik need liigutused, mida vaja oli (klaviatuuriga, mitte hiirega), ja vajutad uuesti MR (see sulgeb makro). Jätkad samamoodi niikaua, kuni kõik mitmeastmelised ja kohmakad manöövrid on makrodeks salvestatud. Ja siis lähed mängu tagasi.

Muutus on hämmastav, juba esimeste katsetega muutub mängu dünaamika uskumatult palju. Nii palju, et selle kõrval jäävad muud toredad lisad peaaegu märkamatuks. No tõesti, milleks mulle võimalus lugeda klaviatuuri pisikeselt värviliselt lisaekraanilt (320 x 240 pikslit) RSSiga saabuvaid uudiseid või Youtube'i videote vaatamine. Kuulge, see on tore multimeedia muidugi, väike apetiitne lisa-*bling*, aga kasutu nagu suusad kaelkirjakule. Suur ekraan kõlbab selle kõige jaoks jätkuvalt paremini.

Värvide mäng

Koos makropankade vahetamisega muutub ka klahvivalgustuse värv. See on väga kasulik, kui lahingus on vaja kiiresti pankade vahel manööverdada. Windows-klahvi lukustus on endiselt olemas, hoides ära palju sõimu ning mängust väljalendamisi. Mängijatele korralduste andmise nupustik on õiges kohas ja rul-

Logitech G19

HIND: 2195 KROONI

Müüb: ox.ee

Ühendus: USB 2.0

Klahvid: 12 programmeeritavat G-klahvi, kuni kolm makrot klahvi kohta

Ekraan: 320 x 240 pikslit, LCD

likujuline helitugevuse regulaator toimib ideaalselt.

Tarkvara installimise järel näidatakse Acrobat Readeris avanevat õppematerjali, mis teeb väga hästi selgeks peaaegu iga vajaliku liigutuse. Selle eest kõvad plusspunktid. Ainus tilk tõrva meepotis on võimalus, et mõne emaplaadi korral (näiteks Asus P5QL Pro) võib G19 käivitamisel arvuti tsillima, hängima ja USB-porte skannima saata. Võtad klaveri välja, tuleb üles. Elu on ilus.

[d] ANDRUS LAANSALU

[HINNANG]

Kallis, aga igale tõsisemale mängurile suureks abiks. Logitech G19 on kvaliteetne ning läbimõeldud klaviatuur.

[d] hinne:

Öötöök loodud

P2270 jätkab juba eelmisel aastal välja tulnud edevkuvarite sarja, mille mudelid meenutavad välimuselt pigem telerit. Uus kuvar on endisest säästlikum. 22tolline kuvar, mis vajab tööks kõigest 35 vatti? Väga hea!

● Kui ei teaks, et tegemist on uue mudeliga, võiks seda segi ajada näiteks [digi] novembrikuisest suurest kuvaritest läbi käinud T240-ga. Erinevusi siiski on, kuvari vormid on veidi ümaramad ja korpus märgatavalt õhem. Mitte ainult õhem, vaid ka kergem, nagu avastasin kuvarit tõstes. Oma osa on sellel, et toiteadapter on kuvaril väline, mitte korpusesse sisse ehitatud, nagu viimasel ajal kombeks. Tänu sellele on kuvar imeõhuke ja stiilne, aga ruumi sellega kokku ei hoi, sest jalg on nii lai, et kuvarit kitsas toas päris vastu seina paigutada ei õnnestu. Teisest küljest ei saa eitada, et kuvar näeb sellisena tõesti lahe välja.

Samsung mõtles kaablitele

Teine tähelepanuväärne erinevus enamikest muudest kuvaritest seisneb selles, et DVI-kaabli saab ühendada tagapaneeliga mugavalt risti, mitte paralleelselt kuskilt alumise serva alt, kuhu on raske ligi pääseda. Kaabli ühendamine P2270 külge on väga mugav. Kuvaril endal on küll ainult DVI-liides, ent karbis on kaasas – pange nüüd tähele – kaabel, mis on ühest otsast D-SUB (analoog-VGA) ja teisest otsast DVI. Sellised kaablid pole uudiseks, ent see on esmakordne juhus, kui mõnel [digi] läbi käinud kuvaril see kaasas on. Sellise kaabliga on kuvarit hea ühendada mõne ainult analoog-VGA väljundiga seadmega, nt sülearvutga, sest üleminek on kohmakad ja rasked.

Puutetundlikud nupud, millega mitmedki tootjad ikka ja jälle puusse panevad, on Samsungil hästi õnnestunud. Esimest korda näpuga üle libistades ilmuvad need nähtavale, kuid kohe kogemata puudutuse peale ei reageeri. Poolläbipaistva serva alla ilmuvad õrnalt kumavad nupud lisavad kuvarile veelgi stiili. Ja mis kõi-

ge meeldivam – nupvalgustus on tagasihoidlikult valge, mitte sinine, kollane või roheline, ning selle eredust saab menüüst reguleerida. See on öise töötamise korral suur pluss.

Kus on HDMI?

Tegemist on kodumeelalutuseks mõeldud kuvariga, tänu Full HD eraldusvõimele on filme vaadata mõnus ja mängu saab mängida täie raha eest. Samsung on osanud värvid suhteliselt hästi tasakaalu ajada: vaikeseadistustes on pilt erk, aga mitte ülepingutatud. Alles pilditist paljastab järsu hüppe heldas tonaalsusvahemikus, kuid seda saab mõistlikumaks, kui kuvaril kontrastsust vaikumisi määratud väärtuselt alla tuua. Õnneks on tumedad toonid paremini paigas ja kuvarist saab igapäevaseks kasutamiseks sobiva pildi ka menüüseadistustega mängides, kolimeetrit polegi vaja.

Kahju on veidi sellest, et kuvaril on vaid

Samsung SyncMaster P2270

HIND: 4305 KROONI

Müügil: OX.ee

Suurus: 22 tolli

Loomulik eraldusvõime: 1920 x 1080

Punkti suurus: 0,248 mm

Kontrastsus: 50 000 : 1 (dünaamiline)

Heledus: 250 cd/m²

Reaktsiooniaeg: 2 ms

Vaatenurk (H/V): 170°/160°

Liidesed: DVI

Mõõtmed: 53,7 x 40,3 x 18,9 cm

Kaal: 3,6 kg

DVI-liides, see teeb keeruliseks kuvari ühendamise muude seadmetega peale arvuti. Full HD juurde sobiks imehästi HDMI, miks see küll ära on jäetud?

[d] SVEN VAHAR

[HINNANG]

Nägus ja voolusäästlik kuvar ainult arvuti taga kasutamiseks. Miinuseks mittepöörlev jalg ja väline vooluadapter.

[d] hinne:

Kõige laiem ja kõige pikem

Samsungi väitel on nende WB500 esimene kompaktkamera maailmas, mis ühendab 24 mm lainurga ja 10kordse suumi. Meil pole põhjust nende sõnades kahelda. Kuidas aga uus ja unikaalne kaamera päris maailmas hakkama saab?

● Alustama peab suure hurraaga – eesti keel on jõudnud ka Samsungi kaameratesse ning menüüsid saab nüüd täitsa maakeeles lapata! Selle «hurraa» lõpuvookal kipub aga hääbuma, nähes Samsungi jätkuvalt ebastandardset USB-pesa, kuhu ei istu ükski võõras kaabel.

Särgitaskus ei kanna

WB500 on mõnus n-ö kõik-ühes kaamera. 24 mm on kompaktkamera kohta täitsa arvestatav lainurk ja 10kordne optiline suum tagab ka korraliku teleotsa. Selline kombinatsioon peaks hetkel veel olema

Stabilisaatoreid on aparaadis lausa kaks, elektrooniline ja optiline, ning nende ühend – IS

ainulaadne. Särgitaskus kandmiseks on kaamera natuke liiga suur ja raske, aga egas' kõike head korraga ka saa.

Näotuvastus on üleilne uudis, naeratuse abil päästiku vajutamine eilne (loomulikult on WB500-l mõlemad). Uus hitt on aga pilgutamise kontroll – kui kaamera leiab, et fotol on kellelgi silmad kinni, tehakse igaks juhuks kaks klõpsu veel. Pa-

raku ei saa neid funktsioone sisse lülitada üheaegselt, st et naerusuudega pildil võib keegi ikkagi olla kinniste silmadega.

Stabilisaatoreid on kaameras lausa kaks: nii optiline kui ka elektrooniline. Nende kombinatsioon (*dual IS*) on eraldi programmivaliku kettale välja toodud, nii saab kaamera värinaaltis situatsioonis kiirelt lahinguvõimelis.

Manuaalrežiimis on seadmisvõimalusi palju. Omapärane «käsuhoob» kaamera tagaküljel võimaldab seada säri kompensatsiooni, tundlikkust ja värvustasakaalu. Manuaali abil saab selgeks ka ava ning säriaja muutmine.

Kui manuaal on korralik, siis paraku ei saa sama öelda käsuhoova enda kohta. Valutav pöidlaots ja imestus, miks ikka veel nii ebamugavaid nuppe tehakse, on garanteeritud.

Objektiiv logiseb

Et nurinaga ühele poole saada, olgu veel öeldud, et objektiiv väljasõitvad sektiioonid logisevad, nagu oleks kaameras lahtisi osi. Kergelt klõbinat kostub isegi siis, kui suletud objektiiviga kaamerat raputada. Seda on kurtnud ka teised kasutajad, ent aparadi funktsionaalsust ei näi see siiski mõjutavat.

WB500 abil saab tehtud ka lihtsamad koduvideod. 720p resolutsiooniga pilti salvestab aparaat 30 kaadrit sekundis ja

Samsung WB500

HIND: 3858 KROONI

Müügil: Pixmania

Sensor: 10,2 megapiksli

Suum: 10kordne optiline

Fookuskaugus: 24–240 mm (35 mm ekvivalendina)

Tundlikkus: automaatne, ISO 80–3200

Stabilisaator: optiline ja elektrooniline

Mälukaart: SD, SDHC

Ekraan: 2,7toll, 230 000 piksli

Mõõtmed: 105 x 61 x 37 mm

Kaal: 219 g (ilma aku ja mälukaartita)

täpselt nii palju, kui mälukaartile mahub. Võtet saab ka peatada (nii ei pea üksikuid klippe hiljem kokku liimima), samuti töötavad videorežiimis nii optiline suum kui ka stabilisaator.

[d] KRISTJAN KALJUND

[HINNANG]

Tehnoloogiat täis topitud ning heade seadistusvõimalustega kaamera, kuid ootaks paremt koostekvaliteeti.

[d] hinne:

Üllatustevaba tööarvuti

Lauaarvutite puhul muutub üha keerulisemaks millegagi üllatada. Kõik on juba tehtud, nähtud ja oma aja ära elanud. Amilo Si 3535 on täpselt üks selline keskmine üllatustevaba arvuti. Vaikne ja rahulik.

• Poole aasta eest oleks saanud selle arvuti kohta veel öelda, et see on väike, kuid nüüd, kui turul on veelgi pisemad lauaarvutid, näiteks Asuse EeeBox, olen kahevahel, kuidas seda arvutit iseloomustada. Kahtlemata on tegemist tavalisest midi- või *minitower*-korpusega arvutist väiksemaga, ent see on siiski veel piisavalt kopsakas, et laual endale eraldi ruumi

nõuda.

Tegelikult sobiks see arvuti pigem laua alla, sest olles võrdlemisi kitsas, annaks seda mahutada ka nii, et jalgade jaoks jääb ruumi.

Võimsusega ei hiilga

Nagu väike korpuse oletada lubab, ei ole seal sees kuigi võimas sisu. Amilo S-see-ria on säästuseeria, koostatud täiesti tavalistest komponentidest ja mõeldud lihtsamaks igapäevatööks. Kujundaja, sekretäri ja programmeerija igapäevatöö on muidugi erinev, ent siinkohal räägime pigem andmete sisestamisest ja kontorirakenduste kasutamisest, mitte suuremahulisest andmete töötlemisest või mahukast kompileerimisest. Seda selle arvutiga teha saab, aga millise tänapäevasega ei saaks? Saab ka odavate sülearvutitega. Lauaarvuti kohta on see Amilo tõesti vaikne, seda tuleb tunnistada.

Kui veebis surfamiseks on sellest arvutist maa ja ilm ja mängimiseks ei sobi see sootuks, siis filmide vaatamisega on nii ja naa. Plaadilt tavalise video vaatamine pole probleem, 720p video jookseb rahuldavalt, aga 1080p video enam nii udupehmelt ei liigu. Mitte et pilt metsikult jõnksuks, aga silm tajub siiski kiirematel kohtadel väikest viidet. See häirib ilmselt siiski ainult pedante, sest GeForce 9200 teeb kõige muuga peale 3D ikkagi väga tublit tööd.

Klaviatuur kauba peale

Arvutil on nii DVI- kui HDMI-liides ja nii LAN- kui WLAN-kaart, seega on lootust, et selle arvuti saab kodu- või kontoritöökohaks teha suhteliselt väheses vaevaga. Koduse arvutivõrgu ehitamiseks WiFi-t kasutada pole vast kõige parem mõte, aga kui tõesti ei taha kaableid vedada, siis on traadita ühenduse võimalus vähe-malt kohe olemas. Ainus lisajupp, mida vaja võib minna, on DVI/VGA-muundur, kui juhtub olema ainult analoog-VGA sisendiga kuvar.

Hiir ja klaviatuur on arvutiga kohe kaa-

[TESTITULEMUSED]

3DMark 03:	3846
3DMark 06:	1370
PCMark 05:	4727
Protsessor:	5498
Mälu:	4029
Graafika:	2740
Kõvaketas:	6315

sas. Need on samamoodi väikesepoolsed nagu arvuti isegi ja korralikud, kuid mitte ülearu head. Miniklaviatuur on nunnu ja kui nuppude paigutusega ära harjuda, siis täiesti kasutatav, aga näiteks klaviatuuri alumise parempoolse osa klahvid klõbisevad teistest valjemini ja raskema käe all klaviatuur lausa põrkab. Hiire puhul kipub peamiseks probleemiks olema see, et arvuti suikvelolekust ärkamisel ei taha hiir tööle minna. Klaviatuur, mis on seotud sama raadiosaatjaga, töötab, aga hiire toitelüliti tuleb pahatilti sisse-välja klõpsida, et hiir ellu ärkaks.

[d] SVEN VAHAR

Fujitsu Siemens Amilo Desktop Si 3535

HIND: UMBES 7900 KROONI

Müügil: Elion

Protsessor: Intel Pentium Dual Core E2200 (2,5 GHz)

Mälu: 3 GB

Graafikakaart: NVIDIA GeForce 9200

Kõvaketas: 320 GB

Optiline seade: DVD DL +/- RW

Mõõtmed: 29,3 x 10,8 x 35,6 cm

Kaal: 6,9 kg

Muu: 6 x USB, gigabit LAN, HDMI, DVI, FireWire, S/PDIF, audioväljund ka esipaneelil, mälukaardilugeja

[HINNANG]

Tavaline lauaarvuti. Vaikne, võtab vähe ruumi, aga ei üllata ega rõõmusta mitte millegi muuga.

[d] hinne:

Vaikne hall hiireke

Trekstori krediitkaardisuurune 1,8tolline vooluadapterita väline kõvaketas DataStation microdisk q.u on äärmiselt tagasihoidliku disainiga ja hoiab kõik lihtsana, sellel pole ühtegi nuppu ega tulukest.

• 1,8tollised välised kõvakettad on viimasel ajal üsna populaarsed, seda tänu oma käepärasusele – krediitkaardiga ühes mõõdus kõvaketas mahub isegi veidi suuremasse rahakotti, samas on langema hakanud nende hinnad. Ainsaks miinuseks, mis kasutusvõimalusi ahendab, on muidugi piiratud mälumaht – need ei sobi veel igapäevaseks muusika-, foto- ja filmivarundamiseks, kuid ega seegi aeg kaugel ole.

Meie testisime 60 GB microdisk q.u-d, kuid sama kõvaketast saab endale soetada ka 80 ja 120 GB mahuga. Üllatas Trekstori kõvaketta kiirus, sellise väikse karbi kohta on keskmine andmeedastuskiirus 23,8 MB/s päris hea tulemus, mille korral

ei pea närviliselt failide liikumist ootama, aga selge on ka see, et väga suuremahulisi andmehulki ei ole sellega võimalik ümber paigutada.

Kõvaketas töötab imetasakesi, ei olnud aru saadagi, et see laual lebedes töötaks ja faile liigutaks, üksnes kõrva vastu seadet surudes oli kuulda vaikset ragistamist. Karbis olevalt CD-lt leiab kasutusjuhendi (mitte küll eestikeelse) ja varundustarkvara Nero BackItUp 2 Essentials. DataStation microdisk q.u on hea kõvaketas, millega faile näiteks tööarvutist koduarvutisse tuua, ja seda on mugav kaasas kanda. Ette võib heita üksnes isikupäratud halli massi sulanduvat disaini, samuti võiks USB-juhe poole lühem olla. [d] MARTIN METS

Trekstor DataStation microdisk q.u (60 GB)

HIND: 1690 KROONI

Müüb:	Photopoint
Maht:	60, 80, 120 GB
Maks. edastuskiirus:	25,8 MB/s
Min. edastuskiirus:	16,7 MB/s
Keskm. edastuskiirus:	23,8 MB/s
Pöördusaeg:	19,5 ms
Ühendus:	USB 2.0
Tarkvara:	Nero BackItUp 2 Essentials
Kaabel:	30 cm
Mõõtmed:	84 x 57 x 6,9 mm
Kaal:	63,8 g

[d] hinne:

Katkine pildiraam

Digitaalsete pildiraamide vajalikkuse kohta on tõenäoliselt sama palju arvamusi, kui on inimesi. Aga oletame, et see on üks väga vajalik vidin, ja vaatame, kui hea oleks sellise eelduse korral Canyon'i pildiraam.

• Canyon'i 9 cm diagonaaliga pildiraami kasutades saime korraliku ettekujutuse, milline võiks olla üks hea pildiraam. Ja ühtlasi saime teada, et seda kõike Canyon'i paksu raamiga väike fotode näitaja ei ole.

Esiteks oleks vaja oma fotod saada pildiraami, milleks antakse kaks võimalust: kas üle USB raamis asuval SD-mälukaardile (mille peab ise juurde ostma) või arvutist SD-kaardile, mis tuleb raami sisestada. Ütleme kohe, et nõiu erinevate arvutite taga palju tahad, aga üle USB otse SD-kaardile ligi ei pääse. Plaadil kaasas olev eestikeelne kasutusjuhend ei tee meid sugugi targemaks.

Ega midagi, paneme pildid otse SD-kaardile ja kohe ilmuvad need

pildiraami 320 x 240-pikslise LCD-ekraanile. Pildid on pikslisäbrused ja veidrates värvitoonides, aga selle eest saab neid ka slaidisõu ja pispiltidena vaadata. Lõpuks võtab asi suisa koomilise pöörde – Canyon lubab, et kui laadida raami kolm tundi (nii läbi USB kui ka kaasasoleva vooluadapteri), siis saab enda laual pilti imetleda neli tundi. Testimisel osutus see pigem kaheks ja pooleks tunniks. Muidugi võib lasta raamil alaliselt ühte USB-porti okupeerida või see otse seinakontakti lükata, viimase jaoks oleks vaja küll pikemat USB-kaablit.

Jätkata oleks ehk mõttetu, aga heal pildiraamil võiks olla korralik vaatenurk. Vertikaalse nurga alt on veel võimalik pildist aru saada, kuid

Canyon CNR-DPF35A

HIND: 600 KROONI

Müügil:	küsi arvutipoodidest
Diagonaal:	9 cm
Eraldusvõime:	320 x 240 pikslit
Ühendus:	USB, SD/MMC-mälukaart
Kaal:	120 g

[d] hinne:

horizontaalselt nurka muutes pole juba 15–20 kraadi juures aru saada, kes või mis on pildil.

Canyon'i pildiraam on peaaegu kõike seda, mida üks pildiraam olla ei tohiks. Isegi eeldusel, et digipildiraamid on head ja kasulikud lauakaunistused, saame selle toote eest üksnes hoiatada. [d] MARTIN METS

N on kiirem kui G

Eestis vähetuntud madalama hinnaklassi seadmete tootja Canyon käib moega kaasas ning pakub uusi ja kiireid võrguseadmeid moeka disainiga kuues. Välimus välimuseks, aga mis neil sees on ja kuidas nad töötavad?

Moekas sisekujunduses annab endiselt tooni puhtusele rõhuv valge värv ja õhuline joon. Nii pole midagi imestada, et arvutiseadmedki lähevad moega kaasa. Eks ole ilusa väljanägemisega karbi korral rohkem lootust kodustele ära põhjendada, miks üks järjekordne arvutividin sisse peab kolima.

Canyoni kaks uut N-seeria traadita võrgu seadet järgivad moejoont hästi, 150N Wireless AP Router on valget värvi ja võtab laual vähe ruumi. Huvi pakkus see meile aga 802.11n toe pärast. Mis see veel on?

Parem keerulistes olukordades

WiFi ehk traadita internet on kõigile tuttav. Juhtmevabal võrgul on aga omad puudused. Esiteks leviulatus. Kui korteri katab üks WiFi-seade üldjuhul leviga ühtlaselt ära, siis ühepereelamus võib tekkida probleeme. Teiseks jääb traadita interneti kiirus kümnetes kordades juhtmega venale alla. Nende probleemide lahendamiseks arendati seniseid 802.11 b/g standardeid edasi, uus sai nime 802.11n.

N-standardi seadmed saavad paremini hakkama keerulistes levioludes, kus raadiosignaalid peavad läbima takistusi ja peegeldusi. Teine erinevus on tehnoloogia

MIMO, mis lühidalt pakub kiirema ühenduse. Oluline on veel teada, et kõik N-seadmed suhtlevad vabalt vanemate WiFi-seadmetega, vastupidi aga mitte.

Canyoni uue N-seeria WiFi-ruuteriga saab lisaks koju traadita interneti leviala loomisele ühendada kuni neli arvutit võrguga. Jaoturi kiirus on aga vaid 100 Mbit/s – praegusel hetkel ootaks kõigilt võrguseadmetelt juba 1 Gbit/s tuge.

Seadistamisvõimalused piirduvad põhilisega: DHCP server, võrgu- ja WiFi seaded, lihtne tulemüür. Tähelepanu väärib antenni võimsuse piiramise võimalus (et naabritele mitte netti jagada). Lapsevanemad võivad soovimatud veebilehed blokeerida.

Kolm korda kiirem

Kuna praktiliselt pole veel müügil ühtegi sisseehitatud N-sarja traadita võrgu toega sülearvutit, siis läheb signaali vastuvõtmiseks vaja uut võrgukaarti. Canyon pakub selleks mälupulga suurust vidinat, mis sobib disainilt hästi Mac'iga kokku (Mac'i draiverid on CD-plaadil olemas).

Kuidas komplekt toimis? Parem levi... kahtlane. Erinevust 802.11g võrguga justkui oli, ent kõik positiivse kipu-

Canyon CNP-WF514N1

HIND: UMBES 1000 KROONI

Müügil: küsi poodidest

WiFi: 802.11 b/g/n

Turvafunktsioonid: WEP/WPA/WPA2, sisseehitatud tulemüür

Lisafunktsioonid: 4-pordine jaotur, DHCP server

vad nullima vastuvõtja väiksed mõõtmed. Kui tavalise WiFi antennid on sülearvutisse sisse ehitatud ja päris võimsad, siis väike USB-pulk, mis sest et 802.11n toega, ei suuda nendega võistelda.

Kiiruse osas olid tulemused paremad. Juba teoreetiliselt lubab 802.11g võrk vaid 54 Mbit/s, aga 802.11n 150 Mbit/s ühenduskiirust.

Nii tuli ka praktikas välja – N-võrguga sain ligi kolm korda kiirema ühenduse.

[d] ANDO URBAS

[HINNANG]

Uus N-standard on paljulubav. Vanast paremaid leviomadusi ei julge kinnitada, aga kiire on ta küll.

[d] hinne:

N-võrguga sain ligi kolm korda kiirema ühenduse kui G-võrguga

Telepilt pulgaga taskusse

Mis oleks suvel mõnusam kui nautida värskes õhus ilusat ilma ja samal ajal sülearvutist lemmikklubi jalgpallimatši jälgida, ilma et peaks loodusest lahkuma? Nagu kuue digi-TV USB-tuuneriga suur test näitab, siis kõik nii roosiline siiski ei ole, aga mitte ka võimatu.

• Täna on Eesti täielikult kaetud digiteleviiooni leviga ja tasuta on võimalik näha seitset telekanalit. Digiteleviioon on eelkäijast mitmes mõttes parem, kuid kõige olulisem on siiski pilt, mis on kvaliteetsem ja üldjuhul ilma igasuguste häireteta. Kui telepilt on olemas, siis on see korralik, vastupidisel juhul pole näha mitte kui midagi. Staatile sahin teleriekraanil jääb edasi elama üksnes meie nostalgilistes mälestustes.

Avanevad uued võimalused

Digiteleviioon toob endaga igasse kodusse kaasa uhked väljendid, nagu laiekraan, HD-telepilt, elektrooniline saatekava ja enamate võimalustega teletekst. Digiteleviioonkanaleid saab vaadata ka liikudes, näiteks kiirusel 90 km/h liikuvast autos.

Digipilti edastatakse mitmes erinevas videovormingus, milleks Eestis on valitud MPEG-4 AVC. See tähendab, et ka siin kasutatavad digi-TV USB-tuunerid peavad olema võimelised end sellest vormingust

läbi närima. Peeneraldus- ehk HD-telepilti näeb Eestis praegu ainult kahelt testkanalilt, kuid tulevikus on kindlasti kõik Eestis näidatavad telekanalid uhkelt HD-s.

Ideaalne lahendus?

Viimasel ajal on kuumaks sõnaks muutunud sülearvuti USB-porti torgatavad tuunerid, mille juhtme otsas on pisikesed antennid, mis püüavad tasuta näidatavate kanalite signaali kinni ja manavad telepildi sülearvuti ekraanile.

Kuna nn telepugad edastavad arvutile üksnes signaali, tegelemata ise selle lahutipakkimisega, siis võib arvutile sellega seoses langeda korralik koormus. Kui on tahtmine ka telesaateid salvestada või vaadata saadet viibega, peaks arvutis olema ka korralik graafikakaart.

[digi] otsis ja sai kätte kuus digi-TV USB-tuunerit (kaks Gigabyte'ilt ning veel AverMedia, Hauppauge, Fujitsu Siemensi ja A-Linki mudelid) ning vaatasime, mil-

leks need võimelised on. Kõik testitavad on DVB-T-standardi vastuvõtjad, välja arvatud üks Gigabyte'i tuuner, mis lubab kinni püüda ka analoogsignaali, ent see on meie testi seisukohalt mõttetu.

Mida me USB-tuunereid tegema sundisime? Viisime need eemale tsivilisatsioonist sügavale metsa ja sundisime telepilti näitama. Ja siis linnaäärsele põllule. Ja siis telemasti lähedusse. Võrdlesime, millise

HEAD TEED ANALOOGTELEVISIOON!

1. juulil 2010 läheb Eesti täielikult üle digilevile (maapealse leviga digitaaltelevisioonile) ja vana analoogtelevisioon lülitatakse välja. Praegu saab Eestis tasuta vaadata seitset digitaalset telekanalit:

- ETV
- ETV 2
- Kanal 2
- Kanal 11
- TV3
- TV4
- TV6

PAAR KÜSIMUST LEVIRALE

AS Levira peajaama teenuste divisjoni direktor Aivar Kender, kui hästi on võimalik DVB-T USB-tuuneritega digitelekanaleid kinni püüda?

Vastuvõtt sõltub alati asukohast. Sealhulgas ilmastikust, antenni kõrgusest, looduslike objektide ja ehitiste-rajatiste olemasolust saatva masti suunal. Õelda, et saatjast 20 km kaugusel on vastuvõtuala piir, oleks vääri. Saatjad on eri võimsusega ja paiknevad eri kõrgustel, vastuvõtuseadmed on erineva tundlikkusega, sama kehtib USB DVB-T kohta. Ühest vastust sellele küsimusele ei ole.

Milline oleks kõige parem antennisüsteem, millega saaks digikanaleid lisavõimenduse jälgida?

Parimat nõu saate antennipaigaldustööd tegeva firma või spetsialisti käest. Antenn peaks olema soovitud vastuvõtukohta jaoks piisava võimendusega. Rüperraali puhul on mõistlik kasutada spetsiaalseid võimendiga DVB-T-antenne, see annab parema tulemuse. Toidet saab nt auto sigaretisüütajast, mõnel juhul ka USB-pesast.

Millal on DVB-H telekanalid Eestis kõigile kättesaadavad?

Testimisperiood EMTga on lõpetatud. Saadud kogemust kasutame DVB-H võrgu komertskasutuse kavandamisel. Tallinna piirkonnas on peaaegu kõikjal võimalik vastu võtta vabalt transleeritavaid testprogramme, kuid kommertskasutusse jõudmise teel on palju lahendamist vajavaid küsimusi. Optimistliku hinnangu järgi võiks taskukohaseid ja kvaliteetseid telekanaleid oodata 2010. aastal.

Millal on kõik Eestis levivad telekanalid HDs?

Kohe kui telekanalitel tekib piisav kogus HDs toodetud saateid. Vaatajateni kohaletoimetamise teel ei ole enam ühtegi tehnilist takistust. Üleminek peaks aset leidma aastatel 2010–2015, vastasel juhul hakkavad kohalikud telekanalid kaotama turgu välismaal toodetud taasedastatavate tele HD-kanalitele.

Sellest Levira keskusest Tallinna teletornis lähevad teleprogrammid Digilevisse ning jõuavad läbi mastide digisignaalina vaatajateni.

mudeli antenn suutis millise kaugusel telepilti välja võluda, ja vaatasime, milliseid lisavõimalusi kaasasolevad telerivaatamise programmid pakuvad.

Antenn määrab piirid

Antennidest räägime erinevate vastuvõtjate juures veel pikemalt, kuid mõned asjad mainime kohe ära. Lootus, et pisikesed USB-vastuvõtjaga kaasasoleva antenniga (mille võimsus on umbes sarnane tavalise toaantenniga) näeb igas Eesti otsas pilti, loomulikult ei täitunud. Et pilti näha, võib saatjast asuda kuni 20 km kaugusel.

See kõigub muidugi natuke, olenevalt saatja kõrgusest ja võimsusest ning muudest faktoritest, nagu maastiku eripärad, ilmaolud ja aastaajad. Testi eelviimasele leheküljele oleme pannud levikaardi, kus on näha Eestis paiknevate saatejaamade asukohad.

Testis kasutasime ka natuke võimsamat toaantenni kui need, mis kaasas olid. Võimendusega antenne me ei kasutanud, sest need vajavad eraldi elektritoidet, mida meie lähteülesandes ei olnud.

Ela õiges kohas

Näiteks Tartus Supilinnas, mis asub sügaval Emajõe orus, ei püüa pisikesed antennikesed telesignaali kinni, kuigi saatja asub vähem kui viie kilomeetri kaugusel. Kaasasolev antenn oleks mõistlik paigutada aknaplekile, sest näiteks Tallinna kesklinnas aknast kahe meetri kaugusel toas istudes ei püüa USB-tuunerid kinni ühtegi signaali, kuid said akna pealt signaali ilusti kätte. Kui on soov USB-tuuner tubaseks jätta, siis tuleb arvestada, et läbi pakettakna ei pruugi ükski signaal antennile vastuvõetavalt läbi tulla.

Enne mainisime, et digiteleviseiooni signaali saab kinni püüda ka liikumise pealt. Sellega seoses on meil matemaatikahuvilistele lahendamiseks tekstülesanne. Küsimus kõlab järgmiselt. Kui auto A sõidab kiirusega 90 km/h telemastist eemale, siis

mitme minuti jooksul saaksid autos viibida teoreetiliselt vaadata oma sülearvutist «Aktuaalset kaamera»?

Proovisime ka USB-tuunereid kõige tavalisema desimeeterantenni taha torgata ja vaatasime, kas kolme Eestis edastatava analoogtelekanali asemel saaks arvuti ja USB-tuuneri koostöös katuseantenniga kõiki seitset tasuta digikanalit vaadata. Tasulisi telekanaleid USB-tuunerid näidata ei oska, sest Conax-kodeeringu kaardilugemistuge pole neist ühelgi

Lõpetuseks veel üks asi – erinevad saatjad töötavad erinevatel sagedustel, ühe saatja piirkonnast väljudes on enamasti vaja kanalid uuesti häälestada. Võiks arvata, et selline asi ei valmistaks probleeme ühelegi USB-tuunerile, kuid nagu elu näitas, suutis üks toode ses osas üllatada.

[4] MARTIN METS

VÄIKE SÕNASTIK

- **DVB-T** (Digital Video Broadcasting – Terrestrial) – Euroopa DVB konsortsiumi standard digitaalringhäälingu maapealseks edastamiseks ehk standard, mida kasutavad siin testis võistlevad USB-tuunerid.
- **DVB-H** (Digital Video Broadcasting – Handheld) – DVB-H-tehnoloogia on DVB-T-süsteemist kohandatud maapealse digitaaltelevisiooni süsteem, mis on spetsiaalselt mõeldud kaasaskantavatele ja akutoitel töötavatele vastuvõtjatele, eelkõige mobiiltelefonidele. EMT ja Levira juba testivad DVB-H-d ja on ainult aja küsimus, millal see meil juba taskutes on.
- **DVB-S** (Digital Video Broadcasting – Satellite) – satelliitidel kasutatav digitaaltelevisiooni standard.
- **DVB-C** (Digital Video Broadcasting – Cable) – Euroopa kaablivõrkudes kasutatav digitaaltelevisiooni standard ehk see, mida pakub näiteks Elioni digi-TV.
- **EPG** (Electronic Programme Guide) – elektrooniline telekava

Fujitsu Siemens Slim Mobile

• Nii igav kui see ka ei ole, leidis tee testi esikohale kõige rohkem reklaamitud ja Eestis tõenäoliselt kõige rohkem levinud USB-tuuner. Esikohast hoolimata ei ole Fujitsu Siemensi vastuvõtja näol tegemist super-saavutusega.

Alustame algusest. Draiverite ja programmi FSCTV installimine ja seadistamine on lihtne, kui sa tead, mida teed. Seadistusmenüü pakub targalt sinu asukohariigiks Eesti, kuid manuaal soovib vahetada selle hoopis Norra vastu, kuna selle parameetrid sobivad Eesti õigete parameetritega.

Kui see tehtud, siis «skannib» programm taevalaotust ja leiab telekanalid üles. Või

Tallinnas püüdis Fujitsu Siemensi USB-tuuner signaali aknalt ilusti kinni, Tartu lähedalt põllult samuti, kuid põllu lähedalt metsa vahelt enam mitte

siis mitte, aga see ei olnud üksnes Fujitsu Siemensi probleem.

Ei saa öelda, et Fujitsu Siemensi tuuner oleks väga hea, kuid see on siiski konkurentidest parem. Juba selle ehitus jätab soovida. Tavalise mälupulga suuruse USB-tuuneri ja antennijuhtme ühendus kipub mõnikord kerge liigutamise peale lahti tulema ja mõnikord võib ühendamine üleüldse probleemiks muutuda, kui pisike pistik ei taha tuuneri pesas püsida.

USB-tuunerit saab tänu magnetallale korralikult kinnitada üksnes metallpinnale, muul juhul kipub see ümber kukkuma. Korralikku antennialust, nagu Gigabyte'idel või Hauptaugel, sellel ei ole.

Antenn ise näeb välja kleenuke, kuid hoolimata sellest näitas meie testis parimaid tulemusi ja see oli üheks peamiseks põhjuseks, miks Fujitsu Siemensi USB-tuuner saavutas esikoha.

Olulisi tagasilööke rohkem ette ei tulnud. Kui tahta midagi ette heita, siis kanalivahetus võttis sekundikese aega – see võiks käia kiiremini, kuid pea kõikidel teistel tuuneritel võttis see veel enam aega.

Katsetused võimsama toaantenniga ei andnud midagi juurde. Sõites Tartust maan-

teed mööda 10 km Tallinna poole metsa vahele, ei püüa auto katusele kinnitatud antenn kinni ühtegi kanalit. Aga sellega ei saanud ka hakkama ükski teine testitud USB-vastuvõtja. Tartu lähedal kiirusega 90 km/h sõites näitas arvuti pilti, kuigi mõnel hetkel kippus see sekundiks hanguma.

Fujitsu Siemensi paljureklaamitud USB-tuuner imet ei tee. Kui see on ühendatud katuseantenniga ja ebakindlat kaasasolevat antenni pole vaja kasutada, siis on see päris hea asi.

Ka Tallinnas klaasi taha aknaplekile istutatuna näitab see probleemivabalt pilti või salvestab signaali ja teeb korralikke ekraanitõmmiseid. Värskes looduses saab telesaateid vaadata aga üksnes telemasti lähedal.

[HINNANG]

Parim USB-tuuner testis, kuid päris puudusteta ei olnud seegi. Plussideks lihtne kasutajaliides ja testi parim antenn.

[d] hinne:

Gigabyte U7200

● Gigabyte'i USB-tuunerid on sarnased, kuid üks maksab rohkem – sel on ka analoogsignaali vastuvõtja. Meie testi mõistes on see miinus, sest maksta ligi 300 krooni asja eest, mida vaja pole, ei tundu just mõistlik.

Seega hõivaski testis teise koha Gigabyte'i odavam ja väiksemate, kuid meie jaoks oluliste võimalustega USB-tuuner. Selle suurimaks plussiks on hea ja lihtne programm Presto! PVR ning mõistliku ehitusega mälupulga suurune tuuner, millel on tore antennialus. See hoiab antenni püsti igast materjalist pinnal, mitte ainult metallpindadel.

Gigabyte'i suurim probleem oli signaali vastuvõtmine. Seal, kus teised näitasid pilti,

Tartu mastist umbes viie kilomeetri kaugusel põllul keeldus Gigabyte pilti näitamast. See-eest polnud poolekilomeetrine vahe-
maa mingi probleem

oli Gigabyte «tumm», hoolimata sellest, et teleskoopantenn äratab usaldust. Pilti näitas Gigabyte ainult mastist paari kilomeetri raadiuses ning seetõttu ei soovita me seda vastuvõtjat koos väikese antenniga kuskil vabas looduses kasutada.

Küll aga töötas Gigabyte'i USB-tuuner suurepäraselt siis, kui ühendasime selle katuseantenniga. Hea pilt, kiire kanalivahetus ning mugav kasutajaliides teevad sellest testi parima tuuneri, juhul kui kasutada seda koos võimsa katuseantenniga.

Presto! PVR teeb telepildi salvestamise väga lihtsaks. Käigu pealt saab muuta video parameetreid, panna sülearvuti soovitud ajal mõnelt kanalilt saadet salvestama, teha ekraanipilti ja palju muud – võimalusi pakub see tuuner rohkem kui ükski teine.

Miinuspoolele tuleb kanda ebamugav mänguasja meenutav pult, mis jääbki karpi, ning fakt, et tuuner kipub USB-pesas logisema. Signaali vastuvõttu see siiski ei seganud.

Gigabyte U7200 on väga hea tuuner niikaua, kui seda kasutada üksnes koos katuseantenniga. Nimelt tänu sellele saab Gigabyte'i odav USB-tuuner testis teise koha, kuigi telesignaali vastuvõtmisel esines probleeme.

[HINNANG]

Viletsaima antenniga, kuid hea program-
miga tuuner, mis kõlbab kasutada peami-
selt koos katuseantenniga.

[d] hinne:

Hauppauge WinTV-MiniStick HD

● See Hauppauge tuuner oli tubli esikohakandidaat niikaua, kuni tuli välja uskumatu tõsiasi – selleks, et uuesti sagedusi välja otsida, näiteks kui liigid ühe masti levialast teise, tuleb vastuvõtja programm WinTV7 uuesti installida!

See kõik tähendab, et Hauppauge USB-tuuner sobib pigem neile, kes soovivad seda kasutada ühes kindlas kohas, mitte Eestimaad mööda ringi liikudes. Või noh, käsitsi saab muuta eraldi iga kanali sagedust, kui otsida Eestis DVB-T levi eest vastutava AS Levira kodulehelt saatejaamade sagedused välja ja

Kuna testisime USB-tuunereid neljas Eesti otsas, pidime WinTV7 ka neli korda installima. Lõpuks kasutasime seda hoopis koos Gigabyte'i Presto! PVR-iga

sisestada need vastavasse lahtrisse – nii saab ka ilma uue installiprotseduurita hakkama. Teine variant on WinTV7 üldse mõne teise sobiva programmi vastu välja vahetada.

Kui see asi aga kõrvale jätta, siis on WinTV7 hea, kuigi mitte liiga paljude võimalustega. Salvestamine ja ekraanipildi tegemine on lihtne, salvestiste ja pildi vaatamine samuti. Visuaalselt paljulubav antenn on tubli keskmine, nõrgem küll kui Fujitsu Siemensil, ent tunduvalt asjalikum kui Gigabyte'idel. Mugavamaks teeb elu ka 30 cm pikkune USB-pikendusjuhe.

Pult on pigem mänguasi kui realselt kasutatav mugav töövahend: krediitkaardisuurune, väikeste nuppudega; töötab, aga on ebamugav ja harjumatu ning hea meelega sellest rohkem juttu ei teeks. Vähemalt on antennil selline alus, mis hoiab antenni püsti igasugusel pinnal, tänu magnetallale ka metallpinnal.

Hauppauge oleks ilma installeerimismüstikata suurepärase esikohakandidaat, kuid kui on tahtmine kasutada USB-tuunerit erinevate mastide levialas, siis kaasneb sellega liialt palju tüli. Ühe masti levipiirkonnas ei saa siiski eriti etteheiteid teha, Hauppauge on Fujitsu Siemensiga vähemalt võrdsel tasemel, üsna mitme kandi pealt märksa paremgi.

[HINNANG]

Saab signaali küllaltki hästi kätte, hea kasutajaliides, kuid paistab olevat mõeldud statsionaarseks kasutamiseks.

[d] hinne:

Gigabyte U8000

● Nagu varem öeldud, on see Gigabyte oma vennaga peaaegu äravahetamiseni sarnane. Sarnased on nii negatiivsed kui ka positiivsed küljed.

Lühidalt eelnevat korrates – telesignaali vastuvõtt on enam kui tagasihoidlik. Et telepilt arvutiekraanile võluda, tuleb minna mastile väga lähedale.

Samasugune tasakaalus hoidva alusega antenn andis olematuid tulemusi, signaali ei suutnud kinni püüda isegi Tartu Soinaste mastist viie kilomeetri kaugusel põllu peal auto katusel asetsev antenn. Mastist ühe-ka-

he kilomeetri kaugusel see siiski juba õnnestus. Isegi Tallinnas toimetuse aknaplekil, kus kõik teised suutsid ennast parimast küljest näidata, ei võtnud arvuti Gigabyte'iga telepilti ette.

Programm Presto! PVR on telesaadete vaatamiseks ja salvestamiseks sama suurepärase nagu Gigabyte U7200 puhulgi, kuid hea pildi nautimiseks tuleb tuuner ühendada katuseantenniga.

Gigabyte U8000 pult on sarnaselt U7200-ga väga õhuke ja kaob pihku ära, ähvardades pooleks murduda – see plastmassijublakas küll ennast kasutama ei kutsu. Selle USB-tuuneriga tuleb kaasa kaks erinevat liidet, mille-ga tuunerit antenni külge ühendada olenevalt antennikaabli tüübist.

Gigabyte'i USB-tuunerite juures häiris veel üks aspekt – need kippusid USB-pordis ebameeldivalt logisema. Ei kukunud küll päris välja, kuid jätsid ebakindla mulje selle-gipoolest.

Põhjusti seda USB-vastuvõtjat osta on vähe, eelkõige seetõttu, et odavam ja meie vajaduste vastav tuuner on Gigabyte'il U7200 näol olemas. Kes tahab aga ka analoogsignaali taga ajada, see ostku tõesti U7200-st 300 krooni kallim tuuner.

[HINNANG]

Võtab vastu nii analoog- kui ka digisignaali, millest esimest meil vaja ei lähe. Vastuvõtja on väikese tundlikkusega.

[d] hinne:

Mõnes riigis võib analoog- ja digitaaltele-signaali püüdmine ühe USB-tuuneriga olla väga mõistlik, kuid Eestis on need ajad praeguseks juba lõplikult seljataga

A-Link DTU DVB-T Receiver

● Mitmed USB-tuunerid pakkusid meile müstilisi elamusi ja ka A-Linki tuuner tegi üht huvitavat vigurit. A-Linkiga tuleb kaasa multi-meediaprogramm Arcsoft TotalMedia 3, millega saab ka DVDsid ja fotosid vaadata ja lapata.

See on väga lihtsa ülesehitusega ja kena värvilahendusega Windows Media Centerist inspireeritud programm, mille abil peaks igaüks arvutisse digiteleviiooni saama väikse vaevaga.

Kui valisime esmalt asukohariigiks Eesti ja üritasime sagedusi välja otsida, siis – ülla-

tus-üllatus – jooksis arvuti agoonias kokku ja loopis ette sinise «surmaekraani».

Sama kordus ka teisel katsel pärast restarti ning kujunes üsna kindel veendumus, et A-Linki tuunerit ei tohiks usaldada või üleüldse enda arvutiga ühendada.

Korra südame rindu võtnuna proovisime veel ja siis kõik õnnestus, TotalMedia 3 leidis üles nii tasuta kui ka tasuliste telekanalite signaalid ja lubas neist esimesi ka vaadata. Hiljem A-Linki, TotalMedia ja sülearvuti koostöös probleeme ei esinenud.

A-Linkil on muide kaasas väga viisakas pult, vaat et kõigist teistest käepärasem. Pult töötab suurepäraselt ja seda polnud erinevalt Hauppauge või Gigabyte'i omadest häbi kasutada.

Signaalipüüdmistesti sooritas A-Link tubli keskmisena, oli tundlikum kui Gigabyte'i tuunerid, kuid halvem kui Fujitsu Siemensi USB-vastuvõtja. Metsas sellega pilti ette ei saanud, küll aga Tartu lähedal põllu peal ja Tallinnas aknaplekil.

Signaali otsimisel esinenud müstiliste vahejuhtumite tõttu ei julge me A-Linki USB-tuunerit soovitada, ent kasutajaliidese lihtsus ja edasine probleemivaba kasutamine ei sunni seda ka maapõhja kirjuma.

[HINNANG]

Testi odavam tuuner, mille signaali vastuvõtmise tundlikkus on keskpärane, programm aga kena vaadata ja loogiline.

[d] hinne:

A-Linki tuuneri positiivseim külg on lihtne ja loogiline programm, millega võib niikaua rahul olla, kuni see ei sunni sülearvutit taaskäivituma

AverMedia AverTV Volar GPS 805

• Selles n-ö kaks-ühes USB-tuuneris on omavahel ühendatud GPS ja teletuuner, mistõttu on AverMedia vastuvõtja kujult märksa jäsakam, ligi kaks korda paksem kui kõik teised testitavad.

Alustame GPSist. Vastava programmi installimise käigus kuulutab see, et «We have the map of the whole Europe». Nagu selgus, siis tõlkes tähendab see, et meil on Lääne-Euroopa ja Skandinaavia kaardid ning Ida-Euroopa on pigem Aasia läänepoolne osa või midagi taolist.

Nurinat põhjustab ka see, et kaasasolev programm PaPaGo! on tasuta kõigest kolm esimest kuud, pärast mida tuleb rahakoti-

Huvitav kooslus, GPS ja USB-tuuner ühes pisikeses kestas, pole sugugi paha idee, kuid niisugune teostus pole meile mitte kuidagi vastuvõetav

raud avada. Seega võime GPS-funktsiooni vaatlemise julgelt kõrvale jätta.

Telerivaatamise programm on sama, mis Fujitsu Siemensil, see on lihtsalt AverTV-ks ümber nimetatud ning Fujitsu Siemensi logode asemele on pandud AverMedia omad. Või kui soovite vaadata teise nurga alt, siis vastupidi.

Kõik töötab ka sama hästi kui Fujitsu Siemensi programmiga ja võimalused on samad: telepilti saab MPEG-2-vormingus salvestada ja ekraanitõmmiseid teha.

Väga pisikeses sarvedega antenni suutlikkus signaali vastu võtta ei ole aga Fujitsu Siemensi klassist, mistõttu see ei saa signaali kätte isegi Tartu lähedal põllu peal nagu Gigabyte'i tuuneri, vaid tuleb sõita mastile palju lähemale.

Pult sarnaneb A-Linki puldiga ehk meenu- tab tublisti tavalisi teleripulte, aga oma töö teeb see eeskujulikult.

Kõrge hind, kaheldava väärtusega GPS ja jäsakam kuju ei tööta head. Tõenäoliselt võiks AverMedia üsna laiast USB-tuunerite valikust leida ka märksa parema hinna ja kvaliteedi suhtega tuuneri, kuid meie lauale jõudis just see mudel, millele vähemalt meie oludes ei saa kõrgemat hinnet lubada.

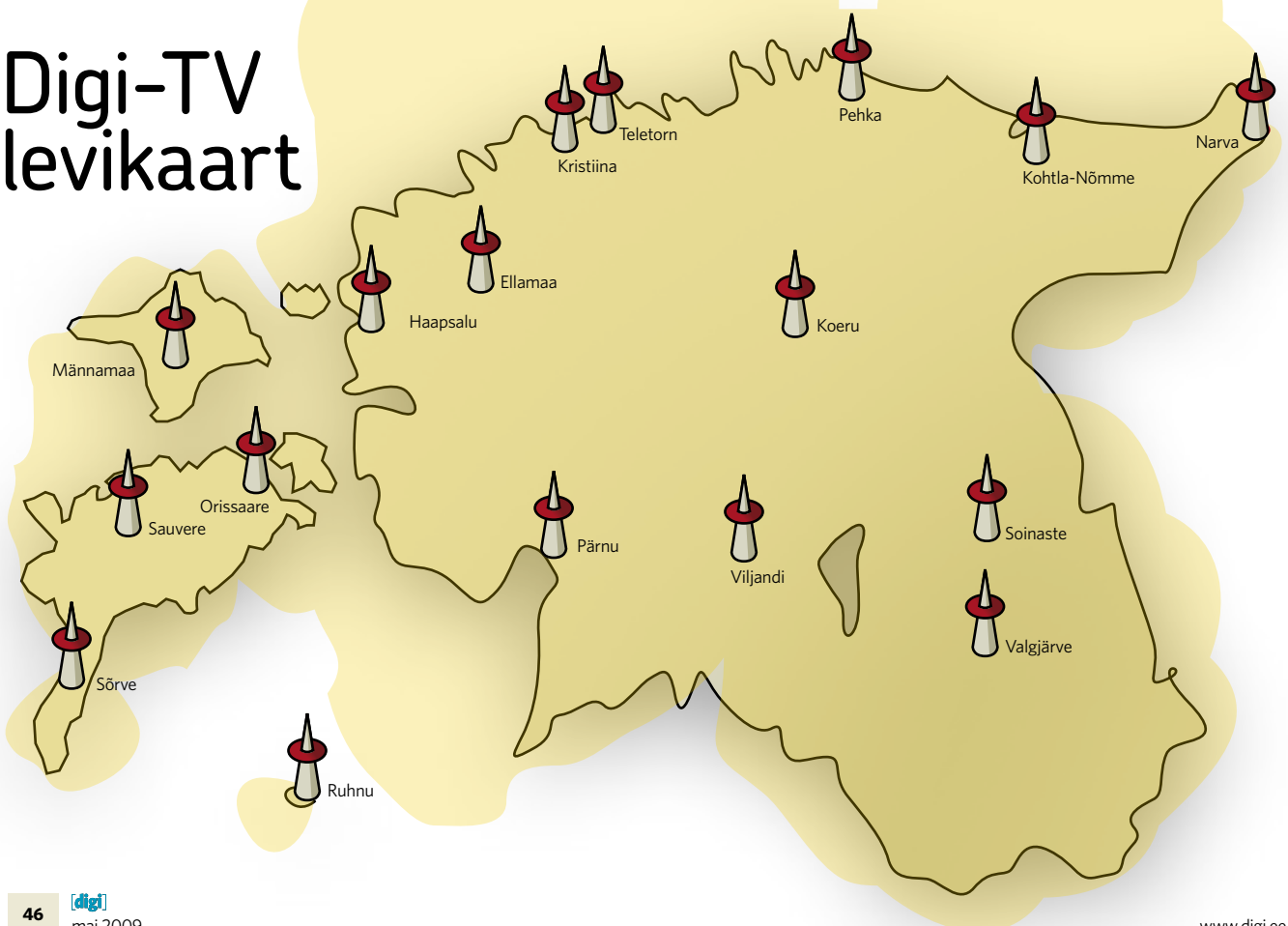
[HINNANG]

Kasutu GPS ja konkurentidest poole kõrgem hind jätavad selle USB-tuuneri kõigi teiste varju.

[d] hinne:

Digi-TV levikaart

[digi] ütleb:

● Digi-TV USB-tuunerid imet ei teinud. Hea idee jalgpallimatši loodusest vaadata on praegu teostatav üksnes siis, kui see looduskaunis koht asub saatjamastile piisavalt lähedal, või kui, nagu meile antenne müüvast kauplusest naerul näoga soovitati, osta korralik detsimeeterantenn ja see kuuse otsa kinnitada ning signaal pikendusjuhtmega arvutini vedada.

Meie vastus eespool esitatud tekstülesandele oleks, et võimalus digiteleviseiooni sõidu pealt vaadata on väga lahe, kuid hetkel veel üsna kasutu. Kahjuks. HD-telepildiga, kuigi tuunerid on võimelised seda näitama, on ka veel nii nagu on ehk testkanaleid saab vaadata, aga kõiki kanaleid mitte.

Meieni jõudsid kuuldused, et mitmed «telepulgad» ei pidavat töötama. Mõne tuuneriga tekkis ka meil mõnel hetkel selline tunne. Kuid kui USB-tuuner ei tööta ja telepilti kinni ei püüa, siis tasub see ühendada katuseantenni taha. Kui ka siis ei õnnestu pilti kinni püüda, siis on juba seadistuses midagi nihu läinud.

Parimaid tulemusi saime testimisel Tallinnas [digi] toimetuse neljanda korruse aknaplekil, kus said kõik USB-vastuvõtjad peale Gigabyte'i telepildi sülearvutisse toomisega hakkama, seda kauguse juures üle kümne kilomeetri Tallinna teletornist.

Enne digi-TV USB-tuunerit ostu (või kui seda pakutakse tasuta koos arvutiga) tasub kindlasti mõelda, kas seda läheb üld-

[TULEMUSED]

1 Fujitsu Siemens Slim Mobile USB DVB-T

Parim USB-tuuner meie testis, kuid see ei tähenda automaatselt ostusoovitust, vaid väikest eelist teiste ees.

2 Gigabyte U7200

Hea programm ja head omadused, kuid signaalide kinnipüüdmisel jäi Gigabyte tihti hätta.

3 Hauppauge WinTV-MiniStick HD

Mõnus telerivaatamise programm, rahuldav levi, kuid mõeldud kasutamiseks ühes kohas, muidu tuleb programm uuesti installida.

se vaja ning kuidas oleks mul võimalik või vaja seda kasutada.

Lihtsalt öeldes sobib USB-tuuner neile, kes soovivad arvutiga telesaateid salvestada, kelle suvekodu asub saatejaamale piisavalt lähedalt või kes soovib praeguse kolme analoogkanali asemel arvutiga vaadata seitset kanalit ning kasutab selleks tõhusat katuseantenni, millega ühendu-

ses said kõik tuunerid samuti pildi näitamisega probleemivabalt hakkama.

Viimasel juhul tuleb arvestada, et natuke rohkem kui aasta pärast pakib analoogteleviseioon niikuinii pillid kotti ja läheb igavestele karjamaadele ning ehk ta suks juba mõelda digiboksiga teleri ostu peale, et mitte arvutit telesaadete all kinni hoida.

	Fujitsu Siemens Slim Mobile USB DVB-T	Gigabyte U7200	Hauppauge WinTV-MiniStick HD	Gigabyte U8000	A-Link DTU DVB-T Receiver	AverMedia Aver TV Volar GPS 805
Videovorming	MPEG-2, DVB, H.264	MPEG-2, H.264	MPEG-2, H.264	MPEG-2, H.264	MPEG-2, H.264	MPEG-2, H.264
Kaal	17,5 g	pole teada	pole teada	pole teada	pole teada	30 g
Mõõtmed	70 x 25 x 11 mm	pole teada	pole teada	pole teada	88 x 29,5 x 15,8 mm	pole teada
Operatsioonisüsteem	Windows XP ja Vista	Windows 2000, XP ja Vista	Windows XP ja Vista	Windows 2000, XP ja Vista	Windows 2000, XP ja Vista	Windows XP ja Vista
Pult	jah	jah	jah	jah	jah	jah
Muu	Picture-in-picture, elektrooniline telekava, picture-on-picture	Picture-in-picture, elektrooniline telekava, teletekst	elektrooniline telekava, teletekst	Picture-in-picture, elektrooniline telekava, teletekst	elektrooniline telekava, teletekst	Picture-in-picture, teletekst, elektrooniline telekava, sisseehitatud GPS
Müügil	Elion	Kompu.ee	Kompu.ee	Kompu.ee	Küsi arvutipoodidest	Markit.eu
Hind	590 krooni	540 krooni	705 krooni	820 krooni	umbes 500 krooni	1192 krooni
Punktid	3,5	3	3	2,5	2,5	2
Koht	1.	2.	3.	4.	5.	6.

Säästuaajal vähem nuppe

«Kui paremas käes on hiir, siis vasaku käe alla jääv nupuogadega vidin võiks olla siil,» arvas testiga põgusalt kokku puutunu. Põhimõtteliselt – miks mitte? Sellegipoolest kasutame mõisteid ühekäeklaviatuur või mängusõrmistik.

• Olemuselt on ühe käe mänguklaviatuur tähtsaimate mängudes kasutusel olevate nuppude (WASD ja selle ümbrus) kogum vasaku käe tarvis.

Ühe käe mänguklaviatuur on tõeline nišitood, sest seda liiki vidinaid on tehtud napilt üle kümne. Ainukese tootjana on Belkin valmistanud kolm mudelit. Teised on piirdunud ühega, kui sedagi. Näiteks avalikkusele tutvustatud Lampton Mitten tootmistsükklisse ei jõudnudki.

Lisamugavus, mitte hädavajadus

Ühekäeklaviatuur ei ole mängurile kohustuslik. See on lihtsalt üks mugavusvidin, mis võib harrastuse mõnusamaks muuta, KUI sobiv mudel leida. Aastate jooksul ühe asjaga, täisklaviatuuriga harjunult teise vidina peale ümberkolimine ei pruugi olla valutu protsess.

Täpselt nii, nagu ei sobi hiired, mis teh-

tud paremale käele, iga kasutaja kätte, ei ole ka vasakule käele disainitud klaviatuurid võrdselt ergonoomilised. Seetõttu on soovitatav enne ostu mänguasendis käsi sõrmistikule heita ja veenduda klaviatuuri mugavuses ning selles, kuidas sõrmed klahve haaravad. Esmakogemus on kasulikum kui põrsa kotis ostmine.

Osavust mängusõrmistik juurde ei anna, küll aga võimekust. Eriti peaksid rõõmustama RPG-mängijad, kelle elu läheb tükki maad lihtsamaks

Muidugi võib taolise asja hankida ka uhkustamiseks stiilis «mul on, sul pole», aga selline «all show, no go» ületrumpamiskatse on pigem hale. Loeb see, kes on mängus osavam.

Kõik loitsud sõrmeulatuses

Osavust mängusõrmistik juurde ei anna, küll aga võimekust. Makrod, mille loomist toetavad paljud mänguklaviatuurid, võimaldavad pikemaid vajutusjadasid salvestada ühe nupu alla. Tulistamismängudes sellest ehk palju kasu pole, kuid MMORPGs edu saavutamiseks on makrod kriitilise tähtsusega.

Kuna ühekäeklaviatuurid pole just masikaup ning ergonoomilisusele ja disainile on rohkem tähelepanu pööratud, on ka nende hind korralike täismöödus klaviatuuridega samas klassis või kõrgemgi. Aga erilisus maksab. [d] LEHO LAHTVEE

Tõmbi ninaga kalake

LOGITECH G13 ADVANCED GAMEBOARD, www.ox.ee, 1150 krooni

• Mitte alati, kuid sageli on uuem ja kallim asi ka parem. Nii nagu võidutses detsembri mänguriklaviatuuride testis värske Microsofti X6, samamoodi on tänase mängusõrmistike testi kõrgeimal pjedestaalikohtal uus ja uhke Logitech G13.

Laul on G13 stabiilne. Suur mass ja kindlad kummijalad hoiavad sõrmistikku kindlalt paigas. Kolmandiku Logitechi pinnast moodustab kummiga kaetud randmetugi. Käsi asetub peale loomulikult ja kohe on kodune tunne. Põhinuppe on 22, neljasuunalise juhtkangi juures veel 2 + 1. Kuigi ümberseadimata toimivad klahvid WASD ja selle ümbruskonna klahvidena, on neil markeeringud kirjaga «G». WASD-klahvid on õrnalt nõgusad, mistõttu õnnestub nupudel orienteerumine nagu iseenesest. Tunnetus ja mugavus on paigas, ainult tühiku kohta täitev G22 võiks olla suurem.

Tarkvara abil saab kõiki 25 nuppu soovi järgi seadistada: luua makrosid, programmikäivitusi, anda väärtuseks teine tähemärk, kas või näiteks Õ. M1-M3 vahetavad sättekihite, st et iga M-i all on G-nupudel oma väärtus (makro, täht vms). Rea neljas nupp on jooksvalt makro salvestamiseks. Kogu seadistuse saab salvestada profiiliks. Oma profiili võib saada iga mäng. Kuna G13 omab ka sisemälu, saab profiilid talletada sõrmistiku sisse ja kasutada neid ka teiste arvutite juures.

Nagu Logitechil kombeks saanud, on ka G13 varustatud ekraaniga. Tavaseades näitab see aega, meediainfot, RSS-voe pealkirju, arvuti ressursikasutust ja meiliinfot. Aga mitte ainult. Kuvatakse ka mänguinfot ja üllataja oli Fraps oma kaadrisagedusstatistika näitajaga. Ekraani all on neli nuppu LCD-l oleva info kasutamiseks, näiteks stopperi käivitamiseks või RSS-uudise avamiseks internetilehitsejas. Tarkvaraga saab ekraani ülesandeid muuta, ka taustavalgustuse värvi, näiteks igale sättekihile oma.

[digi] peatoimetaja sõnad «kui Logitech midagi juba ette võtab, siis korralikult, vähemalt klaviatuuride ja hiirte vallas» kehtivad endiselt. Logitech on palju õppinud eelkäija-

telt-konkurentidelt (eriti Belkiniilt, kuid ka nt Revoltecilt sarnaselt laineline olles), teinud oma täiendused ja välja tulnud parima omataolisega.

[HINNANG]

Kallis. Aga kvaliteetne ja viimistletud, taustavalgustuse ja ekraaniga, kindel ja mugav, funktsionaalne ja lihtne.

[d] hinne:

Nostromo, Notre-Dame'i küürakas

BELKIN NOSTROMO SPEEDPAD N52, www.digizone.ee, 690 krooni

• Nagu sissejuhatuses mainitud, on just Belkin ühekäeklaviatuuridele kõige rohkem panustanud. Tõsiseima tegija Nostromo mängurividinate seerias on juba kolm sarnast venda. Esimene oli n50 ja viimane Razeriga koostöös valminud n52te, mis on testis oleva n52 taustavalgustuse ja teiste täiendustega edasiarendus.

n52 on väikseima pindalaga, kuid kõrgeima pihutoega kamba küürakaim ja omapäraseim. Seejuures aga mugav ja lisaväärtuse annab pihutoe seadistatavus. Toel on valida kaks kaugust, aga selle võib üldse eemale jätta. Laual püsimisega probleeme ei ole, sest niigi raske seadmel on kogu põhi kummiga kaetud.

n52 töötab probleemideta ka otse karbist võttes ja arvuti taha ühendades. 14 klaviatuurilikke nuppu käituvad nagu WASD ja selle ümbruse nupud, olgugi et nupudel tähtede asemel järjest numbrid. Nupuga rull töötab hiirerullikuna ja pöidlal on tühik, nooleklahvide funktsiooniga D-pad ja oranž Alt-klahv.

14 põhinuppu on aga vähevõitu. Tarkvara paigaldamisega saab mure leevendust. Ta-

vapaigutusele saab lisada veel kolm. Põlev punane, roheline või sinine tuluke näitab, milline klahvikonfiguratsioon sättekiht on hetkel aktiivne. Lisaks on kõik nupud seadistatavad ja kasutus saab kasulikuks muuta. D-pad'i iga kaheksa suuna alla saab muu nupu määrata, kuid reaalselt on diagonaalseid suundi nooli vajutamata raske tabada. Võimalik on makrode loomine. Kogu komplekti saab salvestada profiiliks ja neid võib olla palju, kas või iga mängu jaoks erinev. Sidudes profiili kindla aplikatsiooniga, käivitub mänguga automaatselt selleks loodud profiil.

Muidu head mängusõrmistikku painab aga üldist virinat tekitanud mure – tühiku ja Alt-klahvi vajutuse registreerimine on õn-nemäng. Arvestades seadme taset, on selline aps arusaamatu.

[HINNANG]

Vanuselt seenioride klassis, kuid endiselt tugevas löögijõus. Kui kaks halba nuppu andestada, on Nostromo kasulik abiline.

[d] hinne:

Punasilmne kahepaikne

A4TECH X7-G100, www.ravolink.ee, 132 krooni

• Kahtlemata näeb A4Tech esindaja kõikidest ühekäeklaviatuuridest kõige igavam välja. Eemalt paistab see tavalise pooliku klaviatuurina, ainult et punaste kummikattega WASD-klahvidega, mis X7 seeria klaviatuuri-dele omaseks saanud.

Samas on G100 väga lihtne kasutusse võtta. Ühendad aga seadme arvutiga ja ongi valmis. Erinevalt teistest testis osalejatest ei ole G100-l eraldi tarkvara, klahvid töötavad nagu tavalisel klaviatuuril. Tavapärasest veidi väiksemad ja madalamad klahvid on grupeeritud, mis tähendab, et juba tuttavate horisontaalridade kõrval on need joondu ka vertikaalselt. Aga ei sirged read ega tava-paigutusega võrreldes segamini asetus sega selgeksaamist.

G100-l pole makrode salvestamise võimalust ega ühe nupu alla mitme väärtuse andmist, küll aga on nuppe rohkem kui konkurentidel, lausa 62. Nende hulgas on ka helitugevuse reguleerimisnupud üleval paremal. Nendest vasakule jääb aga funktsiooniklahvide tosin, mis on kitsad ja halvasti nähtava märgistusega. Mängurite poolt põlatud Win-

klahv on välja jäetud.

A4Tech on üldiselt säästuvideinate tootja ja ka G100 nagiseb kohati odavamailiselt. Väikesed kummijalad ei suuda kergelt klahvis-tikku siledamal pinnal piisavalt hästi ankrus hoida, eriti kui pind tolmune. Ühenduskaabel võiks veidi pikem olla, näiteks nagu G13-l, millel küljes testi pikim kaabel. Kuid kõik need väikesed puudused on andestatavad kui vaadata hinda. Mudel, mis soodsamates kohtades müügil alla 150kroonise hinna-ga, on neli korda odavam testis hinnalt järgmisest sõrmistikust. Peale selle on G100 veekindel, kaasas on nelja tulistamismängu nupuseadete kattekiled ja pehme transpor-dikott hiiretaskuga.

G100-l on ka identne kloon – Sharkoon Rush Pad, kuid seda Ees-tist ei leia.

[HINNANG]

Palju nuppe ja seisab oma ülesande kõr-gusel. Kordades soodsam hind hüvitab puudused ja väiksema funktsionaalsuse.

[d] hinne:

Õnnetu must lammas

REVOLTEC FIGHTPAD ADVANCED STEEL GRID, www.modikomp.com, 664 krooni

• Revolteci terasvõrestikku imiteerivat plastkatet oleme juba kohanud testides käinud hiirel ja klaviatuuril. Kõige paremini sobib see aga just Fightpadile, mille välimus on päris kena. Põhja all kumab isegi sinine valgus.

Väljanägemise ohvriks on aga langenud ergonomilisus. Kindlasti kellelegi kuskil on selline paigutus ja nuppude käik vastuvõetav, aga meie ei ole rahul.

Esiteks, nupud käivad ebamääraselt. Kunaagi ei tea, kui palju on vajutusel vaja jõudu rakendada, kas nupp kiilub kuhugi kinni või mitte. Isegi kui sõrm langeb täpselt nupu keskele ja vajutus toimub, on vastukaja tuim.

Teiseks nõuab põhinnuppude kuju ja paigutus kõige rohkem harjumist. Mänguhoos igapäidi kaldus M11-M16-nuppude täpne tabamine üle omakorda kaldus WASD-nuppude on katsumus, mis testi ajal tähendas mängudes pidevalt granaadi jalge ette viskamist, sest sõrme alla jäi ka vale nupp. Kümme numbriklahvi on korralikus reas, kuid need on nii kitsad, et ainult ühte klahvi on raske tabada. Funktsiooninupud on sõrmedele lähemale kallutatud, kuid väikeste (nagu lastel on) käte

jaoks ikkagi kaugel. Vähemalt on need veidi suuremad ja parema, kuigi mitte hea käiguga. Vale koht on valitud ka helitugevuse nuppudele – vasaku Shifti koht.

Kiita saab aga tarkvara, mis võiks olla veidi mugavam, kuid on vähemalt lihtne. M-nuppudele saab anda erinevaid väärtusi ja luua makrosid. Nuppudel, millel lisaks valgele ka sinine markeering, on topeltkasutus, olenevalt sellest, kas FN sees või mitte.

Lainelisel 37 nupuga Fightpadil on ka kaldes randmetugi, kuid päästjat sellest pole. Kui käsi pole Revolteci jaoks loodud, siis õpiperiood on ebamugav ja käele ka valulik. Arvestades kõike seda, ei tea, kas Fightpadi tubli paigalpäsimine ongi hea omadus.

[HINNANG]

Esimesena testi jõudnu valimistas suuri üllatuse. Kahjuks ebameeldiva. Nuppude paigutus on halb ja käik ebamugav.

[d] hinne:

[TULEMUSED]

1 Logitech G13 Adv. Gameboard

Võib küll meenutada kala, kuid ikkagi kena ja stiilne. Peaaegu igas asjas parim ja võimalusterohkeim.

2 Belkin Nostromo SpeedPad n52

Aus teine koht. Mitte omapärasuse, vaid üldise kasutusmugavuse eest.

3 A4Tech X7-G100

Makrosid teha ei saa, ergonomilisus ja välimus kesine. Aga soodne ja lihtne.

[digi] ütleb

Belkin oleks kogenud tegijana peaaegu võitnud. Aga Logitech, kel mängurite riistvaraga samuti hulk kogemusi kogutud, suutis üle trumbata. Kahtlemata on Šveitsi firma arendusmeeskond tublit tööd teinud, kuid kinni maksavad selle kasutajad, kui näevad ostutšekil korraliku tavaklaviatuuri hinnast suuremat numbrit. A4Tech seevastu on hoopis vastuvõetavama hinnaga. Revoltec osutus kahjuks pettumuseks. Mõnevõrra üllatav, sest mänguririistvara on Saksa firma leiuanumber.

Ühiste omadustena võib välja tuua selle, et kõik seadmed ühenduvad arvutiga USB kaudu ja kõik püsivad laual päris hästi. Muud omadused varieeruvad. Logitech'i ekraan on mõnus. Belkini reguleeritav pihutugi on kasulik, kuid Logitech on testis ainukesena vastuvõetav ka sõrmistikku parema käega kasutada soovivale mängurile, juhul kui ta on nõus loobuma pöidlakangist.

Mängusõrmistikud pole hädavajalikud, aga võivad osutada väärt abimeesteks, kui leida oma käega kokkusobiv. Vastasel juhul viskad kätt valutama paneva kalli vidina varsti nurka

Lõpetuseks tuleb nentida, et kuigi mängusõrmistikud pole hädavajalikud, võivad need osutada siiski väärt abimeesteks, olgu hulga makronuppude või mugavama mänguseadme (kui näiteks sülearvuti klaviatuur) näol.

TÄSPIKAD LOOD NÜÜD MOBILIS!!!

Mad Masterz - Sul on Koige Kaunim Kann feat. Släm	PR 1110233
Henrik Raave - Iga päev	PR 1110222
Bombillaz - Raggamasta	PR 1110221
Bad Orange - Meid vaatab vaid kuu	PR 1110211
Shanon - Lumekuninganna	PR 1110199
Urban Symphony - Rändajad	PR 1110336
Mr. Happyman - Las mina proovin siis ka (PR 1110334
Laura - Destiny (Slo Motion Mix)	PR 1110331
Laura - Destiny	PR 111027
Shanon - Üksinda	PR 1110200
Shanon - Draama	PR 1110198
Henrik Raave - Täna on hea	PR 1110224
Bad Orange - Sa ja ma	PR 1110210
Bombillaz - Pummm	PR 1110220
PS Troika - Aeg Maha	PR 1110407
Black Velvet - Kingitus	PR 1110226
Suntribe - Ei tunne mind (chill version)	PR 1110107
Laura - Moonwalk	PR 1110116
Black Velvet - 17	PR 1110115
Lauri Liiv - Soolo	PR 1110222

HELINAD

TOP

Lady GaGa
POKER FACE
PR 1103262

TOP

The Killers
Human
PR 1097504

TOP

Katy Perry
HOT N COLD
PR 1095465

TOP

Jordin Sparks
ONE STEP AT A TIME
PR 1090341

69 Danguje
MEILÉS SIMFONIJAJA
PR 1108234

Enrique Iglesias
TAKIN' BACK MY LOVE
PR 1107339

TAUSTAPILDID

PR 1077574

PR 63556

PR 209450

PR 26031

SAADA PR 173313 NR.: 15158

PR 1056798

PR 1110865

PR 989446

PR 211583

PR 1110608

PR 1080260

SAADA PR 1110866 NR.: 15158

PR 1087233

PR 637594

Buumi

tellimisjuhised

1. SISESTA KOOD
PR 1110190

2. Saada numbrile
15158

3. ja naudi

**SOUTH PARK
DOUBLE TROUBLE
VINGE MÄNG!!!**

JAVA MÄNGUD

PR 1109935

PR 1102751

PR 1107544

PR 1107542

PR 987054

PR 1110925

TELEFONITEEMAD

PR 1095926

PR 1110072

PR 1110068

PR 1094608

PR 1085808

PR 1109941

VIDEO

SAADA PR 1109172 NR.: 15158

SAADA PR 1080271 NR.: 15158

SAADA PR 1094998 NR.: 15158

SAADA PR 674915 NR.: 15158

SAADA PR 228324 NR.: 15158

SAADA PR 1087830 NR.: 15158

elides siit reklaami vahetult, saad oma Buumi kontole 50 punit, mille eest Buumi wap keskkonnas mobiakraami tömmata. Polihelein, animatsioon ja taustapildid maksavad 5 punit, video 10 punit, mp3 helin 15 ja javamäng 25 punit. Iga nädal saadame sulle SMSi, mis maksab viiskümneend krooni ja lisab sinu Buumi lehele 50 punit. Teenuseid loomiseks saada sms: **TOP PR** numbrile **15158**. Arvanusta iga nädal Buumi lehel uut kraami vaadata, sest kasutamata punit ei kandu järgmisesse nädalasse. NBI Kui sa oled juba liitunud, leiad kõik need tooted oma Buumi WAP lehel. Liitumine Buumiga maksab **viiskümneend krooni**.

teenuseid kasutamiseks peab sinu telefon toetama WAPi Taustapildid, polihelein, animatsioon või MP3 helina tellimisel veendu, et su telefon vastavalt toodet toetab. Probleemide korral helista meie klienditeeninduse numbrile 6662364. NBI Kui sa ei ole veel 18 aastane, pead oma vanematega Buumiga liitumiseks luba küsima.

TEE OMA SÕBRALE TUNGA!

Saada:
HPNALI kood ohvrinumber
numbrile **15151**

Näide: HPNALI 14 552xxxx numbrile 15151

Kood	Tekst ja saatja	Hind: 25.-
10	Olete voitnud karbi mune ja tüki juustu. Ootame Sind oma auhindadele järele hiljemalt homseks, aadressil Arulageda tee 509 B	KANPR OY
11	Täname, et otsustasite võtta MMS laenu. Soovitud summa 4000 kr. on kantud teie pangakontole.	MMS LAEN
12	Sa oled ikka veel mul m8tetes. Saame kohe kokku ja ...;) Sinu musi!!!!	SINU MUSI
13	Vaata ruttu Kanal2 te, sind näidatakse!!!	KANAL2
14	Mis teed? Ma ise siin motlesin veits gayporri vaadata-tuled ka?	PARIM S8PS
15	Sa voiks oma mehega r22kida, et ta mu ahista-mise j2rele j2taks.	MARKO
16	Miss sa helistad mulle 8htuti? Oli ju kokkulepe, et see on salasuhe... nnyd mul ema juba teab. Fuck juuu!!!	ARMUKE
17	Kui levise juoad helista kohel! Ostin sulle koera ära, kohe lähen kassile ka järele.	ABIKAASA
18	Vaata kohe seljataha ;)	AUSTAJA
19	Kuule ma näen sind- voiksid sirgu oma selja ajada ja mitte nii palju juua!	SINU EMA
20	Ma olen baaris tule siia teen joogi välja. Leidsin kaks ilusat tpsi ka ;)	PARIM S8PS
21	Mis su naise number on?, ma katvatsen talle kõik nüüd ära rääkida!	ARMUKE
22	Ma viisin lapsed lastekodusse ja ise olen juba lennukis - HÜVASTI!!	ABIKAASA

KUIDAS...

HAARA OMA TEHNIKAL SARVIST!

Kuidas
pildistada
kosmost?

2. OSA

LK 60

ARVUTI

Kuidas varundada kõvaketast?

LK 54

Kuidas kasutada virtuaalset töölauda?

LK 56

Kuidas Ubuntu mälu pulgale saada?

LK 57

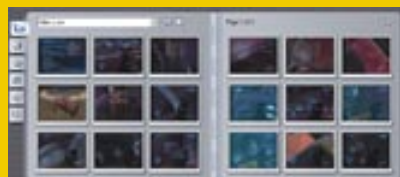
FOTO

Kuidas osta kasutatud peegelkaamerat?

LK 58

HELI JA PILT

Kuidas salvestada konsoolimängu pilti?

LK 62

KUIDAS...

varundada kõvaketast

[digi] ei väsi kordamast, et tehke oma failidest regulaarselt varukoopiaid. Veel parem aga, kui on olemas varukoopia ka tervest kõvakettast. Nii saab süsteemi taastada kiirelt ja täielikult ega pea veetma kolm päeva kõiki asju tagasi installides.

1. Milleks tervest kõvakettast?

Üksikutest failidest varukoopia tegemine on vajalik, sest nii on kõige lihtsam ja kiirem taastada kogemata kustutatud dokumenti või kõvakettal riknenud faili. Üksikud failid võivad rikkuda siis, kui sa oled neid parasjagu salvestamas või töötlemas ja arvutil kaob vool ära, või siis, kui need on viirusega nakatunud ja neid ei õnnestu parandada.

Esimest sorti probleeme esineb peamiselt dokumentidega, teist sorti probleemi aga programmfailidega. Mõlemal juhul on hea, kui sul on just selle dokumendi või programmi varukoopia välisel kõvakettal, mälupulgal või plaadil olemas.

Mida aga teha siis, kui näiteks kõvakettavea tõttu või sinu ohtlike katsetuste tõttu süsteemi üle kavaldata sul ühel päeval Windows enam üldse üles ei tule? Installid kõik uuesti? Igaüks, kes seda teinud, teab, kui tüütu see on.

Korraga avastad, et sul pole meeles paljude veebisaitide paroolid, et sul polnud kuhugi salvestatud oluliste programmide installifaile või et sa ei mäleta enam täpselt, milliseid seadistusi sa oma lemmikprogrammides muutma pidid, et need sulle käe järgi oleksid. Sellisel juhul on ainult üks hea lahendus – taastada terve töötav süsteem varukoopiast.

2. Mismoodi see käib?

Terve töötava süsteemi, olgu selleks Windows, Linux või veel mis-ki, taastamiseks ei piisa lihtsalt failide mujale kopeerimisest. Esiteks ei saa sa samal ajal, kui oled töötavasse süsteemi sisse logitud, kõiki faile kopeerida, teiseks võivad kaduma minna seosed kaustade ja failide vahel (lingid, viited) või olulised failiõigused ja kolmandaks ei saa sa niimoodi üle kopeerida muid süsteemi jaoks olulisi kõvakettaosi, nagu peabuutsektor (Master Boot Record).

Seepärast on kõige mõistlikum teha kõvakettast üks ühele koopia. Selleks on vaja spetsiaalseid programme. IT-kolledži poisid saavad muidugi hakkama ka mõne linuxiplaadiga üles buutides ja käsurealt asja ajades, aga las see rõõm jäädagi neile, normaalne inimene kasutab midagi mugavamat.

Teine keeruline operatsioon on süsteemi taastamine. Kõvakettast või ühest partitsioonist saab teha tömmise küll, kuid seda ei saa esiteks taastada töötavas süsteemis samale kettale tagasi (näiteks C-ketta varukoopiast ei saa taastada C-kettale, kui sellel samal kettalt töötab parasjagu Windows, mida sa kasutad).

Selleks tuleb arvuti käivitada kas teiselt kõvakettalt või buutivalt plaadilt, et saaks süsteemikettast taastada.

3. Tasuta on võimalik

Kui sõber ütleb sulle, et «jaa, sul on vaja nüüd piraatida endale Norton Ghost», siis ei ole tal õigus. Jah, Norton Ghost on levinud kettavarundamistarkvara küll, aga on olemas ka tasuta rakendusi. Populaarsemad neist on Drivelmage XML, Paragon Drive Backup Express ja Macrium Reflect. Demoversioone on veel teistelgi tootjatel ja kui hästi otsida, siis leiab veel mõned tasuta programmid, seega kui need sulle ei istu, otsi internetist alternatiive.

4. Drivelmage XML on võimas, aga keeruline

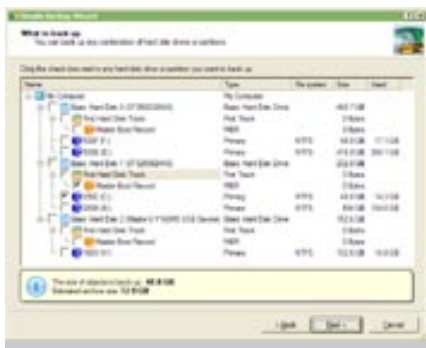
Drivelmage XML on väga võimas pädevkasutajale sobiv tööriist, kuid algaja jaoks keeruline. Programmi saad alla laadida siit: <http://www.runtime.org/driveimage-xml.htm>. Peamine probleem selle tarkvaraga seisneb selles, et süsteemikettast saab varukoopia ju teha, kuid taastamiseks peab ise tegema buutiva CD või DVD, mille pealt arvuti käivitada. Selleks leiad veebisaidilt ka õpetuse, vaata menüüst valikut «Create a boot CD-ROM», aga olge hoiatatud, see ei ole ühe-kahe hiireklõpsuga tehtav.

Seega me pikemalt Drivelmage XMLi võimalustel ei peatu, kuid edasijõudnutel

soovitame kindlasti selle tarkvaraga lähemalt tutvust teha. Idee seemneks - tee süsteemi-partitsioonist koopia teisele kettale (menüüs valik Drive to Drive) ja algsest süsteemist varukoopia. Sel juhul saad sa, kui oled Windowsi tuksi keeranud, üles buutida teiselt kõvakettalt ja taastada esimesele kõvakettale varukoopiast jälle puhta süsteemi.

5. Lihtsurelikele Paragon Nagu Drivelmage XML on ka Paragon Drive Backup Express isiklikuks kasutamiseks tasuta. Sel pole kõiki profiversiooni võimalusi, kuid tavakasutajale piisab sellest täiesti. Laadi programm alla siit: <http://tinyurl.com/6hxpj>. Konkurent Macrium Reflect on veidi ilusama kasutajaliidese ja ka väga hea programm, aga Paragoni eeliseks on see, et see võimaldab taastamiseks vajalikke buttafile kopeerida mitte ainult CD-plaadile vaid ka mäluulpulga.

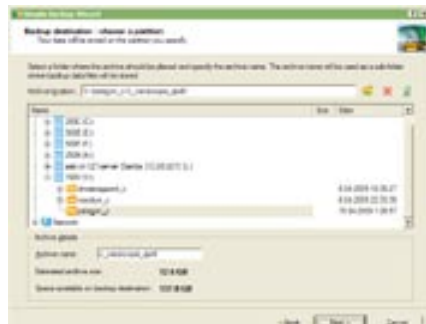

6. Vali õiged partitsioonid Käivita Paragon Drive Backup Express. Vali avakuvalt Back up Disk or Partition. Järgmisel kuval klõpsa nuppu Next. Nüüd satud kohe valikuaknasse, kus pead määrama, milliseid kettaid varundada. Esmalt aga selgitus, mis vahe on kõvaketasel ja partitsioonidel. Kõvaketas on füüsiline seade sinu arvutis. Näiteks juuresoleval pildil on näha kolm kõvaketast, mis on tähistatud vastavalt Basic Hard Disk 0 kuni 2 (arvutiinimesed hakkavad lugema nullist, mitte ühest). Partitsioon on kõvaketta mõtteline osa, tavaliselt vastab ühele partitsioonile üks kettatäh. Partitsioone on ka kahte tüüpi: primaarsed partitsioonid, mis asuvad piltlikult öeldes otse kõvakettal, ja loogilised, mis asuvad omakorda primaarsete partitsioonide sees. See pole

antud juhul oluline, aga põhimõtteliselt tasub seda teada.

Oluline on teada, kas sa soovid varundada tervet füüsilist kõvaketast või ainult Windowsi mõistes ketast, mis on tähistatud mingi tähega. Kui sul ongi arvutis ainult üks kettatähis, näiteks C, siis need kaks kattuvad. Keerulisemal juhul, näiteks nagu võib leida mõnede arvutitootjate arvutitest, on sul ühe kõvaketta peal kaks partitsiooni, millel kummalgi oma kettatähis, näiteks C ja D, ning Windowsi mõistes on tegemist kahe kettaga, draiviga, kuigi füüsiliselt see nii ei ole.

Süsteemi varundamiseks on sul vaja teha koopia ainult sellest kõvaketta osast, kuhu on installitud Windows. 99% juhtudest on selleks kettaosa, mis on tähistatud tähiga C. Võib juhtuda, et süsteem buudib ühelt kettalt, aga Windows on teisel kettal, kuid seda kohtab harva.

7. Varunda välisele kettale Märgi ruut C ja kindlasti ka ruudud Master Boot Record ja First Hard Disk Track. Klõpsa nuppu Next. Nüüd pead valima, kuhu varukoopia salvestada. Sa võid varukoopia salvestada ka teisele partitsioonile või teisele sisemisele kõvakettale, aga tungivalt soovitatav on see salvestada võrgukettale või välisele kõvakettale. Kindlasti pane varukoopia nime, ära jäta sinna suvalist numbrijada. Kui sul pole välist kõvaketast, mine ja osta. Kui sa kavatsed varundamist vähegi tõsiselt võtta, siis peab sul olema mõni väline mahukas andmekandja, eriti kui kasutad sülearvutit, millele sa ei saa lisada sisemisi kõvakettaid. Klõpsa nuppu Next.

Sõltuvalt andmete hulgast ja arvuti kiirusest võtab järgnev protsess tublisti aega. Programm tihendab andmeid töö käigus, seega võtab koopia veidi vähem ruumi kui praegune süsteem, kuid mitte oluliselt.

8. Taastamine Taastamiseks pead looma butuiva plaadi või mäluulpulga. Selleks vali programmi avakuvalt Build Recovery Media. Vali kas CD/DVD või Flash Memory (USB-mäluulpulk). Klõpsa Next. Järgmisel kuval vali Typical. Ühenda mäluulpulk arvutiga ja klõpsa Next. Vali loetelust mäluulpulk. Arvesta, et mäluulpulgal kustutatakse kõik seal olevad

andmed, seega vali selleks mõni vana ja väiksem pulk, sest taastusfailid võtavad umbes ainult 50 MB.

Taastamiseks taaskäivita arvuti, mäluulpulk ühendatud. Kui arvuti pole seadistatud USB-seadmelt buutima, pead sa seda tegema BIOSest või bootimisjärgsel ekraanil vajutama klahvi, mis toob esile buutmenüü. Tavaliselt on selleks klahviks kas F12, F10 või mõni muu F-klahv. Vali seal USB/Flash drive. Mõne sekundi pärast käivitus Paragoni kasutajaliides. Vali Normal Mode. Kui sul pole veel varukoopiast sisaldav väline ketas arvutiga ühendatud, tee seda nüüd. Vali järgmisel kuval Simple Restore Wizard ja vajuta klahvi Enter. Klõpsa Next ja otsi avanevast dialoogiaknast üles ketas ja kaust, kuhu varukoopiad salvestasid. Ava sealt fail, millel on see nimi, mida sa varukoopiast tehes panid. Klõpsa Next. Vali kõvaketas või partitsioon, kuhu soovid varukoopiast andmeid taastada. Klõpsa Next. Kui taastad täpselt samale kõvakettale samale partitsioonile, siis ei teki sul probleeme. Kindluse mõttes on soovitatav taastada alati samale kõvakettale. Ideaalvariandis peaks sul pärast arvuti taaskäivitamist olema jälle süsteem endises, varundamiseelses olekus.

9. Mida silmas pidada? Soovitatav on teha süsteemist varukoopia võimalikult kohe pärast süsteemi installimist (näiteks värskelt ostetud arvuti puhul) või siis, kui sa oled kõik sulle vajaliku peale installinud ja oma käe järgi seadnud. Siis tuleb varukoopia veel suhteliselt väike ja puhas. Mida hiljem sa varukoopia teed, seda rohkem läheb sellesse kaasa ka vahepeal installitud pahna.

Kui võimalik, siis tee oma arvutis (või lase mõnel targemal sõbral teha) süsteemi jaoks eraldi partitsioon, kuhu installid ainult Windowsi ja mõned programmid, ja jätta ülejäänud kettaosa teiste programmide ja oma isiklike failide jaoks. Windows XP saab tegelekult ära mahutada 6-8 GB sisse, Vista saaks hakkama 12-15 GB mahuga, sõltuvalt sellest, kui palju lisasid sa sinna kavatses installida. Kui kahtled, jätta rohkem ruumi, kuid üle 20 GB pole kummalgi kindlasti vaja. Süsteemi ja andmete eraldamine jätab sulle võimaluse teha üleininstall või taastamine, ilma et peaksid muretsema muude failide varundamise pärast.

[4] SVEN VAHAR

KUIDAS...

kasutada virtuaalset töölauda

Kui ekraanil kitsaks kipub minema ja kõikide avatud akende jaoks enam ruumi ei jagu, ei pea sugugi tormama poodi uut kuvarit ostma. Saab ka odavamalt. [digi] soovib sul kasutusele võtta virtuaalsed töölaudad.

1.

Kui usaldad Microsofti

... siis laadi alla Microsofti ametlik virtuaalsete töölaudade programm nimega Virtual Desktop Manager. Programmi veebileht on <http://is.gd/1RZs> ja installipaketi leiad lehel parempoolselst menüüst. Programm on imeväike, võtab kõvaketl ruumi ainult 169 Kb.

Pärast installi ei teki otseteed ei töölaua ega Start-menüüsse, vaid programm tekitab tegumiribale juurde uue tööriistariba. Selle nähtavale toomiseks paremklopsa tegumiribal ja vali alammenüüst Toolbars käsk Desktop Manager. Tekib juurde viie ikooniga tööriistariba. Nummerdatud ikoonidel klopsamine viib sind virtuaalsetele töölaudadele.

Klops rohelisel ikoonil näitab sulle kõikide töölaudade eelvaadet ja paremklops sellel ikoonil laseb sul muuta seadeid, sh töölaudade taustapilti või kiirklahve.

2.

Kui eelistad midagi paremat

Microsofti VDM on küll väike ja ametlikult toetatud programm, kuid see on kohati aeglane ja väheste võimalustega. Väga hea tasuta programm, millel on koormate viisi lisavõimalusi, on Dexpot. Programmi saad alla laadida lehelt <http://>

dexpot.de. Programm on isiklikuks otstarbeks kasutamiseks tasuta, ärikasutuseks peaksid ostma litsentsi. See maksab õnneks ainult 10 eurot ehk umbes 150 krooni.

3.

Kuni 20 töölauda!

Pärast installi jääb Dexpot passima tegumiriba olekualale. Paremklops sellel avab menüü levinumate valikutega. Teistele töölaudadele saad liikuda kas sellest menüüst soovitud töölauda valides või kiirklahvidega Alt + 1 kuni Alt + 4 või külgnevatele töölaudadele liikumiseks kiirklahvidega Win + parem/vasak nooleklahv.

4.

Iga töölaud on kohandatav

Iga töölaud on kohandatav, sa saad iga töölauda jaoks määrata erineva taustapildi, erineva resolutsiooni, erineva ekraanisäästja ja ... parooli. Jah, sul on võimalik teised töölaudad parooli alla panna, et juhuslikult sinu arvuti taha sattunu sinna ligi ei pääseks. Need seaded saad kätte, valides olekuala ikooni kontekstimenüüst Configure Desktops.

Parooli määramisel pane tähele, et sa pead lisaks töölauda paroolile määrama ka üldparooli, mida küsitakse programmist väljumisel. Seda küsitakse selleks, et mõni kavalpea ei saaks Dexpoti sulgedes sinu parooliga kaitsitud töölaualt aknaid jälle ühe ekraanikuva peale kokku koguda.

5.

Seadista kindlasti kiirklahvid

Virtuaalseid töölaudu on palju mugavam kasutada, kui sa ei pea

nende vahel lülitumiseks sekeldama hiirega, vaid saad seda teha paari näpuliigutusega. Kiirklahvide määramiseks vali kontekstimenüüst käsk Settings ja avanevast dialoogiknast vali sektsioon Controls.

Lisaks töölaudade vahel liikumise kiirklahvidele võid sa kindlasti soovida seadistada kiirklahvid vähemalt järgmiste kasulike toi-

mingute jaoks.

- Move window (teisalda aken mujale töölauale), vaikimisi Win + N (kus N on töölauna number).
- Task switcher (rakenduste vahel lülitumine), vaikimisi Win + tühik. See klahv on Windowsi Alt + Tab kombinatsioonist parem, sest see võimaldab lülituda kõikide töölaudade rakenduste vahel.
- Full screen preview (täisekraanil eelvaade), vaikimisi Win + F3.
- Window catalogue (Exposé sarnane ülevaatlilik kuva kõikidest akendest), vaikimisi Win + F2.

6.

Jaga tegevused töölaudadele laiali

Kui oled virtuaalsete töölaudadega ära harjunud, jaga programmid ja tegevused töölaudade vahel temaatiliselt ära. Näiteks kui sul on üks töölaud tööasjade jaoks ja teine on internetis surfamiseks ja välksuhtluseks, siis saad sa teha rahulikult tööd ja käia ainult aeg-ajalt vaatamas, mis teisel töölaual toimub. Nii ei tekitata tööprogrammi serva tagant kutsuvalt vilkuv ajaviiteaken sinus kiusatust oma aega muude asjade peale ära raisata. [d] SVEN VAHAR

KUIDAS...

Ubuntu mälupulgale saada

Kas tahad meie selle kuu üleskutset järgida ja Ubuntu-Linuxit proovida? Kõige lihtsam viis on tekitada oma isikliku Ubuntu mälupulk, millega võib suvalise arvuti katseks Ubuntu suu butida, ilma et arvutisse midagi installitaks või Windows ära lõhutaks.

3. Miks mälupulk?

Jah, saab ka ju plaadiga. Mine www.ubuntu.com, laadi alla viimane plaaditõmmis, kirjuta toorikule, buudi oma arvuti sellelt üles ja oledki Linuxis. Aga mälupulk on väiksem ja mugavam, pealegi saab mälupulgal oma Ubuntu ka kaasas kanda ning seda vajadusel ka külas olles kasutada.

3. Mida mul vaja on?

Esiteks on sul vaja tühja mälupulka, vähemalt 2 GB suurust. Teiseks on sul vaja netiühendusega arvutit ning kolmandaks veebiaadressilt unetbootin.sourceforge.net väikest programmi UNetbootin. Tõmba see arvutisse ja pane käima.

3. Kaks võimalust

Kui programm käib, pista mälupulk arvutisse. Nüüd on sul kaks võimalust: kas valida UNetbootin'i ülemistest valikutest installitav Linux versioon (meie näites Ubuntu 9.04) ja lasta programmil see ise otse netist laadida või otsida sobiv plaaditõmmis netist ja näidata see UNetbootin'ile kätte. Vahet pole, mõlemad variandid on väga lihtsad. Vali üks neist ning ütle programmiakna alaservas olevast menüüst, millisele mälupulgale sa soovid tõmmise installida. Vajuta OK ning oota, kuni UNetbootin teatab, et on valmis, ja pakub taaskäivitamise võimalust.

3. Restart!

Nüüd on aeg arvuti taaskäivitada ning butida üles just sellisama mälupulga pealt. Kuna see protsess on arvutitel erinev, ei oska me konkreetset juhendit anda, aga otsi näiteks BIOS Setupist bootimisrežiimi järjekorda. Ubuntu boot-menüüst vali Default, oota veidi ja kui kõik läheb hästi, ongi sul ees Linux töölaud. Võid netis surfata ja seadistustega mängida, aga pane tähele, et Live-versioon midagi ei salvesta ning ka sinu tekitatud failid on pärast järgmist taaskäivitust jälle kadunud.

Küll aga on ka Ubuntu all näha su arvuti kõvakettad, nii et ära nendelt failide ära kustuta, neid tagasi ei saa. Kui Ubuntu meeldima hakkab, võid klõpsata töölaual olevat ikooni Install ja selle oma arvutisse laadida, aga sellest räägime täpsemalt juba järgmises numbris.

 HENRIK ROONEMAA

Tahad Sa kindlustada oma tulevikku majanduslanguse vastu?

Finantsjuhtimine ja majandusarvestus, turundus, logistika, ettevõtte juhtimine, turismiettevõtlus, projektijuhtimine, pangandus, teenindusjuhtimine, personalijuhtimine, IKT haldamine ja administreerimine, IT tugiisik, veebitehnoloogiad, multimeedia, tarkvara analüütik, tarkvara arendaja, rõivadisain, sisekujundus, graafiline disain

Võimalus õppida päeval, õhtul, kaug- või e-õppes. Eesti, vene ja inglise keeles.

Õppekeskused 12 linnas:

Tallinnas, Tartus, Pärnus, Jõhvis, Kuressaares, Kärdlas, Narvas, Paides, Rakveres, Raplas, Viljandis, Võrus

Lisainfo: www.mk.ee telefon1369

KUIDAS...

osta kasutatud peegelkaamerat

Kasutatud kaamera ost on kaalumist väärt otsus igal ajal, ent säästuhooajal on valik parem ja hinnad eriti soodsad. Kui unistused ja eelarve paigas, tuleb valima hakata. Allpool leiadki soovitusi, mida kasutatud kaamerat ostes silmas pidada.

1.

Uus või kasutatud?

Selle küsimusega pead alustama, ent ühest vastust paraku pole. Kui objektivid hoiavad oma hinda hästi, siis kaamerate kohta seda öelda ei saa. Sestap võid mõne aasta vanuse tippmudeli saada päris soodsalt. Teisalt kasutavad tippmudelite profifotograafid, kelle jaoks kaamera on töövahend – see peab küll korras ja hooldatud olema, aga on mõeldud igapäevaseks kasutamiseks ja seega ka kulub. Ületama pead ka psühholoogilise tõkke – kindlasti pole vanal mudelil kõiki kelli ja vilesid, mis uut, aga kasul neid üldse vaja on?

2.

Canon, Nikon, Sony, Pentax, Olympus või Sigma?

Vaieldamatult on Eestis kõige levinumad Canoni ja Nikoni kaamerad, mis tähendab, et ka kasutatult on nende valik kõige suurem. Probleeme ei teki ka lisavarustuse leidmisega või kaamera edasimüümisega hiljem. Peljata ei maksa ka teiste tootjate kaamerasid, lihtsalt sel juhul pead arvestama, et Eesti foorumites on kauplajaid ja nõuandjaid

vähem ning pead infot otsima ingliskeelsest veebist.

3.

Tutvu arvamuste ja tüüpvigadega

Kui oled huvipakkuva mudeli välja valinud, vaata internetist järele, mida kasutajad on selle kaamera kohta öelnud. Foorumitest ja netipoodide kommentaaridest saad teada aparaadi tüüpvead. Isegi kui ühegi spetsiifilise vea üle ei kurdeta, võid sind huvitava mudeli kohta mõndagi uut ja kasulikku teada saada, alates lisavarustusest kuni võrdluseni teiste analoogidega. Kui tutvusringkonnas on mõni selle kaamera kasutaja, küsi loomulikult ka tema arvamust.

4.

Kust osta?

Eestis on kõige mõistlikum alustada fotofoorumite kuulutuste sirvimisest (eestifoto.paper.ee, fotokala.ee/foorum/, looduspilt.ee/foorum/, www.fotofoorum.ee, www.fotograafid.ee/foorum/). Kasutatud varustust leiad ka fotoluks.ee ja photopoint.ee lehekülgedelt, üht-teist liigub

osta.ee oksjonil ning ka kuulutusteletti võib vaadata. Välismaalt ostes on parima valikuga muidugi ebay.com, aga hea valiku fotovarustust leiab ka aadressidelt keh.com, adorama.com, bhphotovideo.com jm. Poodides on hinnad küll kõrgemad kui oksjonil, ent saad kaasa ka garantii.

5.

Oksjonil ole eriti ettevaatlik

Internetioksjonilt ostes veendu, et piltidel oleks konkreetne müüdav kaamera, mitte lihtsalt foto sellest mudelist. Kui kahtled, küsi müüjalt kinnitust. Suhtu ettevaatlikult väidetesse stiilis «mul ei ole hetkel millegagi pilti teha» – see kõlab fotograafi suust sama veenvalt kui taksojuhi väide, et ta ei oska tankida. Vaata läbi kasutaja hiljutine ostu- ja müügi ajalugu. Kui müüdav kaamera on samalt oksjonilt ostenud, võis sel mõni viga olla. Küsi müüjalt, miks ta ostuga rahul polnud. Ära karda müüjalt ka kõige muu kohta lisainfot küsida. Kindlasti uuri, kas kaameraga on kaasas ostudokumentid. Paha ei tee ka kaamera seerianumbri guugeldamine.

6. Iga hind ei ole soodne

Välismaalt tellides arvesta ka postitiku ning maksudega: käibemaks lisab hinnale 18% ja tollimaks veel 6,7%, kusjuures makse arvestatakse ka saatmiskulult.

7. Mida kauba peale saab?

Selgita täpselt välja, mida müügipakkumine sisaldab – kas mõni objektiiiv tuleb kaasa ja milline on lisavarustus (laadija, aku, filtrid, kott, mälukaart jne). Sirvi foorumeid ning kuulutustelevi, et aimu saada, milline on selle kaamera turuväärtus ning kas ja kui palju sul tingimusruumi olla võiks.

8. Alusta välise ülevaatusega

Kui sobiv kaamera leitud, proovi kokku leppida selle ülevaatus. Alusta kaamera välispinnast. Väikesed kriimud on loomulikud ja ka suuremad ei mõjuta tööd kuidagi, ent annavad siiski märku kaamera omaniku hoolikusest ja/või aparadi senisest koormusest. Heaks indikaatoriks on ka mälukaardi luuk – kas see on kulunud või püsib korralikult kinni. Seejärel veendu, et kõik ühenduspesad (USB, TV out, kaugjuhtimine, valgusünkroon) on korras ja toimivad. Kontrolli ka LCD-ekraanide korrasolekut. Enamik peegelkaameraid on siiski tugevad ja vastupidavad. Kunagised tippudelid on loodud vastu pidama väga karmides tingimustes, nii et tavapärasel kasutamisel selline kaamera kannatada ei saa.

9. Kas nupud nokivad?

Veendu, et kõik nupud on alles ja töötavad korralikult ega kiilu kinni.

10. Kas vätku lööb (ja ei mürista)?

Kontrolli, kas sisseehitatud vätku avaneb ja sulgub korralikult ning kas vätku ise töötab. Samuti veendu, et välguking oleks terve.

11. Kas katik on korras?

Säti kaamera sarivõttele ja pildista üks seeria. Kuula, kas katik liigub ühtlaselt ja häireteta. Võrdle kaameraga tehtud piltide hulka (*shutter count* ehk läbisõit, nagu fotograafid ütlevad) ametlikus spetsifikatsioonis antud katiku elueaga. Enamasti lubatakse katiku elueaks 100–150 tuhat kaadrit. Loomulikult võib katik vastu pidada kauem ning vajadusel saab selle ka välja vahetada, ent see tähendab lisakulu.

12. Sensor olgu vigastusteta

Kui seni tundub kõik meelepärane, on aeg testpilte tegema hakata. Pildista valget seina väikse avaga (nt f/22), laadi pilt arvutisse ja uuri hoolikalt, kas sensoril on kriimustusi. Tolmukübemeid võid samuti leida, ent need saab eemaldada.

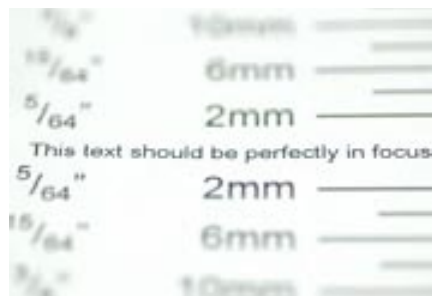
13. Värvid olgu loomutruud

See on küll vähetõenäoline viga, aga igaks juhuks tee kaameraga päevavalguse käes üks foto nii, et värvustaskaal oleks «auto» peale sätitud, ja uuri arvutis, ega pildi värvid väga ebaloomulikud ole.

14. Kontrolli surnud piksleid

Surnud piksliteks nimetatakse selliseid piksleid sensoril, mis ei tööta. Nende avastamiseks tee erinevate säriaegadega (nt 1/30, 1 ja 4 sekundit)

mõned testpildid nii, et objektiiivil on kate ees ning pildiotsija samuti vastava kattega suletud – valgus ei tohi kaamerasse pääseda. Jälgi, et pilt salvestataks kadudeta vormingus (nt TIFF). Laadi aadressilt www.starzen.com/imaging/ alla testprogramm, loe juhendit ja analüüsi äsja tehtud pilte. Mida rohkem surnud piksleid, seda kehvem.

15. Kontrolli autofookuse olukorda

Kasuta usaldusväärset ja täpselt teravustavat objektiivi ning tee kaameraga hea valguse käes mõned pildid, keerates ava maksimaalselt lahti ja teravustades keskmise fookuspunktiga mõnele kontrastsele piirkonnale. Vaata pilte arvutis ja veendu, et fookus on täpne. Kui tekib kahtlusi, et kaamera teravustab liiga ette (front focus) või liiga taha (back focus), tee kontrolliks täpsed pildid testtabelist. Väga põhjaliku ülevaate ja õpetuse leiad aadressilt regex.info/blog/photo-tech/focus-chart.

16. Küsi prooviaega ja garantiid

Kui ostad kaamera Eestist, püüa leida selline müüja, kes on valmis pakkuma n-ö raha tagasi garantiid (kas või paariks nädalaks). Nii saad kaamera rahulikult ja põhjalikult üle vaadata ja veenduda, et ükski viga pole kahe silma vahele jäänud. Ühest nõu selle kohta, kui paranoiliseks tasub minna, ei saa anda, see sõltub nii kaamera hinnast kui ka sinu enda sisetundest.

17. Ka tühjal karbil on väärtus

Küsi, kas kaameraga tuleb kaasa ka originaalkarp. Sel ei ole küll erilist praktilist väärtust, aga kui sul peaks tekkima soov kaamera ise hiljem maha müüa, siis elu näitab, et karbiga kauba hind on järelturul tublisti kõrgem. [d] KRISTJAN KALJUND

KUIDAS...

pildistada kosmost

2. OSA

Jätkame taevapildistamise põnevate võimaluste tutvustamist. Seekord pole piltide tegemiseks isegi teleskoopi vaja. Küll aga on tarvis palju kannatust, öist ärkvelolekut ning oskust oma vigadest õppida.

1. Statiivita siiski ei saa

Kindlasti on sul vaja statiivi, sest säriajad on pikad ja muul moel ei õnnestu kuidagi kaamerat paigal hoida. Peaaegu sama hädavajalik on juhtmega päästik või kaugjuhtimispuult, kuigi lihtsamaid pilte saab teha ka kindla käe või kaamera taimeriga kaasabil.

2. Valgusreostus ei halasta

Äärmiselt oluline on asukoht. Kesklinnas sa vaevalt head pilti saad – pimendagu linnavalitsus öiseid tänavaid palju tahes, valgusreostus on suures asulas paratamatu. Sestap tasub taevapiltide tegemiseks otsida kõrvalisem koht. Taamalt paistev linn võib muidugi kompositsioonile kaasa aidata, aga alustada võiks lihtsama ülesehitusega. Vältida võiks ka täiskuud kui looduslikku «valgusreostust». Samuti ära kasuta katiku avatud oleku ajal taskulampi, välgumihklit või muud valgusallikat, mis võiks pildi rikkuva.

3. Pane kaamera valmis

Säti kaamera käsitsi teravustamise režiimi ja keera fookus lõpma- tuse peale. Ära kasuta objektiivi maksimaalset ava, vaid keera see pisut väiksemaks. See tagab ühtlasema valgustatuse ja aitab vältida võimalikke moonutusi ning häireid. Lülita välja pildistabilisaator. Kui ilm on tuuline, on kasu ka sellest, kui kaameralt rihm küljest võtta – muidu võib see tuules laperdama hakata ja ikkagi kaamerat pisut nihutada.

4. Oota õiget ilma

Kõige paremini sobib muidugi pilvitu ja tuulevaikne ilm. Enda

heaolu huvides ei tee paha ka võimalikult kõrge temperatuur.

5. Tähed ja triibud

Öist taevast võib pildistada kaht- moodi: selliselt, et tähed jäävad pildile punktidenä, nagu oleme taevasse vaadates harjunud neid nägema, ja selliselt, et tähed jätavad enda taha ka jälje läbitud teest ehk tähesaba. Tegelikult tähed muidugi ei liigu, vaid liigub hoopis Maa ja koos sellega ka meie fotoaparaat. Mida pikem säri, seda pikemad sabad tähtedele tulevad.

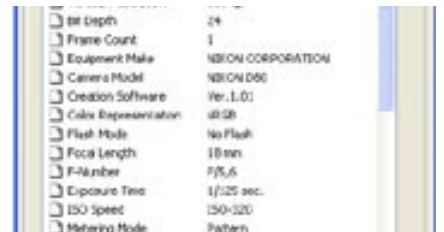
50 mm objektiiviga täiskaadriga kaamera ees hakkavad tähed punkti asemel triibuks muutuma juba pikema kui 20sekundilise säriaja korral, 500 mm objektiivi puhul piisab 2 sekundist. Nende punktina hoidmiseks on kaks võimalust: ISO-tundlikkuse suurendamine (mis paraku tähendab ka suuremat müra) või spetsiaalne mootoriga statiivipea, mis aparati nihutab, et Maa liikumist kompenseerida. Pikkade tähesabade jaoks on teleobjektiiviga vaja säriaega 30–60 minutit, lainurgaga võib aga säriaeg ulatuda enam kui kolme tunnini.

6. Kuidas nii pikka säri saada?

Tavaliste säriajegade valik kaamerale lõpeb enamasti 30 sekundi juures. Meil on aga vaja «bulb»-funktsiooni, mis hoiab katiku avatuna täpselt nii kaua, kui soovime. Selleks on aga omakorda vaja kaugjuhtimispuult (juhtmega või ilma), mille üks vajutus avab katiku ja teine sulgeb. Kallimatel pultidel on ka sisseehitatud taimer. See võimaldab kaamera omapäi tegutsema jätta ja ise raamatut lugema või magama minna. Ülesäri ei maksa taevapiltide puhul eriti karta, kui just ei viibi valgusreostuse piirkonnas.

7. Ärgates ootab üllatus

Vahel võid pildilt hiljem avastada põnevaid detaile, nt langeva meteoriidi, lennuki või satelliidi. Kui lennuk juhtub üle su kaadri lendama ja sa seda sinna ei taha, võid ülelennu ajaks papitüki objektiivi ette pista, aga mida aeglasem lennuk, seda suuremad katked see tähesabadesse teeb.

8. Katseta, katseta, katseta

Vaata kindlasti hiljem arvutist piltide EXIF-infot, selle põhjal saad tulemusi parandada. Jälgi, millist mõju avaldab pildile säriaja, ava ning ISO-tundlikkuse muutmine. Paha ei tee ka võtteeäviku pidamine, mille abil saad tehnilist infot täiendada andmetega, mida kaamera ise ei salvesta: asukoht, valgusreostus, pilvisus.

9. Tee sohki

Kui tahad aimu saada, mismoodi lõpptulemus võiks välja näha, kasuta suuremat ISO väärtust ja lühemat säriaja. Nii saad mürase pildi, mille põhjal hinnata kompositsiooni (kui selle palja silmaga nägemiseks on liiga pime), tähtede liikumise suunda jmt ning siis selle info põhjal madalama ISO ja pikema säriaga müravaba pilt teha.

10. Lisa esiplaan

Kui esimesed taevapildid käes ja nende tegemine enam-vähem käpas, on aeg eksperimenteerida. Proovi pildile lisada ka mõni maapealne objekt: puud, mäed, majad või isegi mõni inimene. Esiplaan peaks siiski olema tumedam kui taevas. Selle kiireks väljalavustamiseks pika säri ajal saad kasutada näiteks poole võimsusega välgulampi, autotulesid või ka tavalist taskulampi, millega objekti pimedusest «välja maalid».

Üks pilt ütleb rohkem kui tuhat valemit – ka fotograafia abil saab tõestada, et maakera pöörleb ümber oma telje.

11.

Leia Põhjanaan

Kompositsiooni sättides on kasulik teada, et Põhjanaan näib Maalt vaadates paigal seisvat, st teised tähed tiirlevad ümber selle. Otsi Põhjanaan üles ja arvesta, et tähesabad joonistuvad ringikujuliselt ümber selle.

12.

Ole loominguline

Särita esimesed 5–10 minutit pildist lõpmatusse keeratud fookusega, siis asu fookust jupphaaval lähemale keerama. Mida väiksemate sammudega ning sagedamini seda teed, seda parem saab lõpptulemus, aga ole ettevaatlik, et kaamera paigast ei nihkuks. Tulemuseks on tähejäljed, mis algul on teravad, muutuvad siis aga laiemaks ja hägusamaks, luues nii pildile põneva meeleolu. Ka tähtede värv peaks selliselt paremini esile tulema.

13.

Ole veel loomingulisem

Selleks et pikkade tähesabadega pildilt hiljem üksikuid tähti või tähtkujusid eristada, võid kasutada paari lihtsat nippi. Esiteks võid võtte algul hoida ob-

jektiivi maksimaalselt avatuna (pool minutit kuni minut) ja seejärel väga ettevaatlikult ava väiksemaks keerata. See jätab tähed eredalt särama ja nende jäljed pisut tumedamaks. Kui paned 10–15 sekundit pärast säri algust objektiivi ette minutiks papitüki, jääb tähtede ning nende jälgede vahele tilluke tühimik, mis samuti aitab tähtkujusid üles leida. Sama võtte ja ohtra kannatuse abil võid tekitada ka punktiirjoontest tähejäljed.

14.

Aku annab otsad

Digikaamera aku peab enamasti vastu kuni kolmveerandtunnise säriaja, kuna sensor õgib kogu aeg voolu. Sellest pikema säri jaoks pead kasutama välist toidet.

15.

Niiskus hiilib ligi

Probleemiks võib kujuneda ka objektiivile kogunev udu ja kaste, kuna metall ja klaas on ümbritseva õhuga võrreldes külmemad. Selle vältimiseks võib objektiivi ümber kinnitada kummipaala abil 1–2 talviseks kasutuseks mõeldud keemilist kätsoojenduskotti.

16.

Saab ka jupikaupa

Kui sinu kaamera üht pikka säri teha ei võimalda, ära heida meelt. Tee võimalikult väikeste vaheaegadega ports lühema säriga pilte ja kasuta spetsiaalset programmi, et neist üks kokku ehitada. Vt lähemalt: www.startrails.de või www.schurs-astrophotography.com/software/photoshop/startrails.html. Selline tehnika ei ole nii tundlik ka valgusreostuse suhtes, kuna taustana kasutatakse vaid üht fotot, ülejäänutelt võetakse ainult tähejäljed.

17.

Pane kokku lühifilm

Kui teed ühtlase intervalliga palju järjestikuseid fotosid (moodsatel peegelkaameratel on selline funktsioon olemas, nii et käsitsi ei tule midagi teha), saad need hiljem videotötlusprogrammi abil ka efektseks filmijupiks kokku panna.

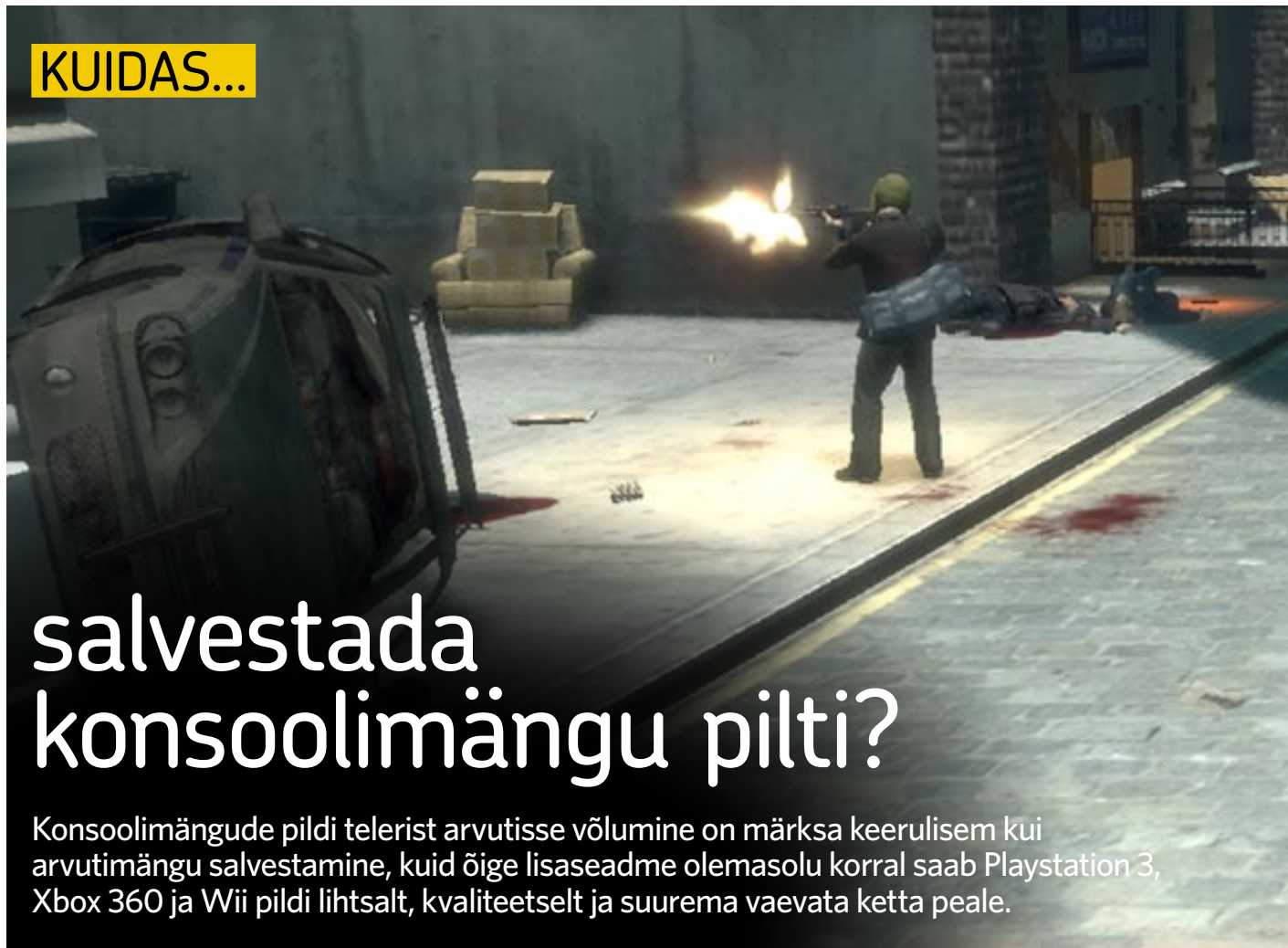

18.

Perfeksionism ei hüüa tulles

Kui asi meeldima hakkab, võid kindel olla, et nagu iga fotograafia valdkond, neelab seegi kõvasti aega ja raha. Sest õige pea hakkab ju vaja minema kõikvõimalikku eritehnikat, alates taimeritest ja lõpetades soojendusega objektiivikatetega (www.kendrickastro.com). [d] KRISTJAN KALJUND

KUIDAS...

salvestada konsoolimängu pilti?

Konsoolimängude pildi telerist arvutisse võlumine on märksa keerulisem kui arvutimängu salvestamine, kuid õige lisaseadme olemasolu korral saab Playstation 3, Xbox 360 ja Wii pildi lihtsalt, kvaliteetselt ja suurema vaevata ketta peale.

● Meilt on mitmeid kordi küsitud, missugune ikkagi on kõige parem moodus konsoolide pilti endale hankida ja enda võidukaid mänge teistele näidata. Võimalusi on tegelikult mitmeid: kas lindistada DVD-salvestajaga, videokaameraga, mille saab teleri taha ühendada, või hoiad kaamerat lihtsalt käes.

Meie näitame konsoolipildi salvestamiseks natuke elegantsemat võtet, mis eeldab küll tuhandekroonist lisakulutust. Kõik, mida pildi salvestamiseks vaja läheb, on Pinnacle'i Dazzle capture card.

mitmekesine. Meie valisime nendest välja Dazzle Video Creator Platinumi, mille eest erinevad poed küsivad umbes 1200-1400 krooni.

maksab umbes 300 krooni ja mida võib leida peaaegu igast arvuti- või helitehnikat müüvast poest.

1. Osta kaart

Dazzle'i kaarte müüvad ka Eesti veebipoed, kus nende valik on

2. Pilg peale

Võtame Dazzle'i karbist ja näeme, et selle ühes otsas on USB-liides, teises aga audio- ja komposiitvideo ning S-video pesad. USB-liidese ühendame arvuti taha, kuid kuna rohkem kaableid ei pakuta, siis tuleb puuduvad lülid ise muretseda.

3. Õige kaabel

Vaja on kaablit, millega ühendada teler ja Dazzle'i kaart. Selleks sobib audio- ja komposiitvideo kaabel, mis

4. Ühendused paika

Ühendame konsooli, meie puhul Playstation 3, üle HDMI-liidese teleriga. Kui teleril HDMI-liidest pole, siis võib kasutada komposiitvideo sisendit (kui neid on rohkem kui üks) või viimases hädas SCARTi. Ostetud audio- ja komposiitvideo kaabliga ühendame omavahel teleri ja Dazzle'i kaardi.

5. Signaal arvutisse

Nüüd installime Dazzle'iga kaasas olnud tarkvara. Pinnacle Studio 10

QuickStart lubab videot salvestada ja seda ka teatud määral monteerida. Kui programm on installitud, siis ilmub linnuke videokaamera ikoonile järgneval lehel videosisendi all komposiitvideo ette. Selle võib teha loomulikult ka S-video ette, kui komposiitvideo kaabli asemel kasutada S-video kaablit. Samas saab telerist tulev signaali ka endale sobivamaks tuunida: heledamaks, tumedamaks jne.

ruumi ning mitu tundi millise videokvaliteedi juures salvestamiseks ruumi jätkub. «DivX Quality» neli valikut annavad võimaluse lihtsalt valida salvestamiseks sobivaim kvaliteet. Meie kasutasime enamasti paremalt teist valikut. Lisaks saab salvestada nii MPEG-4 kui ka MPEG-2 vormingus. Seadeid, mida muuta, on sätete all veel mitmeid, kuid neid võivad kõik ise edasi avastada ja katsetada.

kasutada mõnda enamate võimalustega videomonteerimistarkvara.

9. Konsoolimängud ei ole piir

Dazzle'i kaardiga ei saa salvestada üksnes konsoolimänge, vaid ka niisama teleriekraanil toimuvat ehk igapäevaseid saateid. Mõistagi saab sel viisil salvestada ka vanemate põlvkondade konsoolide pilti, kui on näiteks isu kas või mõne eelmise kümnendi unustuste hõlma vajunud konsoolimängude salvestamise ja kommenteerimisega tuntuks saada nagu The Angry Video Game Nerd.

[d] MARTIN METS

6. Kõik on valmis stardiks

Kas signaal on olemas, seda on näha kõrvalolevalt eelvaatelt, kuhu ilmub teleriekraanil toimuva pilt. See tähendab ka, et kõik on valmis selleks, et konsoolimäng arvutisse salvestada. Pinnacle Studio näitab ka, kui palju on kõvakettal vaba

7. Läks!

Vajuta nuppu «Start capture» ja programm hakkab teleriekraanil toimuvat innukalt salvestama, eelvaate ekraanil on näha, mida parajasti salvestatakse. Samal ajal, kui sülearvuti teleriekraanil toimuvat lindistab, pole arvutiga midagi muud teha eriti otstarbekas, kuna nii nõrgemate kui ka keskmiste masinate aur läheb kõik selle peale.

8. Võimalused on piiratud

Kui salvestamine on lõpetatud, saab videot lõikuda ja saadud filmitüüpikesi uude järjekorda seada, kuid üldiselt on Pinnacle Studio 10 Quickstarti võimalused üsna kesised ja kui on soov videofaili rohkem vastavalt enda soovile mudida, siis soovitaks

Tere tulemast Aafrikasse!

Nelja aasta eest viis «Resident Evil 4» maineka, kuid ajast maha jäänud sarja vormi tagasi, saades üheks kõigi aegade kiidetuimaks mänguks ja teerajajaks «Gears of War'»-tüüpi tulistamismängudele. Seetõttu on sarja viiendale osale seatud õigustatult kõrged ootused.

• Kõigepealt tuleks mainida, et «Resident Evil 5» loo jälgimiseks pole vaja mingeid taustateadmisi. Tegevus leiab aset kümme aastat pärast esimese mängu sündmusi. Kurikuulus Umbrella korporatsioon on põhja kõrbenud, kuid maailm on endiselt ohus. Umbrella biorelvad on sattunud terroristide haardeulatusse ja katastroofi vältimiseks on rajatud bioterrori vastane organisatsioon BSAA.

Viimasesse kuulub ka Chris Redfield, kes saadetakse missioonile Kijujusse, fiktiivsesse Aafrika väikeriiki. Kohapeal ühendab ta jõud kolleegi Sheva Almariga ja koos asutakse uurima kuuldusi tähtsa relvatehingu kohta. Üsna pea teevad nad šokeeriva avastuse – Kijujut kasutatakse biorelvade katseväljana.

Jalad kõhu alt välja

Eelmise mängu omapärane liikumis- ja tulistamissüsteem, mis põhjustas palju poleemikat, on siin endiselt jõus, ent paari muudatusega. Tulistamiseks tuleb jätkuvalt seista paigal ja joosta saab vaid ühes suunas – edasi –, kuid lisatud on küljetsi liikumise võimalus ja paljudes kohtades saab nüüd kasutada korralikku

Aafrika on uus popp tegevuspaik, mille mängutöösturid on avastanud. Meile see meeldib.

varjamissüsteemi. Kaamera on toodud tegelasele lähemale ja ekraani nurka on võimalik kuvada väike kaart. Need lihtsad uuendused parendavad mängitavust oluliselt, kahandamata liikumiskiirgustest tulenevat närvikõdi.

Vastased on hirksamad ja neid on arukamalt kui eales varem. Enamasti tuleb sõdida nn mittesombidega, kes on erinevalt oma rumalatest esivanematest kärke, arukad ja relvastatud. Aeg-ajalt tuleb jõudu katsuda ka eksootilisemate vastastega ja loomulikult bossidega.

Ründa targalt!

Nende kõigi likvideerimiseks on mängija käsutuses rikkalik sõjariistade valik, millest suuremat osa on võimalik vähemalt kolmes valdkonnas täiustada. Endiselt on tähtis, kus ja kuhu vastast rünnatakse: keskkonna kasutamine annab mitmeid eeliseid ja lasud kindlatesse kehapiirkondadesse võimaldavad käiku lasta laastavad lähirünnakud, mida on nüüd valikus rohkem.

Viies osa täidab mitmeid *survival horror*'i kriteeriume, kuid žanri esindajaks seda nimetada ei saa. Tegevus on selgelt märulile orienteeritud ja mõistatusi praktiliselt ei olegi. Pinget põhjustab eelkõige lahinguärevus ja sealjuures on tähtis asjaolu, et peategelasega on alati kaasas tema paariline Sheva. Toetuse kompenseerimiseks on inventar viidud reaalaega ja selle

SOOVITAME

See mäng on just sulle, kui oled allolevate mängude austaja

«Resident Evili» seeria

«Dead Space»

Hirmujudinaid tekitavaid tegelasi on sarja alles jäänud vaid kätputäis. Kijuju mootorsaemõrvar on üks neist.

TEINE ARVAMUS

Kaks on parem kui üks

● «Resident Evil 5» on üks väheseid koostöömänge, kus paariline on tõeliselt vajalik. See on tingitud nii keskmisevõitu AI-st, aga ka paljudele harjumatu juhtimissüsteemist. Sul lihtsalt peab olema sõber, kes su selga kataks.

Kui eelistad üksi mängida, siis pole see vist eriti hea uudis, aga kui sul on kaaslane olemas, siis on «Resident Evil 5» kohutavalt lõbus ajaviide. Lisaks parajalt pikale mängule on ka rohkem taasmängitavust. Ning ärgem unustagem ka vapustavat graafikat.

[d] SILVER SAUL

Sarmikas ja ohtlik duo: Sheva ja Chris.

Mitmetahuline koostöö on viienda «Resident Evil» üks suuremaid saavutusi.

ruumi vähendatud, kuid esemete haldamine on lihtne ja Sheva on pädeva intelligentsiga – ta oskab esemeid ise üles korjata, kombineerida ja laiali jagada. Lisaks sellele suudab ta lahingus nii enda kui ka oma paarilise eest hoolitseda.

Otse kümnesse!

Mitmikosaga on «Resident Evil» seeria mitu korda katsetanud, kuid nüüd on see tõesti õnnestunud. Kõik eduka koöperatiivse mängu eeldused on juba üksikosas olemas – koostööd nõudvad tegevused, seksioonid, kus tegeleda eraldatavalt, lihtne ning ülevaatlik näidik jne.

Seetõttu piisab vaid arvuti juhitud partneri asendamisest teise mängijaga, kuid siinjuures esineb üks tõrge. Külalist ei lasta mängima enne, kui mängija alustab eelmist salvestuspunkti või taset pikemate peale.

Nii kunstiliselt kui ka

tehniliselt on mängu välimus rabav. Teravad tekstuurid ja laitmatu valgustus loovad mõjuva atmosfääri, mida toetavad maitsekad eriefektid. Vastased on pretseedenditult jälgi välimusega ja neid saab mängija(te)le rohkem ette paisata.

Tunnustust väärivad ka tegevuspaikade kujundus ja vaheldusrikkus. Seda kõike suudab Xbox 360 jooksutada sujuvalt ja laadimisajad on lühikesed. Omaette kiituse on ära teeninud videolõikude esmaklassiline lavastajatöö, millega suudab mängude maailmas võistelda vaid «Metal Gear Solid». Väärt on ka muusika, heliefektid ja peale loetud hääled, kuid dialoogide sisu jätab soovida.

Väga hea, kuid mitte uuenduslik

Mitmed asjad, mis «Resident Evil 4» omal ajal nii uudseks ja vapustavaks tegid, on tänapäeva mängudes normiks saanud. Seetõttu on enesestmõistetav, et nüüd ei suudeta korrata eelkäija edu, kuid põnev ja rafineeritud *survival horror*'i sugemetega seiklus on see ikkagi.

15tunnise kampaania kõrval pakub see veel küllaga lisategevust: ühekordse läbimise järel avatakse minimäng «Mercenaries», mis on «Resident Evil» toetajaskonnale juba tuttav, kaks kõrge- mat raskusastet pakuvad enamat kui vaid pikemate eluribadega vastaseid, osavuse eest tasemete läbimisel jagatakse punkte,

mis leiavad kasutust mängusisese nänni ostmisel jpm.

Peale selle on loomulikult olemas ka mitmikosa, mille arendamise vastu on Capcom suurt huvi üles näidanud – surmamataše võimaldav uuenduspakett on juba müügil. Sarja austajad ei tohiks seda seiklusmärulit kahe silma vahele jätta, kuid kõik vanad ja uued huvilised, kelle kasutuses on XBL või PSN, saavad proovida demo.

Arvutimänguritel ei maksa aga kurvastada, sest nende lemmikplatvormile jõuab mäng lubaduste järgi aasta teises pooles.

[d] ANDREAS TÜRK

Resident Evil 5 (Xbox 360)

HIND: 999 KROONI

Müügil: www.progames.ee

Platvormid: PS3, Xbox 360

[HINNANG]

Sisult põnev, välimuselt mõjuv ja taasmängitavusest pulbitsev järg – nii üksik- kui ka mitmikosa aspektist.

[d] hinne:

Kriminaalne aardejaht

Poolakate City Interactive'i hiireklikiseikluse «Art of Murder: Hunt for the Puppeteer» kohta võib öelda kulunud sõnadega, et taheti parimat, kuid välja kukkus tükk maad halvemini kui Nicole Bonneti esimene juurdlus «Art of Murder: FBI Confidential».

● FBI agent Nicole saadetakse Pariisi aitamata sealset politseid, et leida ka Ameerikas tegutsenud kurikuulus sarimõrvar, kes jätab oma ohvreid nagu hüpiknukke kuriteopaigale rippuma. Krimiseiklusel on küllaltki hea algus, kuid mida edasi, seda enam hakkab lugu kivi kivi haaval laiali varisema ning paljutootavast mõramüstreeriumist saab ühel hetkel hoopis aardejaht. Loo jutustamine vajub mõlema jalaga lootusetusse kaootilisse sohu.

Maailma kõige tuimemad tegelased

Heas seiklusmängus on huvitavad tegelased. Ma ei ole mänginud vist ühtegi seiklust, kus oleksid nii pealiskaudsed ja igavad karakterid. Kui tegelasi ongi püütud arendada, siis üksnes järgalt stereotüüpse suunas: laisk hispaanlane. Croissant'i õgiv Prantsuse politseinik, sigarit otsiv kuubalane.

Paari aasta tagust esimest osa mängimata on kangelanna mängija jaoks tühi koht, ja ega viimase läbimine ka märgatavalt juurde anna. Sidet peategelasega, rääkimata tõeliselt hingega kaasaelamisest, siit ei leia.

Mõistatused, kui välja arvata kaks-kolm pähklit, on nagu saja piires arvutamine. Paljud ülesanded paistavad eksisteerivat üksnes selleks, et saaks mängu kuidagi-

Õine Pariis on lummas ja täis elu.

moodi finiši poole tüürida, tagatipuks korduvad mõned esimese osa pusled. Tänu sellele on ka mängu läbimine paari õhtu küsimus.

Puudujääke mitmel rindel

Nicole'i kõne on emotsioonitu ja elumärke ei näita ka teised, dialoogid ja keskkonna kirjeldamine on kuivemad kui pöud Sahara kõrbes. Taustal kostev *ambient*-muusika on hea, kuid kordub liiga tihti ja kipub pigem häirima.

Esimene mäng ei hiilnud küll originaalsusega, kuid oli erinevalt sellest muidu igas valdkonnas vähemalt vastuvõetav.

Art of Murder:
Hunt for the Puppeteer (PC)

HIND: POLE TEADA

Müügil: veel mitte

Demo: www.city-interactive.com/artof-murdergame//aom2/

Protsessor: 2 GHz

Mälu: 512 MB

Graafikakaart: 64 MB DirectX 9.0 ühilduv

Helikaart: DirectX 9.0 ühilduv

Vaba kettamaht: 4 GB

Optiline seade: DVD-lugeja

Tarkvara: Windows XP/Vista

Midagi on ka head: mäng jookseb sujuvalt ning kadunud on pikad salvestamis- ja laadimisajad. Graafika ja ka kunstnikutöö on lausa korralik: taustad elavad, tänavatel liiguvad inimesed ja autod ning taevast lendavad linnud.

Graafika kõrval on aga menüüde kujundus lausa õudne ja peaks seisma õpikus näitena, missugused ei tohi menüüid välja näha. Et mitte lõpetada kurjalt, siis värskelt mõjub mängus Kuuba pealinna Havanna külastamine. Castro jooksupoisi lõksumeelitamine lagunenud hotelli lifti on lausa lõbus.

[d] MARTIN METS

Jäljed viivad idüllilisse väikelinna, mille rahulik elu pööratakse pea peale.

[HINNANG]

Üle käe tehtud olematute karakteritega krimiseiklus, milles julgen täie rauaga kiita üksnes ilusat ja sujuvat graafikat.

[d] hinne:

Sihikuga ISA standardautomaat on mängu esimene ja ka kõige kasulikum relv, mida raatsisin harva välja vahetada.

Tapatsoon ruudus

Erinevalt filmimaailmast, kus originaalist paremaid järgi tuleb tikutulega taga ajada, pakub mängutööstus esimest osa põrmu talluvaid jätkuosi küllaga. Suurepärase näide sellest kevadest on Playstation 3 vallutav armutu esimese isiku vaates märul «Killzone 2».

● Hulga vastakaid arvamusi kogunud «Killzone'i» ilmumisest Playstation 2-l on möödunud viis aastat ja arvamus, et Helghani sõda on õnnelikult lõppenud, oli valdav. Nii see muidugi ei läinud. Kõigele lisaks kõneleb Guerilla Gamesi uue tulistamise «Killzone 2» headusest fakt, et see on 2009. aasta seni enim müüdud mäng PS3-l.

Lihtne sisu

ISA (ehk head) on võtnud nõuks Helghasti mässava koloonia (ehk pahade) juhi Scolar Visari pukist maha võtta ja sõjategevuse nende koduhoovile toonud. Välja on vahetatud peategelane, kelleks on seekord rünnakrühma liider Tomas «Sev» Sevchenko.

Eelmise mängu sangar, eduka sõja kaanepoiss Jan Templar juhib vägesid kõrgelt orbiidilt. Lugu ise pole siin kõige olulisem, sellest märkmisväärsem

on ehk üsnagi ebaharilik ja võimalikku jäрге lubav lõppplahendus.

Pärast üksikosa lõpetamist tundub, et peategelase aupaistet jagavad hoopis Helghasti armee võitlejad, kes on oma

vankumatus ühtsuses meeldejäävamadki kui peategelane ning kelle liidrid Visari ja kolonel Mael Radek on üksinda karismaatilisemad kui Sev ja tema kamraadid Chuck Norrise koopiadena kokku.

Märksõna: mitmekesisus

FPSis on oluline roll relvadel ja siin leidub üht-teist igapähele. Minu lemmikuks on ISA sihikuga tavaautomaat, mis on surmav lähedalt, aga annab vabaduse teutseda ka distantsilt. Ka pumppüss, täpsuspüss ja raketiheitja leiavad enda päästikule tänuliku sõrme. Otseselt midagi uut ei leiutata, vaid kasutatakse vana ja ennast tõestanud head: taastuv tervis, üleliigsest tühi ekraan, korraga saab lisaks käsirelvadele kaasas vedada ainult ühte relva, õigel hetkel varjumine hoiab ravikulu eelarve tasakaalus. Ülepeakaela ja kinnisilmi lahingusse sөөstmine on pea alati fataalsete tagajärgedega.

Helghasti sõdurid – Darth Vaderi ja natside hübriidid – on mängu staarid.

Suitsune ja tolmune tänav ning valitsuspalee poole rühkivad ISA võitlejad.

Kogu «Killzone'i» seeria juures on mind paelunud selle omanäoline visuaalne stiil, kus, olene ausad, staaritsevad kodanikud planeedilt Helghan ja graafikamootor toob selle kõik elavalt esile. Esma- klassilised hoogsad animatsioonid ei lase tempol langeda.

Ilus räpane graafika

Kui Sevil tuleb võõral planeedil esimese ülesandena sillal paiknevad kütusemahutid õhku lasta, siis võttis see plahvatus hetkega sõnatuks ning järgnev ei tee sellele avangule samuti häbi. Kuigi plahvatused ja tulevärk on suurejoonelised, meeldib mulle «Killzone 2» juures selle lahingutandri realistlikkus.

Pärast plahvatust mattub kõik paksu suitsu sisse, kuulitabamused sõövad seintest välja krohvipudi, tolm keerleb ringi ja taevast on elusorganismidena näivad tosupilved, mis ähvardavad kohe valusalt kaela kukkuda. Mr. Properiga poleeritud kliiniliselt puhtad bakterivabad keskkonnad jäävad selle kõrval vaeslapse ossa.

Tegevuspaigad ja nendes toimuv vahelduvad parasjagu, kuigi linnalahingud ja hoonete ükshaaval puhastamine on valdav tegevus, mille vahele pakutakse ka tanki seljas sõitu ja õhutõrjepatareiga linnukeste püüdmist. Vastaste intelligentsus on kohati ebastabiilne, pikemad arukuseisundid vahelduvad mõningate rumalusehoogudega.

Klassipõhine mitmikmäng e Warzone pakub kaheksat (kohe tuleb kaks lisaks) kaarti kõigi popimate mänguviisidega, kuid kuni 32mängijale mõeldud mitmikmäng on tiimipõhine ja niivõrd sõltuvust tekitav, et sõtkub «Resistance 2» sügavale porri. Tekib ainult küsimus, kes tuli mõtte peale mitte lisada koostööd üksikosale.

«Killzone 2» on puhas rõõm. Ühtepidi on see kõige sisuvabam mäng, millele olen nii kõrge hinde andnud, kuid tänu kustumatu mulje jätnud visuaalsele stiilile ja professionaalsele märulile ei põhjusta see hingepiinu. Küll aga tekkis tahtmine võtta «Resistance 2-le» antud punktidest pool täрни maha.

[d] MARTIN METS

Killzone 2 (PS3)

HIND: 1149 KROONI

Müügil: Tallinna ja Tartu Kaubamaja

[HINNANG]

Visuaalselt äärmiselt võimas etendus, mille sisu minimaalsuse ja tegelaste pinnapealsuse kompenseerib märul.

[d] hinne:

KÕRVALEPÕIGE

Killzone: Liberation (PSP)

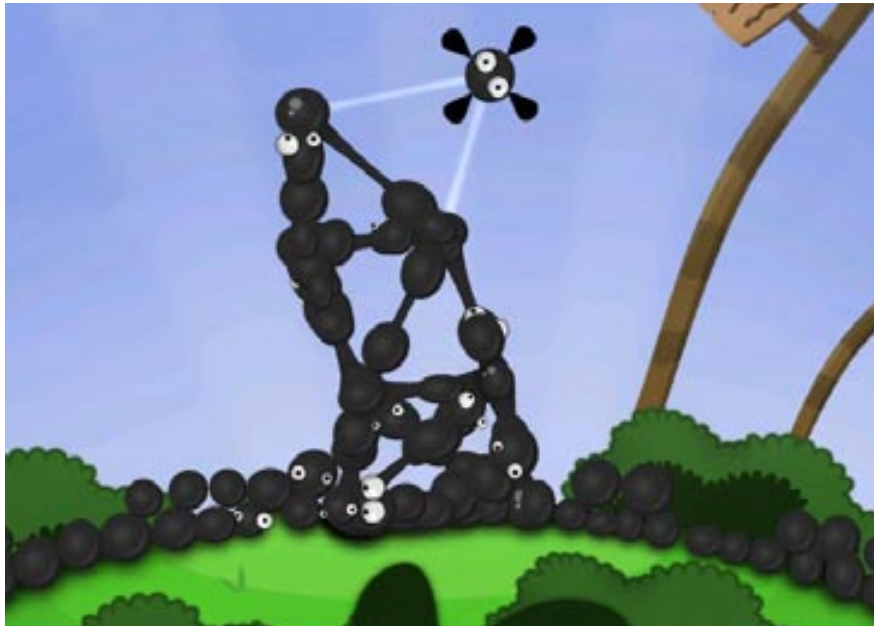
● Seeria tegi aastal 2006 sammu FPSist kõrvale ja proovis kätt pealtvaates isomeetrilise tulistamisena (natuke sarnane «Commandose» seeriale) PSP-l. Jan Templar üritab päästa Vektal hädamaandumise teinud ja pantvangi võetud teadlast, keda jahivad ka «Killzone'i» lõput planeedile jäänud Helghasti väed, eesotsas julma kindrali Armin Metraviga.

Mitmekesine relvavalik, mõistlik varjumissüsteem ja arukas kaamera, mis mängija ekraanil pea alati õigesse kohta jätab, teevad sellest pooltaktikalise tulistamise, mida oli väga raske käest panna. Lisaks saab Helghasti morjendada tanki või hõljuklaeva roolis.

Üksikosa 20 missiooni saab muide läbida koostöös, kus ka muidu on tihtipeale teele antud kaaslane, kellele saab anda ülesandeid, nt keda rünnata ja kuhu varjuda. Tuleb tähele panna, et häbiväärselt vähe tunnustust saanud «Liberation» on raske mäng, mille läbimiseks kulus normaaltasemel üle 12 tunni ning raskemal tasemel kindlasti märgatavalt kauem. «Killzone: Liberationile» võib anda kindla ostusoovituse, eriti praeguse hinna juures.

[d] hinne:

Väiksed armsad pallikesed jutustavad muide ka eepilise ja ironilise loo.

World of Goo (PC)

HIND: 240 KROONI

Müügil: www.steam.com

Protsessor: 1 GHz

Mälu: 512 MB

Graafikakaart: DirectX 9.0c ühilduv

Helikaart: DirectX 9.0c ühilduv

Vaba kettamaht: 100 MB

Optiline seade: DVD-lugeja

Tarkvara: Windows XP/Vista

Sild kui tavaline limapalliehitis.

Limapallidega hullama!

«World of Goo» on armas ja kaasahaarav 2D-mäng, kus peaosas goo- ehk limapallid. Juba esimese ja ainukese laadimiskraani juures demonstreeritakse omanäolist ja humoorikat lähenemist, mis toob ehk meelde üksnes 1990ndate alguse klassika «Supaplexi».

• Mängija eesmärk on väiksed veerevad limapallikesed saada stardijoonelt lõpp-punkti. Selle saavutamiseks ehitatakse limapallidest võrgustik, mis võtab tihti silla või mõne muu ehitise kuju. Limast ehitada on vägagi närvesööv, aga samas ka huvitav.

Saa limapallidega sõbraks

Esimeste tasandite lõpetamine on lihtne, kuid loomulikult tõuseb raskusaste mängu arenedes tunduvalt. Lisanduvad uut tüüpi limapallid, teekond pikeneb, takistused muutuvad raskemaks.

See kõik võib küll kõlada tavapärasena,

kuid õnneks on iga tasand disainitud niimoodi, et lahenduskaik on alati uus ja tihti üllatav, ent pole kunagi ülemäära raske.

Mängu juures köidab väga kiiresti tähelepanu suurepärase heli. Limapallid teevad armsaid hääliitsusi ja muusika on nii kvaliteetne kui ka eepiline, kuigi võib muutuda monotoonseks kui mõne tasandi juures liialt kaua pead murda. Häiris ka see, et helitugevust ei saanud mängu menüüst muuta.

«World of Goo» saab väga hästi hakkama tänapäeva maailma üle ironiseerimisega. Tegemist tuleb teha näiteks nii aegunud masinavärgi hävitamisega progressi nimel kui ka kogu maailma kustutatud spämmi taastamisega.

Midagi enam kui lihtsalt pallid

Loomulikult on mäng avatud erinevatele tõlgendustele, kuid juba asjaolu, et limapallidest mäng suudab panna mõtlema ka muudest asjadest kui niisama punktist A punkti B jõudmine, on muljetavaldav. Vägivald puudub, mõtletegevust ja meeletahutust jagub piisavalt.

Eeliseks paljude teiste mängude ees on kahtlemata pea olematud süsteemid. Naistuttavad sattusid mängust

vaimustusse ja olid sügavalt pettunud, kui mäng, vaatamata tasandite rohkusele, ükskord siiski otsa sai.

2D ei sure kunagi

Õnneks ei lõpe mäng veel seal, sest alati on võimalik minna eelmiste tasandite juurde tagasi, et üritada rohkem palle koguda. Kogutud pallidega võib võistelda maailma kõige kõrgema limapallidest torni ehitamises. Mis seal kõrgel peidus on?

Haarav kahemõõtmeline «World of Goo» on kui värske õhk praeguses 3D-mängumaailmas ja hea näide sellest, mis suguseid laineid võib mängumaailmas lüüa vaid käputäiest inimestest koosnev mänguarendaja. [d] AAP TOMINGAS

[HINNANG]

Sõltuvust tekitav füüsikareeglite tundmaõppimise mäng, kus vaja limapallid kõigi raskuste kiuste viia ühest punktist teise.

[d] hinne:

Kus mu kolp on, l***?

50 Centi eelmine suurteos polnud hoolimata müügi edust midagi väärt. Seega oli negatiivne reaktsioon teadetele uuest mängust õigustatud. Kui lisada sellele mõned kuulilasad üleelanud räppari küsitav talent, võib imestada, et midagi üldse välja tuli.

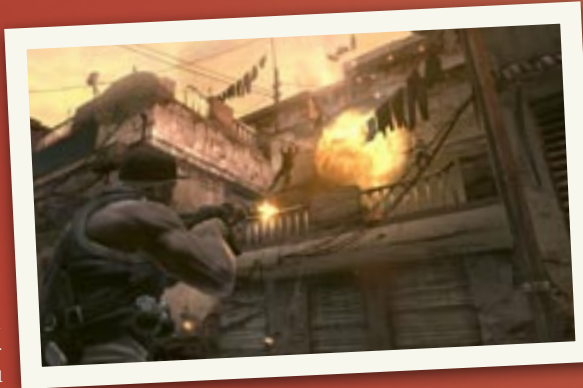
• Aga nii palju kui ma ka ei tahaks, tuleb tunnistada, et lõpptulemusel pole väga vigagi, kui ettevalmistatult läheneda. Stoori on muidugi üks suur naljanumber ja võrreldav supermarketite odav-DVDdega. 50 Cent ehk Fiddy lõpetab kuskil nime- tus Lähis-Ida riigis oma kontserdi ja marsib korraldaja juurde raha nõud- ma.

Kui selgub, et raha on varasta- tud, pakub too tasuta teemantidega ehitud kolpa. Nagu arvata võib, va- rastatakse ka see peatselt ning lugu räägibki Fiddy seiklustest kolba taga- ssaamisel.

Korralik, aga tuntud märul

Õnneks on ta juba lavalolekust saati ehi- tud terve virna granaatide ja püssidega ning kuulivestiga, seega on arsenal omast käest võtta. Edasine kulgeb juba üsna ta- lutava «Gears of War» klooni rada möö- da: kolmandas isikus üle öla tulistamine mööda lineaarseid tasemeid aeg-ajalt varjudes. Mõned lisad siiski on: iga män- gusesiooni alguses võib G-Uniti liikmete seast valida endale kaaslase.

Kolmest valikust osutus kõige elava- maks ja lõbusamaks Tony Yayo, kes oskab natukenegi näidelda. Muud vahet tege-

likult polegi, keegi neist pole kiirem või osavam kui teine ja kui aus olla, pole üksikmängus neist kellestki suurt kasu.

Ometigi lõbustavad nad tahtmatult – nimelt on ilmselgelt kõik Fiddy dialoogi osad salvestatud ühe korra ning ta ei maini ühtegi oma sõpradest nimepidi. Küll aga on järgneva 4–8 tunni jooksul võimalik kuulda kõiki variante hõikeist «Hey, Fiddy!», «Check this out, Fiddy!», «Yo, Fiddy» ja nii edasi kuni absurdini välja.

Ropendamiseks eraldi nupp

Mängus teenitud raha võib kulutada rop- puste ostmiseks. Jah, puldil on ropen- damiseks määratud lausa eraldi nupp ja

selle õige kasutamine koos tulista- misega annab boonuspunkte. Roppused on mõistlikum viis raha kulutada kui käsitsivõitluse võt- ted, mida ei lähe üldse vaja, kui just sihilikult ei jookse mõne eba- selgel põhjusel pseudovene keelt rääkiva araablase ligi.

Relvad on mängu tugev külg – neid on palju ja kõik käituvad erinevalt. Kuigi automaatsihtimine on täpne, on tulistamine veidralt lõbus. Midagi uut relvades siiski pole ja kui märkad helikopterit, tasub võtta raketiheitja.

Harukordne kompott

«50 Cent: Blood on the Sand» on nalja- kas kogemus. Mänguna mitte küll halb, pigem keskpärane, kuid lugu oma ab- surdsuses, Fiddy kui tegelane ja kõikide muude pisiasjade kombinatsioon teevad sellest lõbusama ja mängitavamana komplekti, kui võis eeldada. Koos sõbraga män- gides (kahjuks ainult üle võrgu, ühe masi- na mitmikmäng puudub), on see ilmselt lõbusam kui nii mõnigi AAA-väljalase.

Kõik sõltub ilmselt sellest, mis hinda maksta ja väärtust loota. Kuna tegu on väga lihtsa ja maksimaalselt (raskeimal tasemel) umbes 7–8tunnise mänguga, siis täishinna eest ostmist ei saa kindlasti soovitada. Aga kui on võimalus see mäng sõbra käest laenata või õnnestub leida see allahindluskorvist, siis miks mitte?

[d] RAINER PETERSON

Käsitsivõitlust on võimalik harrastada, ent sellest saab peaaegu alati hoiduda.

50 Cent:
Blood on the Sand (Xbox 360)

HIND: 999 KROONI

Müügil: www.progames.ee

Platvormid: PS3, Xbox 360

[HINNANG]

Absurdse sisuga, tahtmatult ülinaljakas «Gears of War» klooni, mis pole üldse nii halb, kui esialgu kardeti.

[d] hinne:

Kõikide sõdade lõpp

Legendaarse põnevuskirjaniku Tom Clancy romaani «EndWar» põhjal kevade hakul arvutile valminud reaalajastrateegiamängus on käimas Kolmas maailmasõda, milles kolm suurt – USA, Euroopa Liit ja Venemaa – aastal 2020 üksteisega sõdivad.

• Tänu mängule on liikumas ka vandenõuteooriad peatselt algavast sõjast, kuna Tom Clancy on varemgi väga muljetavaldavalt riikidevahelisi konflikte kirjeldades reaalseid kriisisituatsioone ette ennustanud.

Viimane näide on Vene-Gruusia konflikt, mis «Ghost Recon» seeria avalööginähtis 2002. aastal. Sealne tegevus toimus 2008. aasta aprillis ehk mõned kuud varem, kui olukord realselt tuliseks läks.

Jääb konkurentidele alla

Vaatamata peadpöörilavale stsenaariumile pole mäng ise nii erutav. Helimehed on ainsana oma töö teinud kõrgeima hinde vääriliselt, ehedad helid lausa paitavad kõrva. Kuigi mootoriks Unreal 3 tehnoloogia, ei ütleks ma, et «EndWar» oleks lähimast konkurendist, «World in Conflict», ilusama pildiga. Tundub, et vanem vend on visuaalselt nauditavamgi.

Samad sõnad kehtivad mängitavuse kohta. Kohati ajab üksuste liikumine või nende oskamatus manööverdada ja pöördeid teha lausa marru, eriti kui on tegemist sellise kriitilise olukorraga nagu suurtükiväe alt põgenemisega. Massi-

hävitusrelvade purustusjõud oli aga pea olematu. Tuumarelva puhul oli efekt selline, et kui see näiteks keset Vabaduse väljakut visata, siis väljakuäärsetel majadel purunevad heal juhul aknaklaasid. Rahul ei saa olla ka pealinnade vallutamisega. Igas linnas on kolm lahingut, aga kaardid, kus need toimuvad, on samad, vaid ülesanded muutuvad.

Puudub korralik ülevaade

Peavalu põhjustab ka vaatenurk, lähedale suumides ei jõudnud kaamera maapinnani, mis oleks lahingustseenid mõjusamaks teinud. Kui aga vastupidi kaugemalt vaadata, siis sellist asja nagu ülaltvaade,

millega on strateegiamängude puhul harjutud, ei pakuta.

Mäng peaks olema esimene strateegia, millel on võimalus hääluhtimisega vägesid võidule viia. Vana kooli mehe meeldis mulle siiski hiirega rohkem tegutseda, pealegi võib hilisemal kellajal arvutile käskluste karjumine naabreid ruineerida.

Lahingute eest saab vastavalt soorituse tasemele raha, mida võib kulutada tulejõu suurendamiseks. Samas see jälle ei toimi nende üksuste puhul, millel puudub lahingukogemus, kuna uusi relvi ja muud head-paremat saab paigutada nendele üksustele, kes on ka lahingutes karastunud ja teatud aastmed välja teeninud.

Erinevad lisavigurid

Väejuht saab tärnikesi juurde teenida ja see annab uusi võimalusi, näiteks ränga raha eest võib pataljon tellida õhurünna või EMI, mis halvab mõneks ajaks vastase tehnika. Kokkuvõtvalt võiks öelda, et ootasin enam ja märksa uudsemat lahendust ning ehkki tulemus on korralik, ei kutsu see pärast sõja lõppu teost uuesti läbi elama.

[d] MARIUS JÕUDVALD

Sõjas karastunud üksusi saab modifitseerida ja nende tulejõudu suurendada.

Tom Clancy's EndWar (PC)

HIND: 499 KROONI

Müügil: www.progames.ee

Protsessor: 2 GHz

Mälu: 1 GB (2 GB Vista)

Graafikakaart: 256 MB

Helikaart: DirectX 9.0 ühilduv

Vaba kettamaht: 10 GB

Optiline seade: DVD-lugeja

Tarkvara: Windows XP / Vista

Platvormid: PC, PS3, Xbox 360, PSP, DS

[HINNANG]

Mitmete probleemidega strateegiamäng, mis pärast ühekordset läbimängimist enam huvi ei paku.

[d] hinne:

Naismutante tapavad kiiresti üksnes täpsed tabamused lagipähe.

Resistance: Retribution (PSP)

HIND: POLE TEADA

Müügil: veel mitte

Seda monstrumit saab ka ise roolida.

Mesimagus kättemaks

Sony Bend, kes tuntud märulisarja «Syphon Filter» valmistajana, on nüüd küüned taha saanud õigusele konverteerida «Resistance'i» esimese isiku vaates eepiline märul selja tagant vaates tulistamiseks PSP-ekraanil, tulemuseks on «Resistance: Retribution».

• Osavalt on omavahel ristatud «Resistance'i» alternatiivjalugu ja täiendatud «Syphon Filteri» graafikat ning kontrollmehhanismi (analoognupp liikumiseks ja parema käe neli nuppu ringivaatamiseks) – tulemuseks on parim tulirelvadega mäng PSP-l.

Murtud mees murrab

Briti leitnant James Grayson deserteerus pärast seda, kui ta oli sunnitud tappa oma Chimera viirusesse nakatunud venna ja hävitas kättemaksuhoos mutante nagu muda.

Paar nädalat pärast «Resistance: Fall of Mani» (ja enne teist osa) on Grayson saanud armeest jooksupaneku eest surmanuhtluse ja seda oodates kutsub okupeeritud Prantsusmaal tegutsev Maquis' vastupanuliikumine teda endale appi suitsiidimissioonile võimaliku seerumi järele, mis võiks Chimera lõplikult mappinnalt pühkida. Nottides oma teel läbi okupeeritud Rotterdami, Bonni, Luksemburgi Pariisi jõuab Grayson filosoferida kättemaksu olemuse ja enda elu üle.

Mõistusega märul

Erinevalt «Resistance 2-st» on siinse märuli märksõnaks varjumine, nii erinevate takistuste taha horisontaalselt kui ka vertikaalselt. Relvastus on tuttav ja mitme-

külgne – kuulipilduja, granaadid, täpsuspüss, millega saab lasta aegluubis, seinu läbistav Auger – ja korraga võib neid kaasas tassida palju aga jõuad. Sihtimiseks kaks varianti: automaatne ja õlalt pildiga manuaalne ja ka täpsem sihtimine, mis teevad märuli läbimõeldumaks ja võimaldavad kasutada erinevaid lähenemisi.

Chimera horde, kus on ka paar uut nägu, on varemgi võrreldud Natsi-Saksamaaga, kuid seekord on vihjed lausa ilmselged. Chimera on Mandri-Euroopa kaitseks ehitatud Atlandi müüri sarnased kaitserajatised ning Maquis on otsene vihje Teise maailmasõja vastupanuliikumisele.

Pane PSP ja PS3 omavahel paari

Muide, PSP võib ühendada üle USB «Resistance 2-ga» varustatud PS3-ga ning kasutada viimase juhtmevaba pulti ja mängida «Retributioni» teleriekraanil. Lisaks saab PSP «nakatada», tänu millele Grayson saab sarnaselt kahe esimese mängu kangelasele hiilgavad silmad ja selga uued hilibud, lisaks veel paar «Resistance 2-st» tuttavat relva.

«Resistance: Retribution» on kohati parem kui selle eelkäija suurel konsoolil, ainsaks tõeliseks komistuskiviks, mis vanduma ajab, on see, et relvi saab valida ainult ühes suunas – mingi relva kasuta-

[HINNANG]

Mitmekesine kampaania ja haarav mitmikmäng – see on tulistamismängude uus tase pihukonsoolidel.

[d] hinne:

miseks tuleb läbi klõpsida 6–7 tulerauda. Ja siis jõuame mitmikmänguni, kus mängijaid on kui murdu – kaua aega pole ükski mäng mind niimoodi võrgus madistama pannud kui «Resistance: Retributioni» kuni kaheksale mängijale mõeldud viibevabad surmamatsid ja lipuvallutused.

[d] MARTIN METS

EESTI TOP 10

Aprill 2009

1. Company of Heroes: Tales of Valor
2. Empire: Total War
3. Tom Clancy's H.A.W.X
4. Grand Theft Auto IV
5. Resident Evil 5
6. F.E.A.R. 2: Project Origin
7. Gears of War 2
8. Fallout 3
9. 50 Cent: Blood on the Sand
10. Tom Clancy's EndWar

ÜHE LAUSE UUDISED

«Syberia 3» ei olnudki aprillinali, vaid rõõmustab seiklusmängusõpru juba järgmisel aastal.

«Metal Gear Solid: Guns of the Patriots» ei olnud siiski sarja viimane osa, vaid saab Hideo Kojima sõnul veel ühe peatüki.

Will Wright, kes on kultusmängude «SimCity», «The Sims» ja «Spore» autor, lahkus Electronic Artsist.

Deemonitulistamislaabu «Painkiller: Resurrection» jõuab poodidesse 2009. aasta sügistelvel.

«Red Faction: Guerrilla» on erinevalt seeria kahest esimesest mängust mitte FPS, vaid kolmanda isiku vaates tulistamine, mis valmib suve hakuks.

Ootusärevusetelg

Mai pakub mängu

19.05

Bionic Commando
ps3, xbox 360

● Capcomi bioonilise käega kangelase (Mike Pattojni häälega) tagasitulek, mis reklaamib ennast sõnadega nagu lineaarne ja avatud maailm. Mine võta nüüd kinni...

08.05

Secret Files 2: Puritas Cordis
pc

● Seiklusmängu järg, mis juba välja antud demo põhjal hiilgab hea graafika ja huvitava mängitavusega.

01.05

X-Men Origins: Wolverine

pc, ps2, ps3, xbox 360, psp, wii, ds

● Järjekordne filmi sabas sõitev superkangelasmutantide märuliseiklus, mis võtab snitti nii «Gears of War» kui ka «Devil May Cry» seeriast.

19.05

Restaurant Empire 2
pc, ps3, xbox 360

● Väike kulinaarne vahepala tulistamistele ja tagaajamistele, mille käigus saab luua enda restorani-keeti. Vahest on isegi maitsev...

Tagasi juurte juurde

● «Silent Hill: Shattered Memories» on 1999. aastal ilmunud seeria esimese mängu uusversioon, mis ilmub aasta lõpus PS2-le, Wii'le ja PSP-le. Ärge saage valesti aru, tegemist ei ole päris sama mänguga, vaid uue nägemusega klassikaks saanud mängust, kus on nüüd lubaduste järgi rohkem nii taskulambi valgust ringihilimist kui igal tänavanurgal madistamist.

Lugu, mida «Shattered Memories» jutustab, peaks jääma üldjoontes samaks, kuid pakub uut ka neile, kes on esimest «Silent Hilli» mänginud.

igale maitsele

22.05

UFC 2009: Undisputed

ps3, xbox 360

● Lubatakse korralikku erinevate võitluskunstide simulatsiooni, mille reaalsel tulemust saame peagi näha.

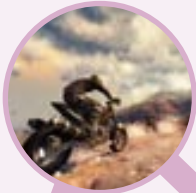
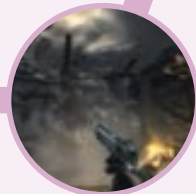

25.05

Necrovision

pc

● FPS. Esimene maailmasõda. Vampiirid, sombid ja deemonid. See kõik kõlab kokku nagu kliše juba.

26.05

Fuel

pc, ps3, xbox 360

● Enne õiget rallit nimega «DIRT 2» teeb Codemasters kihutamistega kõrvelehippe postapokalüptilise avatud maailma, et seal hullumeelselt ringi rallida.

26.05

inFamous

ps3

● Kolmanda isiku vaates GTA kloon avatud maailmas, kus rattakulleri elu pea peale pööratakse.

MÄNGU-UUDISED

See oli üksnes aja küsimus

● «Fallout 3» kiitsid vanad fännid, kriitikud ja seeria sai palju uusi fänne. Seega oleme ausad, järg oli üksnes aja küsimus ja nüüd on see aeg käes. Bethesda teatas, et Obisidan Entertainmenti («Neverwinter Nights 2: Storm of Zehir» ja «Alpha Protocol») käpa all valmib 2010. aastal rollimäng «Fallout: New Vegas».

Sarnaselt «Fallout 3-ga», mille otsene järg «New Vegas» ei ole, saavad tuumasõjajärgses maailmas konnata arvuti-, PS3 ja Xbox 360 omanikud. Samas teatas Bethesda, et vähemalt esialgu jääb kõlakate järgi juba töös olev samal sarjal põhinev MMORPG ära, vähemalt koostöös Interplay'ga.

Sabotööri tööpöld on lai

● Teine maailmasõda on juba nõrkemiseni äraleierdatud teema, kuid siiski suudetakse veel sellega seoses välja mõelda midagi uut. Electronic Arts tutvustas natuke Pandemic Studiosi valmivat avatud maailmas toimuvat hiilimismängu «The Saboteur», mis leiab aset natside okupeeritud Prantsusmaal.

Mängija ülesandeks on hoida Pariisis ja selle lähiümbruses ülevallustatud vastupanuliikumise võitlusvaimu, saboteerides arvutil, PS3-l ja Xbox 360-l erinevates piirkondades paiknevate natside infrastruktuuri ja koristades teelt erinevaid ohvitseri. Töenäoliselt laenab «The Saboteur» võimalusi selle tegemiseks «Assassin's Creedilt» ja saboteerimine võib alata veel enne selle aasta lõppu.

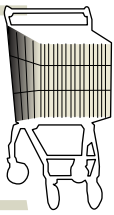
Ajatelg

Viimasel ajal oleme palju rääkinud (muidugi mõista põhjusega) Tom Clancy raamatutel põhinevatest mängudest.

Milline on järgmine Tom Clancy romaani põhjal valmiv mäng?

Aadressile play@dig.ee õige vastuse saatnute seast võidab üks õnnelik endale ProGamesi välja pandud arvutimängu «Tom Clancy's H.A.W.X.» ja kolm väikest **Ubisofti logoga** kõrvaklapipaari.

ostujuht

Sülearvutid

1

Ordi Pro931SSD

[digi] nr 49

Väga tugeva korpusega, moodsat tehnoloogiat täis sülearvuti kodumaiselt tootjal. Viis pluss!

UUS!

2

Samsung X360

[digi] nr 46

Saad seda, mille eest maksad. Vaikne, jahe, kerge, ohtrate liidestega – ideaalne sülearvuti. Unusta MacBook Air.

3

MacBook

[digi] nr 44

Arvuti, mille ainus puudus on oht, et sa jääd tema ilu silmitsema ega märkagi, et tegelikult on vaja tööd teha.

Kompaktkamerad

1

Canon Digital IXUS 90 IS

[digi] nr 38

Väike, kiire ja lihtne kaamera ei hiilga küll millegi erilisega, ent on igas valdkonnas tublisti üle keskmise.

2

Leica C-LUX 2

[digi] nr 38

Sellise välimusega kaamera kasutajale on tähelepanu garanteeritud, sest tal peab olema nii raha kui ka stiilitunnet.

3

Sony Cyber-Shot DSC-H10

[digi] nr 38

Pildikvaliteedi ning suure suumi poolest sobib ideaalselt ilusa ilmaga õues pildistamiseks.

Kuvarid

1

Dell Ultrasharp 2209WA

[digi] nr 48

Rikkalikud värvid ja piisavalt sügav must, väga head vaatenurgad, piisavalt kiire reaktsiooniaeg ka moodsate mängude jaoks.

1

EOS 5D Mark II

[digi] nr 44

5D Mark II-l on kõik eeldused töusta uueks pildikvaliteedi etaloniks ja seda vähema raha eest, kui tuli omal 5D eest välja käia.

2

HP LP2480zx

[digi] nr 44

Kuvar suure K-tähega. Kineskoopkuvari võib nüüd lõplikult pensionile saata.

2

Nikon D90

[digi] nr 42

Nikonilt harjumuspäraselt suurepärase kaamera. Hea koostekvaliteet, madal müratase, väga mugav kasutada ning kauba peale ka videote tegemise võimalus.

3

Eizo FlexScan S2431W

[digi] nr 43

Eizo maksab küll juba korraliku sülearvuti hinna, aga pilt on seda väärt. Eizoga avastad pildidelt uusi värvinüansse.

3

Sony α900

[digi] nr 47

Hiiglaslikke ja hea kvaliteediga pilte tegeva Sony täiskaadriga kaamera ostu ei pea kindlasti kahetsema.

Parimad [digi] testitud tooted kaheksas kategoorias, viimase poole aasta andmeil (erandiks on digitaalsed peegelkaamerad ja MP3-mängijad, sest seal on toodete uuenemine aeglasem). Võrdsete hinnete korral on tabelis eespool uuem toode.

Mobiiltelefonid

1

Nokia 5800 XpressMusic

[digi] nr 45

iPhone pluss palju lisavõimalusi (MMS, modem, video jne), miinus eksklusiivne disain, aga seda poole odavamalt kui iPhone. Nokia 5800 on kindel võitja.

2

Samsung SGH-L700

[digi] nr 46

Stiilne, minimalistlik ja praktiline taskukohase hinnaga heade menüüdega 3G-telefon, mis sobib kõigile.

3

Samsung Wingo S3030

[digi] nr 47

Üldmulje on väga hea. Telefon sobib hästi väikestele lastele. SOS-nupp ja petukõne on hädaolukorras abiks.

Kõlarid ja kõrvaklapid

1

Denon AH-D1001

[digi] nr 48

Denoni kõrvaklapid võitsid meie südame suurepärase tasakaalus heli ja ülima mugavuse kombinatsiooniga.

2

Ecler ECH602

[digi] nr 48

Testi parimad DJ-kõrvaklapid, mille helipilt on ideaalses tasakaalus ja mida pole patt kasutada ka kodus.

3

Pioneer SE-A1000

[digi] nr 48

Tegemist on suurepärase filmi- ja muusikaklappidega, kui just välimus vastukarva pole.

Lauaarvutid

1

Asus EeeBox, mudel B202

[digi] nr 46

Arvuti kindla niši jaoks - kontoritööks ja netis surfamiseks. Tarbib vähem voolu kui lambipirn.

2

HP Pavilion Elite PC

[digi] nr 35

Pool punkti võtame maha lahja graafikakaardi eest, kuid muus osas on selle raha eest arvutit enam kui küll. Arvestage, et kaks välist kõvaketast saab kauba peale.

3

Fujitsu Siemens Scaleo L Green PC

[digi] nr 36

Lõpliku ostusoovituse peaks andma kalkulaator, millega sa oma praegused elektrikulud kokku lööd.

MP3-mängijad

1

iPod Nano

[digi] nr 43

Vähe sellest, et tegemist on ülilhea mängijaga, on see ka seni kõige loodussõbralikum iPod.

2

Apple iPod Touch

[digi] nr 34

Revolutsiooniline, enneolematu, seksikas ja täis uut tehnoloogiat. Mängib muusikat, näitab pilte ja surfab veebis. Touchi kohta pole ükski kiidusõna liiast.

3

iPod Shuffle

[digi] nr 49

Spordisõbra parim kaaslane. Miinuseks hind ja standardsete kõrvaklappide välistamine.

Milline kaamera ei too peretüli?

● Tere! Ostan aeg-ajalt [digi] ja alati on ajakirja ehk huvitavaim osa erinevad testid ja võrdlused. Seetõttu tekkis küsimus, et kuna aasta parim pildistamisaeg on tulemas ja majandusolukord on selline, nagu see on, aga laps tahaks ikka mõned pildid teha, siis millised oleks sellised odavamad digikaamerad, mida võiks 3. klassi jutsule osta? Ehk siis soovitage mingit kaamerat, mis ei maksaks nii palju, et tekiks perekonnaskandaal, kui kaamera ära kaoks või muul moel otsa leiaks, kuid mille pilti ei oleks häbi ka näiteks suuremalt arvutiekraanilt vaadata. Parimate soovidega, Priit

[digi] vastus:

● Tere, Priit! Konkreetset kaamerat on meil hetkel raske soovitada, sest me pole kõige odavamaid ise tükk aega testinud, aga varasematest testidest on tekkinud kindel üldistus: eelista tuntud firmasid. Nii on tõenäosus, et sa tõelise käki otsa satud, üsna väike, aga samas peab ka arvestama sellega, et mitte ühegi firma väga odava kaamera pildikvaliteet pole selline, mis silma ülearu rõõmustaks. Kui kvaliteeti taga ajada, siis võiksime hoopiski soovitada mõnd vana filmikaamerat, aga see pole ilmselt sulle sobiv variant. Seega, osta näiteks mõni odavam Canon ja sa ei pea seda hiljem kahetsema.

Töötü loeb ka [digi]

● Et teistest kirjasatjatest erineda, siis ma ei hakka Teid üldse kiitmagi. Sellel pole mõtet, kuna ajakiri on end õigustanud ja hindeks saab 5+.

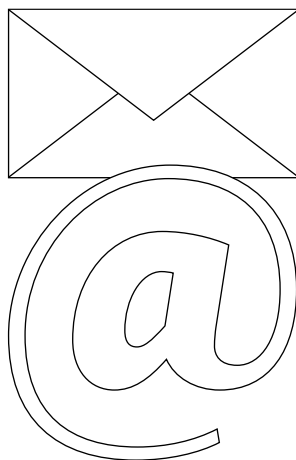
Praegusel raskel masu ajal, kui rahvas üritab igal võimalikul sammul raha kokku hoida ja mina samuti, ei ole patt kulutada oma viimased kroonid ja sendid [digi] peale, kuna see ajakiri on iga senti väärt. Kõik artiklid loen läbi, miski ei jää vahele, sest kirjatükid on huvitavad ja samas ka lõbusalt kirjutatud. Eks meil kõigil on rasked ajad praegu. Tööd pole. Raha pole. Söögiga on nagu on. Vahel peab 30 krooniga päeva üle elama. Mis teha - elu on selline. Tuleb püksirihma koomale tõmmata ja hambad ristas kuidagi hakkama saada, et see masu üle elada. [digi] aitab sellele kaasa, sest [digi] lugedes läheb aeg poole kiiremini. Loodetavasti ei lõpeta masu [digi] tegevust. See oleks viimane piisk karikasse. Siis ei oleks ju enam midagi lugeda. Teie konkurendid jäävad teist pikalt maha. [digi] on ajakiri, mida tasub oodata iga kuu. Ilma [digita] poleks elu see, mis ta praegu on. Näete siis - ikkagi muutus esimene

[JÄRGMISEL KUUL]

● Järgmise kuu parima lugeja-kirja autor saab edaspidi teha Skype'iga selliseid videokõnesid, et vähe pole. Logitech saatis meile veebikaamera Quick-Cam S7500 ning just selle me auhinnaks ära annamegi. Nii et digi@presshouse.ee ootab, andke aga teada, mis teile ajakirjas meeldis ja mis võiks teistmoodi olla.

saabunud post

Kirjuta meile:

● e-posti aadressil digi@presshouse.ee

● aadressil

[digi]
Liimi 1
10621 Tallinn

lõik kiidulauluks.

Oleks ka mõned soovitusid-ideed. Millegipärast ma pole leidnud [digi] kunagi mõne muusikariista arvustust või ülevaadet. MIDI-klavereid, *sampler*'eid jms on palju-palju, neid võiks arvustada, testida ja võrrelda. Virtuaalseid instrumente (VSTi) ja virtuaalseid efektipluginaid (VST) on kah mustmiljon. Kuigi tarkvaraga on see probleem, et täisversiooni ei saa vist nii kergesti testida, demosid aga küll.

Kuna mul endal on juba üheksaastane klubi-muusika produtseerimise kogemus, siis võiksin oma abi pakkuda ja teha ajakirjale kaastööd erinevate VSTi ja VST-de arvustamisel. Samas võin teha ka õpetusi algajatele, kuidas asju (VST/VSTi/host program) kasutada. Alati on kergem alustada, kui on emakeeles õpetus kõrval. Kuna praegu on rasked ajad, tööd pole (ka minul), siis igasugune lisategevus oleks teretulnud. Niisama passides võib hulluks minna.

Praegu ei oskagi enam midagi rohkem lisada. Loodetavasti ei röövi masu meilt [digi] ja elu läheb ehk ilusamaks. Ilusat kevadet kõigile [digi] tegijatele ja lugejatele. Hoidke sabad rõngas ja tundke elust siiski rõõmu. Lähengi nüüd [digi] edasi lugema. Päikest soovides, Egert

[digi] vastus:

● Egert, soovime sulle jõudu raskel ajal vastupidamiseks ning loodame ka ise masu üle elada. Mis aga puutub su ettepanekutesse, siis me veidi nuputame, veidi arvutame ning pole üldse võimatu, et sa hakkadki meil kirjutajaks. Aga me siis anna me sulle teada! Seni jõudu ja ära lase pead norgu - kunagi peab hakkama paremaks ka minema!

GTA IV sülearvutil?

● Ma kirjutan esimest korda ning mul tuli üpris hea idee, vähemalt enda arvates. Te võiksite teha mängusõpradele mõeldud sülearvutite testi kui võimalik. Ning veel üks küsimus - kas GTA 4 läheks mõne sülearvuti peal üldse tööle? Teie ajakiri on parim ajakiri, mida ma olen eales lugenud, jätkake samas vaimus! Herman

[digi] vastus:

● Läheb muidugi, ära muretse. Ametlikes nõudmistest on miinimumvariandina välja toodud ATI X1900 ning selle klassi kaarte on mitmes arvutites. Me jätame su soovidele ja teeme selle aasta jooksul ühe mänguritele mõeldud sülearvutite testi vast ära ka.

Rohkem õpetusi!

● Olen teie ajakirja tähelepanelik lugeja olnud juba esimesest numbrist alates. [digi] on väga palju mitmekesisust ning ka üks huvitav sektioon, mida teistel eesti tehnikaajakirjadel pole - mängud. Tahaksin ka ära märkida, et [digi] kool on väga huvitav, aga seal võiks olla pisut rohkem õpetusi, sest nad kõik on väga kasulikud. Parimate soovidega [digile] ja teie toimetusele Mihkel

Kas LG on siis hea?

● Tere, [digi] toimetus! Minu jutt siis seesugune. See on tore, et võtsite testimiseks kuvari LG Flat-

ron W2600HP-PF, kuid nuriseks arvustuse üle, internetiülevaadetes seda hoopis kiidetakse... Värvid pidid head olema. Lugesin selle kõik läbi, kuid ehk oskate siis soovitada, milline oleks parim 26tolline kuvar 7000 krooni eest? Minu silmis on see just kõige parem. Teiseks, ootan juba pikisilmi teie mängurihiirte testi, lubasite seda juba veebruaris.

Kuna tegite selles (varsti juba eelmises) ajakirjas kõrvaklappide testi, siis kas saaksite nüüd ette võtta kõlarid?

Positiivne on, et testisite graafikakaarte, võiks veelgi rohkem komponente uurida (kettad, helikaardid, toiteplokid, võrgukaardid, protsessorid, emaplaadid, jne).

Üks küsimus veel: kas te ei saaks hoida asju oma käes natuke kauem kui kaks nädalat? Nii tuleb rohkem plusse ja miinuseid välja. Tauri

[digi] vastus:

● Oma silm on kuningas, me ei saa kirjutada teiste arvustuste alusel. Värvid on tal head küll, aga meie testis olnud eksemplaril tuli tasakaal kolorimeetri-ga paika ajada, ilma selleta ei ole suurest värviulatusest kasu. Värviprofiil aga võib Windowsis kaduma minna näiteks mõnikord pärast programmide kasutamist, mis kuva omatahtsi reguleerivad või teatud puhkudel ka pärast unerežiimist väljumist. Seepärast tõstame rohkem esile kuvareid, mille pilt on piisavalt hea ka vaikeseadistustes. Mõni kuvar, millel on võimalik saavutada väga hea pilt, vajab selleks rohkem eeltööd. LG puhul on sul kindlasti vaja ise käed külge lüüa. Parimat ei saa soovitada, teadmata, mida sa sellega teha kavatsed.

[KUU KIRI]

Noorukist meheks

● Rõõm on uuemat [digi] ostes tõdeda, et ajakiri hakkab sirguma noorukist meheks, kelle juttu võib juba tõsiselt võtta. Silmaring on avaramaks ja teemakäsitlused põhjalikumaks muutumas.

Lugedes aprillinumbri «Kuidas saada lahti tüütutest jutumullidest Windows XP-s» (lk 56), rõõmustasin juba, et ainuüksi sellest nipist kirjutamine oli terve ajakirja ostmist väärt. Paraku osutus rõõm üürikeks, sest pärast iga arvuti taaskäivitust oli tüütu registrivõti ennast jällegi «üheks» sättinud ja jutumullid tagasi. Hakkasin süüdlast otsima ja selgus, et tegelane, kes mullikesi tagasi lubab, on WIDCOMM Bluetooth tray service (BTTray.exe), mis käivitatakse automaatselt Startup'ist. Liigutades shortcut'i Start-menüüst teise kohta, kuuluvad mullid nüüd sõna ega trügi enam ekraanile. Bluetooth töötab suurepäraselt ka ilma süsteemisalve ikoonita.

Kellel siiski huvi või vajadus ikooni näha, võib artiklis kirjeldatud registrivõtmest .reg-faili teha ja mõelda välja, kuidas selle sisu igal arvuti taaskäivitamisel *pärast* BTTray.exe laadimist uuesti registrisse kirjutada. Ja lõpetuseks – asjaga tegelemise käigus selgus, et jutumullikesi saab ka lihtsamalt-ohutumalt keelata kui registris käsitsi muudatusi tehes. Appi tuleb siinkohal Microsofti kodulehelt vabalt allalaaditav PowerToy nimega TweakUI. Tuleb jaotises Taskbar and Start Menu tühjendada ruut Enable balloon tips. Kena jätkuvat kevadet ja toredaid linnukesi toimetuse akna taha! Tervitades, Vootele

[digi] vastus:

● Vootele, sinu väljend «noorukist meheks» liigutas meie toimetust sedavõrd, et ilma mingi kahtlusega otsustasime selle kuu parima lugejakirja auhinna just sulle anda. Meil on hea meel, et [digi] arengut tähele pannakse. Aitäh heade soovide eest ning tänu näpunäidete eest. Eelmises numbris välja lubatud Kossi kõrvaklapid on nüüd sinu omad! Tule neile toimetusse järele.

Igavene tudeng JUULIUS soovib

Tule õppima IT spetsialistiks TTÜ-sse -TippTegijate Ülikooli

3 aastaga võid saada **bakalaureusekraadi** järgmistel erialadel:

Arvutisüsteemid
Elektroonika ja bioonika
Informaatika
Telekommunikatsioon
Äriinfotehnoloogia

Õpid 2 aastat veel ja oled samade erialade **magister**

Lisaks on magistriõppes uued TTÜ ja TÜ ühisõppekavad:

Cyber Security
Software Engineering
Õppetöö toimub inglise keeles
Loe lisa: <http://ip.tu.ee>

Erialade kohta loe lähemalt meie teaduskonna kodulehelt: <http://www.ttu.ee/itt>

Vastuvõtu korra ja tingimuste kohta loe lähemalt: <http://vastuvott.ttu.ee>

Tähelepanuks kõigile neile, kes on õppinud TTÜ-s või TPI-s ja oma õpingud mingil põhjusel katkestanud ilma diplomini jõudmata!

Kõik Teie sooritused on kehtivad, samuti on võimalus ka Teie vahepealse erialase töökogemuse eest ainepunkte saada ja nüüd siiski edukalt ülikool lõpetada. Küsige julgelt nõu IT teaduskonna dekanaadist 620 3528 või 620 3529.

Miks IT?

Huvitav töö, hea palk, kindel tulevik, paindlik tööaeg, kaugtöö võimalus, lai suhtlusringkond, loominguine õhkkond, LAHE!!

IT LOOB HOMSE

digidoktor

ESITA OMA KÜSIMUS: DIGI@PRESSHOUSE.EE

Kuidas ekraaniviisorit teha?

[?] Kuidas ma saaksin ekraanist videot teha, et ma saaks teha õpetusi, kuidas oma vanemaid e-kirju lugema panna.

Otsin veel head GIF-piltide tegemise programmi, millega saaksin teha GIF-e ja muid pilte. Taavi

[d] Ekraaniviisori tegemiseks saad kasutada CamStuudio (camstudio.org). See on täiesti tasuta. GIF-vormingus pilte saad sa salvestada iga vähegi mõistliku joonistusprogrammiga, nagu näiteks Gimp või Paint.NET. Kui mõtlesid animeeritud GIF-faile, siis neid saad sa teha kas või otse veebis, vaata selliseid veebisaite nagu makeagif.com, gickr.com, gifup.com. Seda oskab ka Gimp, vaata juhiseid <http://is.gd/v7jd> või <http://is.gd/v7jM>.

Emakeelt, palun

[?] Kas on võimalik eesti keele paketti eraldi kuskilt XP Pro jaoks saada? Spacemonkey (küsimus ja vastus digi.ee foorumist)

[d] Saab päris ametlikult siit: <http://is.gd/v65A>. Tea, et see ei muuda tervet su Windowsi eestikeelseks, vaid teeb seda ainult osaliselt.

Arvuti ei oska plaate käivitada

[?] Mul on mure Windows XP all automaatselt asjade lugemisega. Pean silmas seda, et kui panen CD sisse, siis ta ei

viska seda toimingute akent mulle ette, pean minema My Computer ja seal näen. Paluks abi. Rasmus (küsimus ja vastus digi.ee foorumist)

[d] Esmalt kontrolli, kas see on Windowsi jaoks üldse lubatud. Ava My Computer, paremklopsa optilist draivi, klõpsa käsku Properties ja veendu, et avanenud dialoogiaknas oleks vahekaardil AutoPlay märgitud ruut Prompt me each time to choose an action. Kui see ei aita, siis aadressilt <http://is.gd/v6vY> leiad programmi, mis peaks vea parandama.

Mure ruumi pärast

[?] Olen jaganud kunagi kõvaketta selliselt lollisti, et kümme giga XP-le ja draiveritele ning ülejäänud D-kettale muu jama jaoks. Nüüd jama selles, et C-kettal jääb ruumi väheks, kui DVD-plaati Nero-ga tegema hakata. Kas on võimalik ilma vormindamata muuta partitsioonide suurust ketastel ja kui mitte, siis kas on võimalik vormindada nii, et asjad D-kettal jääksid alles? (küsimus digi.ee foorumist)

[d] Loomulikult saad sa vormindada ainult soovitud partitsiooni. Seda saad sa teha Windowsi taastamise käigus või teises arvutis, kui kõvaketta sinna ühendad. Et installimisel tekstirežiimis sul partitsioonid sassi ei läheks, anna neile soovivatalt iseloomulik nimi, nt C-10GB, et sa kogemata vale partitsiooni ei vormindaks. Kui sul on tarvis lihtsalt ruumi juurde teha, siis võid sa nt mahuka ja ruumivõtva My Documents kausta D-kettale teisaldada. Paremklopsa töölaual My Documents ikooni, vali käsk Properties, vali vahekaart Location ja seal näita ette uus kaustatee ja klõpsa seejärel nuppu Move. Partitsioonide suurust saad muuta näiteks GPartediga (gparted.sourceforge.net), kuid enne selle tegemist tee KINDLASTI igaks juhuks oma olulistest andmetest varukoopia.

Siga ja kägu

[?] Kust saaks osta selliseid arvutiekraane, kuhu saaks ühendada telekaantenni ja konsooli. (küsimus digi.ee foorumist)

[d] Poest saadaolevaid kaupu saab osta igast poest. Sul on vaja sellist kuvarit, millel on sobivad liidesed. Tõenäoliselt on su konsoolil kas HDMI- või komponentvideo väljundid ja nende liidestega kuvareid on saada päris mitmeid. Näiteks Samsung T220HD, millel on nii sisseehitatud MPEG4 toega DTV-tuuner kui ka HDMI-, Scart- ja komponentvideo sisendid. Neid mudeleid on teisigi, jaluta poodi ja küsi näha.

Kuvar, mis on ühtlasi ka teler? Aga palun, raha eest saab kõike.

[FILM]

Quantum of Solace

● Viimane Bondi film «Quantum of Solace» on lõpuks jõudnud DVD-levisse ning soe soovitus kõigile, kes esimese ringiga kinos sellest ilma jäid, on see nüüd ära vaadata.

Teist korda jätkub Bondi saagas film sealt, kus eelmine pooleli jäi. Esimene kord juhtus nii 1971. aasta filmis «Teemandid on igavesed», kus Bond samuti ajendatuna kättemaksust «suurt paha» Ernst Stavro Blofeldi taga ajas. Sarnane on «Casino Royale»-iga ka nii visuaalne stiil kui Bondi tegelaskuju, kes on võrreldes varasemate filmidega halastamatum ja kaalutlevam kui kunagi varem. Ja tänu sellele ka inimlikum ja vähem superkangelaslikum.

Ainsana võibki kiirele ja efektselle montaažile ette heita, et film tahaks rääkida palju enamast, kui annab kahe lühikese tunni sisse suruda. Filmis murtakse nii mõndagi Bondi filmide kirjutamata reeglit ja kuigi selle kohta on kuulda olnud ohtralt nurinat, siis minu arvates mõjub «Quantum of Solace» vastupidiselt varasematele Bondi kaanonit järgivatele filmidele värskemalt ja kaasaegsemalt, annab kogu saagale uue suuna ega mõju eelmise koopiana. Nii edasi!

[d] MARTIN METS

[RAAMAT]

Rock Hotel

Rock Hotel

● 30aastat!? Kas see on pikk aeg? Kindlasti. Täpselt nii kaua on Eestimaa muusikasõpru rõõmistanud Rock Hotel, kelle looming on nüüd lõpuks 59 laulu näol jõudnud kolmikplaadi peale.

Seetõttu tuleb teha sügav kummardus ka plaadi väljaandjate ees, sest viimaks ometi on kõik kunagistel vinüülplaatidel üsna ragisevalt kõlanud laulud võimalik kätte saada hoopis mõnusamas helikvaliteedis.

Koolipoisina sai seda bändi fännatud ikka täiega: plakatid, vinüülplaadid, kontserdid, ma ei tea kust välja aetud fotod jne. Ajad olid keerulised, kuid fännindus toimis täiega.

Keeruline on öelda, mis on Rock Hoteli fenomen. Kuid Linna, Kappel, Mirka ning mõlemad Kõrvitsad ongi ju need, kellel on see lavasära ja lavaaura, mis ühele üliheale bändile vajalikud on.

Kolmikplaat on lahe ja nostalgiline meenutus käidud teest, kuulaja leiab siit palju tuttavaid ja võib-olla veidi vähem tuttavaid laule, kuid kõik on kindlasti need laulud, mis Rock Hoteli siinmail kuulsaks teinud.

Isiklikud lemmikud on ka plaadil olemas: «Nostalgiline», «Liiv tuule käes», «Hällilaul».

Tänu Rock Hotelile nende 30 aasta eest! Ja mehed, äkki tuleb kunagi siiski veel ka mõni uus lindistus? Mine tea?

[d] MARKO TIIDELEPP

[PLAAT]

Japanese Folk Songs

Joji Hirota

● Ma ei ole kuigi suur muusikasõber, ja kui mul on vaja lihtsalt taustamuusikat, siis sobib selleks väga edukalt ka raadio (nii päris- kui netiraadio). Vahel harva, kui mõne plaadi ostan, on selleks midagi sellist, mida mujalt lihtsalt ei kuule.

Japanese Folk Songs on üsna mageda pealkirjaga ja klišeeliku kaanekujundusega plaat, ent sisu on selle võrra huvitavam. Joji Hirota esitab jaapani traditsioonilist muusikat ja laule kergelt moodsas võtmes. Kergelt, sest säilinud on laulude meditatiivsus ja venivus, aga muusikaline taust on väljapeetult mahlakas ja mitmekesine. Lugudes põimuvad muusikalised liinid kui väikesed kevadised ojad, mis üksvahe suuremaks kokku saavad ja siis hiljem taas lahku jooksevad.

Kuigi tavaliselt tundub rangelt klassikaline jaapani laul ausalt öeldes igav ja liiga veniv, siis selle plaadi tempo ja tonaalsus on just selline, mis loob rahuliku klassikalise tausta, olemata seejuures konservatiivne.

[d] SVEN VAHAR

[PLAAT]

Mr. Lucky

Chris Isaak

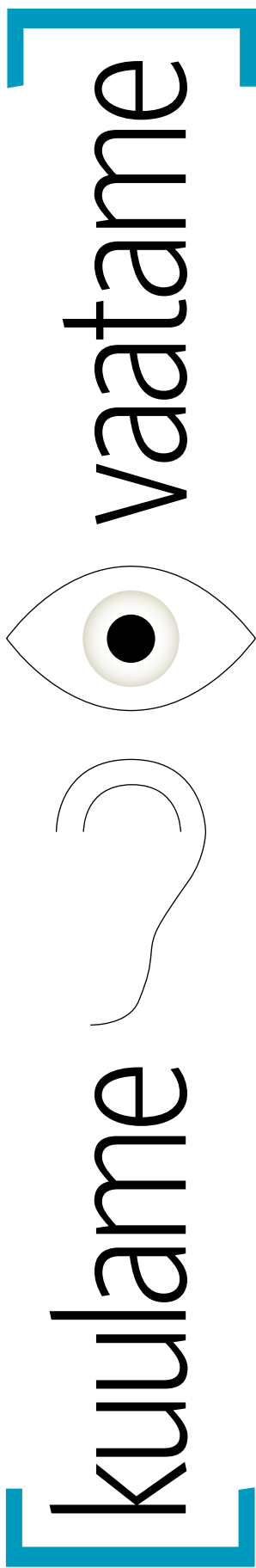
● Ma ei saa üle ega ümber, et Chris Isaak on olnud üks minu suurimatest lemmikutest juba üle 20 aasta. Praegu on mul aga eriti hea meel, sest mehe eelmise stuudioplaadi ilmumisest on möödunud seitse aastat – tükk aega ootamist! Ah jaa, vahepeal ilmus ka üks tubli kogumikplaat, kuid nüüd siis lõpuks ometi uus.

See on ehe Chris Isaak nii muusikalisest küljest kui ka teemade poolest. Võib öelda, et muusikaliselt on see tagasisipõrdumine algusaegadesse (no mäletate ju küll mehe megahitti «Wicked Game»). Muusika on rahulik, mõtisklev, nii nagu me Isaaki teame, kuigi on ka mõned kiiremad lood, mis osaliselt lausa kantriks lähevad (kaasa teeb ka kantritähk Tisha Yearwood). Laulude teemad on armastusest – nii «heast» kui ka «halvast» armastusest, sellest, kuidas laulja ise on haiget saanud ja kuidas ta teistele (ehk siis naistele) haiget teinud on. Kui uskuda mehe enda joonistatud pilte plaadiümbrisel, siis on ainus, mis meest ei hülgä, tema kitarr.

Lauljat pole hüljanud ka tema ülihea saatebänd Silverstone, tehes muusikat sama hästi nagu varasema 25 aasta kestel. Chisi häälel on aastate jooksul olnud uskumatult hea ja muutumatu, nii ka seekord. Kõrgeid noote võtab juba vanameistriks kutsutu sama hästi kui karjääri alguses.

[d] MARKO TIIDELEPP

inimkatse

Meie toimetaja Sven elab 12 kuud 5000kroonise arvutiga.

Seitsmes kuu

Teisipäev, 7. aprill

Lubasin rääkida eMachinesist ja välisest kuvarest. Probleem seisneb selles, et välise kuvari ühendamisel ei saa ma valida suuremate kuvarete jaoks sobivaid resolutsioone. Maksimalne resolutsioon, mida Ubuntu mulle pakub, on 1280 x 1024, aga sellest on vähe. Olen proovinud kuvareid vahemikus 20–26 tolli ja ikka sama nali. Muidugi pole viga eMachinesis, vaid Ubuntu, sest eMachines koostöös Windowsiga suudab kenasti õige resolutsiooni tuvastada ja kasutusele võtta. Kindlasti on mul võimalus konfiguratsioonifailidesse midagi kavalat sisse kirjutada, et asi toimima saada, aga milleks? Ma tahaks, et Linux ja sülearvuti võimaldaksid mul muretult muude asjadega tegeleda, ilma et ma peaks hakkama kuskil midagi häkkima. Ma olen veidi pettunud.

Esmaspäev, 13. aprill

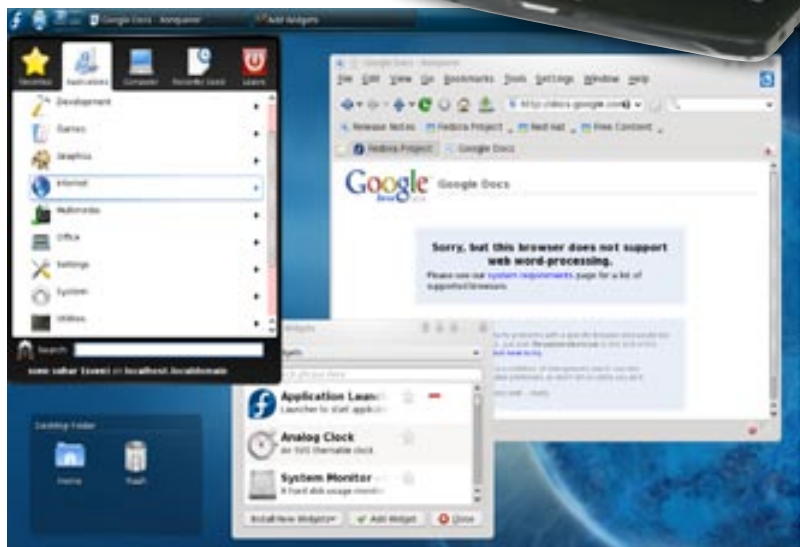
Installisin Ubuntu asemel eMachinesile peale hoopis Fedora. Katsetamise mõttes. Ma olen kunagi kasutanud tööarvutis Fedora kauget eellast, RedHat 8, aga sellest on juba oi-oi kui kaua aega möödunud. Pealegi paistsid Fedora ekraanipildid veebis nii ilusad, et ma ei suutnud kiusatusele vastu panna.

Uudishimulik, nagu ma olen, ei hakanud ma võtma mitte stabiilset Fedora 10 versiooni, vaid võtsin versiooni 11 beeta. Nagu varemgi olen märkinud, on ISO-tõmmise plaadile kirjutamine Linuxis all lapsemäng, nii oligi mul tund aega pärast seda, kui mõte pähe kargas, Fedora alla laaditud, plaadile kirjutatud ja üles buuditud. Kuna olin eelnevalt Ubuntu all kõik oma olulised failid mälupeulgal ja veebi varundanud (pudi-padi väikeste failide jaoks Dropbox ruulib, vt getdropbox.com), algatasin installi.

Esimene install läks aia taha, kuna ma üritasin luua kahte partitsiooni, millest üks oleks krüptitud. Paraku kukkus installer mingil hetkel kokku teatega, et ei suuda ühte neist partitsioonidest külge haakida ja peab töö lõpetama. Mis siis ikka, ma ei hakanud pikemalt jändama, valisin täisautomaatse partitsioneerimise ja installi. Sedapuhku õnnestus. Eks uurin krüptitud partitsioone edaspidi.

Kolmapäev, 15. aprill

Olen nüüd veidi Fedoras ringi uudistanud. Esmamulje oli positiivne. Ma olen suuresti visuaalsele küljele orienteeritud inimene. Mind ei tõmba *bling-bling* ja poolläbipaistvad aknad (need on NII ebapraktilised!), aga mulle meel-

Fedora on teistmoodi kui Ubuntu ja vajab harjumist.

EMACHINESI ARVUTI ANDIS
PIKAAJALISSE TESTI PHOTOPOINT.

dib, kui väikesed detailid on paigas. Mäletate, mille üle ma kohe esimesel kuul kurtsin, kui arvutiga Estobuntu kaasa tuli? Selle üle, et fondid olid karvased, tähevahed ebahühtlased ja kasutajaliidese elemendid paari piksliga nihkes. Sellised asjad ajavad mind vihale. Ubuntu oli muidu tore, aga ebahühtlaste ja konarlike fontide probleem oli sealgi. Ma harjusin aja jooksul ära, et tähe kumerustel on suvalistel suurustel sakid sees, aga meeldiv see polnud.

Esimene asi, mis Fedora puhul silma torkab, on see, et fondid on tunduvalt paremad kui Ubuntu. Ka väikese suurusega fondid on ilusad ja kerning on korralikult paigas. Ma pole veel süvenenud, millest see tuleb, aga minu poolt plusspunkt Fedora tiimile.

Reede, 17. aprill

Ka Fedora «Start-menüü» ehk Kickoff-rakenduste käivitaja, on hea ja loogiline, sest siin ei avane mitte miljon almmenüüd, mis kõik ekraanil ise kohta hüppavad, vaid menüüd nihkuvad samas aknas edasi-tagasi. Väga mugav. Ainus probleem on see, et ma ei suuda veel kõiki asju nii kiiresti üles leida kui Ubuntu.

Kole ja kasutamiskõlbmatu on hetkel minu jaoks vaikimisi brauser Konqueror. Esiteks ei toimi sellega automaatne Flashi mooduli install (Ubuntu all Firefoxiga toimus) ja teiseks ei saa ma sellega kasutada Google Docsi. Nii ei lähe. [4] SVEN VAHAR

JÄRGMISEL KUUL

- Kas Sven ja Fedora suhe jätkub või lõob miski sellesse kiilu? Mis on Fedoras sellist, mis teda vihale ajab? Kas esmamulje on tõesti petlik?

~~14 000.-~~

soodustus

100%

Uus hind

0.-

Telli [digi] ja võida sülearvuti Acer Aspire!★

Kiirusta, arvuteid on piiratud kogus!

[digi] tellimiseks:

- mine kodulehele www.telli.ee
- saada e-kiri levi@presshouse.ee või
- helista 660 9797

*Tasuta Acer Aspire 6930g võitmiseks pead olema [digi] tellija. Sülearvuti loosimises osalevad kõik [digi] tellijad, kellel on 31. mai 2009 seisuga kehtiv aastatellimus või otsekorraldusleping. Kampania tingimused ning sülearvuti parameetrid leiad aadressilt www.telli.ee

telli.ee
HEAD AJAKIRJAD
HEA HINNAGA

Parim hind Eestis!

Hinnavõit
5000.-

SÜLEARVUTI

**HP Compaq
Presario CQ60**

Tavahind **13990.-**

Kuumakse **273.-** Sissemaks 0%, 48 kuud

Intel Pentium Dual-Core T3400 protsessor • 4GB mälu • 320 GB kõvaketas •
2047MB nVidia GeForce 9200 videokaart • LightScribe DVD kirjutaja • 15,6" HD
laiekraan • Altec Lansing kõlarid • täis asetusega klaviatuur • veebikaamera •
mälukaartilugeja • Wifi • HDMI • 3xUSB • VGA • kaal 2,75kg. • Vista Premium •
Microsoft Works • Norton Internet Security 2009

Tutvu tingimustega www.klick.ee Järelmaksu kallinemist küsi klienditeenindajalt.
Hinnad kehtivad 01.05.2009 – 31.05.2009 või kuni kaupa jätkub.

8990.-

Ostes Klickist Ego
järelmaksuga saad **1500.-**
Novatoursi sooduskaardi.

SOODSAD OSTUD E-POEST:

www.klick.ee

Teeme asjad lihtsaks

 KLICK